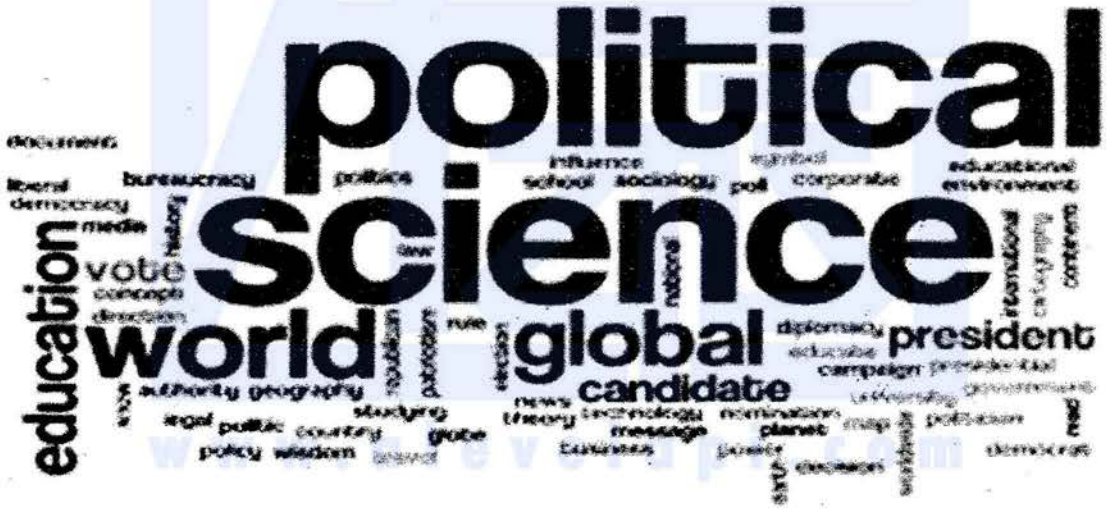
www.AlevelApi.com

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව

අ.පො.ස.(උ.පෙළ) විභාගය - 2016

23 - දේශපාලන විද්‍යාව

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

මෙය උත්තරපත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
පරීක්ෂක සාකච්ඡා පැවැත්වෙන අවස්ථාවේ දී ඉදිරිපත්වන අදහස් අනුව මෙහි වෙනස්කම් කරනු ලැබේ.

අවසන් සංශෝධන ඇතුළත් කළ යුතු ව ඇත.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ්‍ය හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2016

23 - දේශපාලන විද්‍යාව

ලකුණු බෙදීයාම

I පත්‍රය

කාලය පැය 02 යි

වරණ 05 බැගින් වූ බහුවරණ ප්‍රශ්න 50කි. ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සැපයිය යුතුයි. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 02 බැගින් **මුළු ලකුණු 100 කි.**

II පත්‍රය

කාලය පැය 03 යි

මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය කොටස් 03කින් යුක්තය.

A කොටස - කෙටි පිළිතුරු සැපයීමේ වර්ගයේ ප්‍රශ්න 20කි. ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සැපයිය යුතු ය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 01 බැගින් ලකුණු 20 කි.

B කොටස - අර්ධ ව්‍යූහගත හා රචනා වර්ගයේ ප්‍රශ්න 04කි. ප්‍රශ්න දෙකකට පිළිතුරු සැපයිය යුතු ය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 20 බැගින් ලකුණු 40කි.

C කොටස - අර්ධ ව්‍යූහගත හා රචනා වර්ගයේ ප්‍රශ්න 04 කි. දෙකකට පිළිතුරු සැපයිය යුතු ය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 20 බැගින් ලකුණු 40කි.

II පත්‍රය සඳහා මුළු ලකුණු 100 කි.

අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම: **I පත්‍රය = 100**

II පත්‍රය= 100

අවසාන ලකුණ = 200 ÷ 2 =100

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දේ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

පරීක්ෂකවරුන්ට උපදෙස්

මෙම සංග්‍රහය තුළ අන්තර්ගත වන්නේ අ.පො.ස. (උ.පෙළ) 2016 අගෝස්තු මාසයේදී පවත්වන ලද විභාගය සඳහා අංක 23 දේශපාලන විද්‍යාව විෂය නිර්දේශයට අයත් පළමුවන හා දෙවන ප්‍රශ්න පත්‍රවල අඩංගු ප්‍රශ්න සඳහා පාලක පරීක්ෂක මණ්ඩලය විසින් සකසන ලද ආදර්ශ පිළිතුරු මාලාවය. මෙම පිළිතුරු සහකාර පරීක්ෂකවරුන්ට පිළිතුරු ඇගයීම සඳහා මඟ පෙන්වීමක් පමණක් වේ. පිළිතුරුවල අඩංගු වන්නේ අසා ඇති ප්‍රශ්නයට අදාළ වන මූලික කරුණු පමණි. මෙම කරුණුවලට අමතරව අපේක්ෂකයින් තවත් කරුණු ඉදිරිපත් කර තිබේ නම් ඒවායේ අදාළ භාවය සැලකිල්ලට ගෙන ඒ සඳහා ද ලකුණු ලබා දීමට පරීක්ෂකවරයා ක්‍රියාකළ යුතු ය. පිළිතුරු සඳහා ලකුණු ලබා දීමේදී පහත දැක්වෙන කරුණු කෙරෙහි පරීක්ෂවරයා විශේෂයෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු ය.

(අ) ප්‍රශ්නය නිවැරදිව තේරුම් ගෙන තිබේද? ප්‍රවේශය මඟින් අවබෝධ කර ගත හැක.

(ආ) ප්‍රශ්නයට අදාළ කරුණු නිවැරදිව තෝරා ගෙන තිබෙනවාද සහ එම කරුණු නිවැරදිව විධිමත් අයුරින් සංවිධානය කොට ඉදිරිපත් කර තිබෙනවාද යන්න.

(ඇ) කරුණු ප්‍රමාණවත් අයුරින් විශ්ලේෂණය කර තිබෙනවාද යන්න.

(ඈ) අවසාන නිගමනයකට එළඹ තිබේද යන්න සහ එම අවසාන නිගමනය තාර්කික එකක් වනවාද යන්න.

අපේක්ෂකයින් පිළිතුරු තුළ ඉදිරිපත් කරන කරුණු පිළිබඳව යම් ගැටලු සහගත තත්වයක් පවතින්නේ නම් ඒ පිළිබඳව ප්‍රධාන පරීක්ෂකවරයාගේ අවධානයට ලක් කොට තීරණයක් ගත යුතු ය.

ප්‍රශ්න පත්‍රවල අභිමතාර්ථය

I වන ප්‍රශ්න පත්‍රය

දේශපාලන විද්‍යාව විෂය තුළ අන්තර්ගත වන න්‍යායන් සහ ඒවායේ ප්‍රායෝගික භාවිතය පිළිබඳව අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කිරීම මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ අභිමතාර්ථය වේ. මේ අනුව සමහර ප්‍රශ්න මඟින් න්‍යායාත්මක සංකල්ප පිළිබඳව සෘජුව ම අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම පරීක්ෂාවට භාජනය කෙරෙන අතර තවත් සමහර ප්‍රශ්න මඟින් තෝරාගත් රටවල් කිහිපයක් ආශ්‍රයෙන් න්‍යාය හා භාවිතය අතර පවතින සම්බන්ධතාව පිළිබඳව අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කෙරේ.

II වන ප්‍රශ්න පත්‍රය

මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ අභිමතාර්ථය වන්නේ ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිතයක්ව පැවැති යුගයේ බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයින් විසින් ක්‍රියාවට නැංවූ දේශපාලන, ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිසංස්කරණවල බලපෑම හා එහි ප්‍රතිඵල පිළිබඳවත්, නිදහසින් පසු යුගයේ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනය හා ආණ්ඩුක්‍රම වර්ධනය පිළිබඳවත් අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂාවට ලක්කිරීමය. මෙයට අමතරව ශ්‍රී ලංකාව සහ අන්තර්ජාතික සමාජය අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවයන්හි ස්වරූපය පිළිබඳව ද අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කිරීම තවත් අරමුණක් වේ.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

www.AlevelApi.com

සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි / முழுப் பதிப்புரிமையுடையது / All Rights Reserved]

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்
Department of Examinations, Sri Lanka

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2016 අගෝස්තු
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2016 ஓகஸ்ற்
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2016

දේශපාලන විද්‍යාව அரசியல் விஞ்ஞானம் Political Science	I I I	23 S I	පැය දෙකයි இரண்டு மணித்தியாலம் Two hours

උපදෙස්:

* **සියලු ම** ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
* උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ **විභාග අංකය** ලියන්න.
* උත්තර පත්‍රයේ පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
* **1** සිට **50** තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් **නිවැරදි** පිළිතුර තෝරාගෙන, එය **උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක්** (X) **යොදා දක්වන්න.**
* එක් පිළිතුරකට ලකුණු **02** බැගින් මුළු ලකුණු **100කි.**

● අංක **1** සිට **15** තෙක් ඇති ප්‍රශ්න සඳහා ඒ ඒ ප්‍රශ්නයේ මාතෘකාවට අදාළ ව ප්‍රකාශ පහක් දක්වා ඇත. එම ප්‍රකාශ අතුරෙන් **එකක්** සාවද්‍ය වේ. **සාවද්‍ය** ප්‍රකාශය තෝරන්න.

1. දේශපාලන විද්‍යාව සැලකිලිමත් වන අධ්‍යයන කරුණු වන්නේ:
(1) සීමාවන්ට යටත් කරන ලද සමාජ බලය ක්‍රියාවට නංවන ආකාරය
(2) සමාජ බලයේ ස්වභාවය සහ ඒ කෙරෙහි බලපාන සීමා උත්පාදනය වන මූලාශ්‍ර
(3) සමාජ බලය ක්‍රියාවට නැංවීමේ උපකරණ සහ විධික්‍රම
(4) සමාජ බලය ක්‍රියාවට නැංවීම හා සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරීන් සහ බලධාරී ආයතන
(5) සමාජ බලය ක්‍රියාවට නංවන ක්‍රියාකාරිකයින්ගේ පෞද්ගලික චර්යාව

2. දේශපාලනය:
(1) දේශපාලන බලය හා එහි භාවිතය පිළිබඳ ගැටුම් හෙවත් තරඟකාරීත්වය
(2) කවුරුන්, කුමක්, කුමන අවස්ථාවක දී, කෙලෙස හිමිකර ගන්නවා ද යන්න හා සම්බන්ධ ක්‍රියාදාමය
(3) පොදු කරුණු හා සම්බන්ධව පැන නගින ගැටුම්කාරී අදහස්වල අවසාන ප්‍රතිඵලය
(4) තම පවිකාර ජීවිතයෙන් මිදීමට මිනිසුන්ට ඇති මාවත
(5) උණ්ඩයෙන් හෝ ඡන්දයෙන් ක්‍රියාවට නැංවෙන බල අරගලය

3. දේශපාලන විද්‍යාව, විද්‍යාවකට වඩා කලාවක් ලෙස සලකනු ලබන්නේ:
(1) අවුරුදු 2500ක් පමණ වූ දිගු ඉතිහාසය
(2) පර්යේෂණ පැවැත්වීම සඳහා විද්‍යාගාර ශිල්පක්‍රම භාවිත කිරීමට ඇති නොහැකියාව
(3) විෂය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා ඒකීය විධික්‍රම හා මූලධර්ම නොමැති වීම
(4) නිශ්චිත අවසාන නිගමනවලට එළඹිය හැකි නොවරදින සුළු භෞතික පදනමක් නොමැති වීම
(5) හේතුව සහ ප්‍රතිඵලය අතර නිශ්චිත සම්බන්ධතාවක් නොමැති වීම

4. රාජ්‍යය:
(1) විශේෂිත දේශපාලන ව්‍යුහයන්ගෙන් සමන්විත දේශපාලන සංවිධානයක් වේ.
(2) සෑම සමාජ විද්‍යාවක ම පදනම් සංකල්පය වේ.
(3) පොදු ආශාවන් යන ආවරණය යටතේ අනෙක් සෑම සමාජ සංවිධානයකටම ඉහළින් සිටින උත්තරීතර දේශපාලන සංවිධානය වේ.
(4) ජාත්‍යන්තර දේශපාලනයේ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරිකයා වේ.
(5) ප්‍රභවය සහ ස්වභාවය විවිධ දේශපාලන ගුරුකුල විසින් විවිධාකාරයට දැක ඇත.

5. ස්වාධිපති බලය:
(1) රාජ්‍යයට පමණක් හිමිකම් කිවහැකි උත්තරීතර බලය වේ.
(2) අසහාය මෙන් ම අසීමිත බලයක් ලෙස සැලකේ.
(3) මිනිස් සමාජයක් රාජ්‍ය ලෙස සැලකීම සඳහා අවශ්‍යයෙන් ම තිබිය යුතු මූලිකාංගය වේ.
(4) 1648 වෙස්ට්ෆේලියා සාම සමථය විසින් රාජ්‍යයන්ට පවරන ලද බලය වේ.
(5) රාජ්‍ය වීම නිසා ම රාජ්‍යයට හිමිවන සුවිශේෂී බලය වේ.

Alevel Apis උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

6. ආණ්ඩුව:
(1) රාජ්‍යයේ පොදු ආශාවන් ක්‍රියාවට පරිවර්තනය කරන රාජ්‍ය හස්තය වේ.
(2) ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය හා අධිකරණය යනුවෙන් හැඳින්වෙන අංශ තුනෙන් සමන්විත වේ.
(3) රාජ්‍ය බලය ක්‍රියාවට නංවන පුද්ගල කණ්ඩායම වේ.
(4) එහි කාර්ය වෙනුවෙන් ජනතාවට වගකීමට බැඳී සිටින බව පොදුවේ පිළිගනී.
(5) වෙනස් කළ නොහැකි ස්ථාවර දෙයක් වේ.

7. ව්‍යවස්ථාදායකය:
(1) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වේ.
(2) ඒකමාණ්ඩලික හෝ ද්විමාණ්ඩලික පදනම මත සංවිධානය වී ඇත.
(3) ආණ්ඩුවට සුජාතභාවය සපයන ප්‍රධාන ආණ්ඩුක්‍රම ආයතනය වේ.
(4) දේශපාලන පක්ෂ විසින් තෝරා පත්කරන සාමාජිකයින්ගෙන් පමණක් සමන්විත වේ.
(5) තත්ත්වයෙන් හා වරප්‍රසාදවලින් එක හා සමාන සාමාජිකයින්ගෙන් යුක්ත වේ.

8. විධායකය:
(1) ආණ්ඩු යාන්ත්‍රණය මෙහෙය වන ප්‍රධාන ධාවකයා වේ.
(2) රාජ්‍යයේ ප්‍රධානියාගෙන් සහ අමාත්‍යවරුන්ගෙන් සමන්විත වේ.
(3) ඕනෑම දේශපාලන ක්‍රමයක දේශපාලන පිරමිඩයේ ඉහළ ම නිලය වේ.
(4) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යටතේ සංවිධානය කරන්නේ ජනාධිපති, අර්ධ ජනාධිපති සහ කැබිනට් වශයෙනි.
(5) රාජ්‍යයේ උත්තරීතර නීති සම්පාදනය කරන ආණ්ඩුවේ බලධාරී අංශය වේ.

9. අධිකරණය:
(1) රාජ්‍යයේ නීති ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා ආණ්ඩුව විසින් යොදා ගැනෙන උපකරණය වේ.
(2) දේශපාලන ක්‍රමයක පවතින උසාවි පද්ධතිය වේ.
(3) රාජ්‍ය නීති අර්ථකථනය කරන ආයතනය වේ.
(4) සාමාන්‍යයෙන් ඉහළ උසාවි හා පහළ උසාවි වශයෙන් මට්ටම් දෙකක් අනුව සංවිධානය කෙරේ.
(5) පුද්ගල අයිතිවාසිකම්වල භාරකරුවා සහ ආරක්ෂකයා ලෙස සැලකේ.

10. නීතිය:
(1) රාජ්‍ය විසින් එහි සාමාජිකයින්ගේ හැසිරීම පිළිබඳ ව දක්වන සාමාන්‍ය නියම වේ.
(2) යම් පිළිවෙතකට අනුව සෑමවිට ම ලේඛනගත කිරීම සහ වාර්තාගත කිරීම කරනු ලැබේ.
(3) සිවිල් සමාජයේ කැමැත්ත සහ අනුමැතිය සහිත ව රාජ්‍ය විසින් බලාත්මක කරනු ලැබේ.
(4) සුවිශේෂී අවස්ථාවන්හි දී හැරුන විට සියලු දෙනාට ම සමාන ව යෙදවේ.
(5) කඩකළ විට දඬුවමට යටත් වේ.

11. බලතල බෙදීමේ න්‍යාය මඟින් අවධාරණය කරන්නේ:
(1) ව්‍යවස්ථාදායකය, විධායකය සහ අධිකරණ වශයෙන් ආණ්ඩුවේ කාර්ය ත්‍රිවිධාකාර වන බව ය.
(2) ආණ්ඩුවේ කාර්ය ක්‍රියාවට නැංවීම එකිනෙකට වෙනස් පුද්ගලයින්ගෙන් සමන්විත ආයතන විසින් කළ යුතු බව ය.
(3) ඒ ඒ අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය ඒවාට පැවරී ඇති විෂය පථයට පමණක් සීමා විය යුතු බව ය.
(4) ජනතාවගේ නිදහස ආරක්ෂා කිරීමට නම් බලතල බෙදීම අවශ්‍ය ම දෙයක් වන බව ය.
(5) බලතල බෙදීම හා ජනතා නිදහස එකට ගමන් නොකරන බව ය.

12. මානව අයිතිවාසිකම්:
(1) මානවයන් වීම නිසාම මිනිසුන්ට හිමිවන අයිතිවාසිකම් වේ.
(2) විශ්වීය, මූලික හා අසහාය වේ.
(3) අර්ථවත් වීමට නම් ගරු කිරීම අවශ්‍ය වේ.
(4) රාජ්‍යයේ පුරවැසියන්ට පමණක් භුක්ති විඳිය හැකි වේ.
(5) දුගීභාවය සහ අවචරප්‍රසාදිත තත්ත්ව යටතේ අර්ථ විරහිත වේ.

13. නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය:
(1) සාමාන්‍ය ජනතාව දේශපාලනයෙන් ඈත් කිරීම මඟින් ආණ්ඩුවේ ස්ථාවරභාවය පවත්වා ගෙන යාමට උපකාරී වේ.
(2) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා ප්‍රායෝගික ආදර්ශයක් සපයනු ලැබේ.
(3) ආණ්ඩුකරණය පිළිබඳ තීරණ ගැනීමේ වගකීමෙන් සාමාන්‍ය පුරවැසියන් මුදාහැරේ.
(4) විශේෂඥ දැනුම සහිත අය මත ආණ්ඩුකරණය පවත්වා ගෙන යාමට ඉඩ සලසා දේ.
(5) පාලක-පාලිත දුරස්ථභාවය නැති කෙරේ.

Alevel ඇප් උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

14. සන්ධිය ආණ්ඩුක්‍රමය:
(1) තවත් ආකාරයක බලය බෙදීමේ ආදර්ශයක් වේ.
(2) ඒකීයත්වයේ සහ විවිධත්වයේ වාසි එක්තැන් කරන්නක් වේ.
(3) අධි මධ්‍යගත මධ්‍යම ආණ්ඩුවක් පැන නැඟීමට මාර්ගය පාදනු ලැබේ.
(4) ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ස්ථානගත වී ඇති සුළු ජන කොටස්වල අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට උපකාරී වේ.
(5) භූමි ප්‍රමාණයෙන් විශාල රාජ්‍යයන්ට වඩාත් සුදුසු වේ.

15. ඒකීය ආණ්ඩුක්‍රමය:
(1) බල විරහිත මධ්‍යම ආණ්ඩුවක් ඇතිවීම කෙරෙහි මග පාදනු ලැබේ.
(2) කුඩා රාජ්‍යයන්ට හෝ සජාතීය ලක්ෂණ සහිත පළාත්වලින් යුත් රාජ්‍යයන්ට වඩාත් සුදුසු වේ.
(3) සමස්ථ රට පුරා ඒකීය නීති ක්‍රමයක් හා පරිපාලන ක්‍රමයක් පවත්වා ගෙන යාමට උපකාරී වේ.
(4) ආණ්ඩුවේ වැඩකටයුතු දෙවරක් කිරීමෙන් සිදුවන නාස්තිය වළක්වා ගැනීමට උපකාරී වේ.
(5) ආණ්ඩුවේ වගකීම් හා වගවීම් පැහැදිලි ව හඳුනාගැනීමට උපකාරී වේ.

● අංක **16** සිට **35** තෙක් ඇති ප්‍රශ්න සඳහා ඒ ඒ ප්‍රශ්නයේ මාතෘකාවට අදාළ ව ප්‍රකාශ පහක් සපයා ඇත. ඒවායින් නිවැරදි වන්නේ ප්‍රකාශ හතරක් පමණි. **නිවැරදි** ප්‍රකාශ කාණ්ඩය තෝරන්න.

16. කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමය:
A - නාමික හා සත්‍ය යනුවෙන් විධායක දෙකකින් සමන්විත වේ.
B - සාමූහික හා පුද්ගලික වගකීම යන මූලධර්ම දෙක මත ක්‍රියාත්මක වේ.
C - සාර්ථක ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා දේශපාලන සජාතිකභාවය අවශ්‍ය වේ.
D - ආණ්ඩුව තුළ කැබිනට් මණ්ඩලයේ ඒකාධිපතිත්වයක් බිහිවීමේ ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කෙරේ.
E - හොඳින් සංවිධානය වූ ද්විපක්ෂ ක්‍රමයක් යටතේ සාර්ථක ව ක්‍රියාත්මක වේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

17. ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමය:
A - ආණ්ඩුවේ ස්ථාවරභාවය කැබිනට් ක්‍රමයට වඩා සහතික කෙරේ.
B - දේශපාලන පක්ෂවල බලපෑම් අවම කෙරේ.
C - සමාජ බහුවිධතාව සහිත රටවල්වලට වඩාත් යෝග්‍ය වේ.
D - ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ආණ්ඩුකරණය යම් ප්‍රමාණයකින් දුර්වල කෙරේ.
E - බලතල බෙදීමේ පදනම් මත ක්‍රියාත්මක වේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

18. ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සන්ධිය ආණ්ඩුක්‍රමය:
A - මධ්‍යම ආණ්ඩුවකින් සහ ප්‍රාන්ත රාජ්‍ය පනහකින් සමන්විත වේ.
B - බලතල බෙදීම් සහ සංවරණ හා තුලන න්‍යායන් මත ගොඩනගා ඇත.
C - ස්වකැමැත්ත මත ප්‍රාන්ත රාජ්‍යයන්ට ඉවත් වීමේ අයිතිය සහිත ප්‍රාන්ත රාජ්‍ය එකතුවක් වේ.
D - දුර්වල මධ්‍යම ආණ්ඩුවක් සහ ශක්තිමත් ප්‍රාන්ත රාජ්‍ය සහිත හැඩතුරුවකින් යුක්ත වේ.
E - සම්භාව්‍ය සන්ධියවාදය සඳහා දිය හැකි හොඳම නිදසුන ලෙස සැලකේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

19. බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුවේ ව්‍යවස්ථාදායකය:
A - පාර්ලිමේන්තුව නමින් හැඳින්වේ.
B - මණ්ඩල දෙකකින් සමන්විත වේ.
C - පාර්ලිමේන්තු ස්වාධිපති න්‍යාය මත ක්‍රියාත්මක වේ.
D - ව්‍යවස්ථාදායක කාර්ය සම්බන්ධයෙන් රැජිනට වගකිව යුතු වේ.
E - දේශපාලන ක්‍රමය තුළ නීති සම්පාදනය කරන උත්තරීතර ආයතනය වේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

20. 1958 ඩිගෝල් ව්‍යවස්ථාව යටතේ ප්‍රංශය තුළ පිහිටුවන ලද ආණ්ඩුක්‍රමය:
A - සිව්වන සමූහාණ්ඩුව ලෙස ද සැලකේ.
B - ජනාධිපති සහ කැබිනට් මූලධර්මවලින් යුත් දෙමුහුන් ආණ්ඩුක්‍රමයක් වේ.
C - ශක්තිමත් විධායකයක් සහ දුර්වල ව්‍යවස්ථාදායකයක් යන පදනම් මත ගොඩනගා ඇත.
D - අවුරුදු පහක නිල කාලයක් සඳහා ජනතාව විසින් තෝරාපත් කරන ජනාධිපතිවරයකු නායකත්වය දරනු ලැබේ.
E - 1789 න් පසුව පිහිටුවන ලද වඩාත් ම සාර්ථක ආණ්ඩුක්‍රමය ලෙස සැලකේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා නවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

21. ඉන්දියාවේ සන්ධිය ආණ්ඩුක්‍රමය:
A - 1950 දී ස්ථාපිත කළ ව්‍යවස්ථාව යටතේ හඳුන්වා දුන්නේ ය.
B - අර්ධ සන්ධිය ක්‍රමයක් ලෙස සැලකේ.
C - ද්විත්ව පුරවැසිභාවය මත ගොඩනගා ඇත.
D - මධ්‍යම ආණ්ඩුවකින් සහ ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු විසිනවයකින් සමන්විත වේ.
E - බලවත් මධ්‍යම ආණ්ඩුවක් සහ දුර්වල ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු යන පදනම මත ගොඩනගා ඇත.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

22. ස්විට්සර්ලන්ත සන්ධිය ආණ්ඩුක්‍රමයේ සන්ධිය සභාව:
A - සමාන බලැති මණ්ඩල දෙකකින් සමන්විත වේ.
B - මණ්ඩල දෙක එකට රැස්වන විට එක්සත් සන්ධිය සභාව ලෙස හැඳින්වේ.
C - සන්ධිය ආණ්ඩු ක්‍රමයේ උත්තරීතර නීති සම්පාදනය කරන්නා වේ.
D - සන්ධිය කවුන්සිලය, චාන්සලර්වරයා සහ සන්ධිය විනිශ්චයකරුවන් පත්කිරීමේ වගකීම දරනු ලැබේ.
E - කැන්ටන් මගින් වකු ආකාරයෙන් පත් කරන නියෝජිතයින්ගෙන් සමන්විත වේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

23. අන්තර්ජාතික දේශපාලනය:
A - අන්තර්ජාතික සමාජය තුළ රාජ්‍යයන් විසින් කරන බල අරගලය වේ.
B - රාජ්‍යයන්ගේ ජාතික ආශාවන් වර්ධනය කිරීම සහ ආරක්ෂා කිරීම අරමුණ වේ.
C - ඡන්දයට වඩා උණ්ඩයෙන් කෙරෙන අරගලයක් වේ.
D - මහා බලවතුන් අතර කෙරෙන්නා වූ බල අරගලය වේ.
E - 'ආණ්ඩුවක් නොමැති දේශපාලනය' ලෙස ද හැඳින්වේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

24. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති:
A - විශේෂිත ඉලක්ක සපුරා ගැනීම උදෙසා ආණ්ඩුව විසින් සැලසුම් කරන ප්‍රතිපත්ති වේ.
B - ආණ්ඩුව කිරීමට හෝ නොකිරීමට අදහස් කරන දෑ නිරූපණය කරන ප්‍රතිපත්ති වේ.
C - මැතිවරණ ජයග්‍රහණය කිරීම ඉලක්ක කොටගෙන දේශපාලන පක්ෂ ඉදිරිපත් කරන ප්‍රතිපත්ති වේ.
D - ජනතා ප්‍රශ්න විසඳීම හෝ නැතිනම් අවම කිරීම ඉලක්ක කරගත් ප්‍රතිපත්ති වේ.
E - ජනතා ඉල්ලීම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා ආණ්ඩුව සැලසුම් කරන ප්‍රතිපත්ති වේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

25. සමාජ ගැටුම් ඇතිවීම කෙරෙහි බලපාන හේතු කාරක වන්නේ :
A - සමාජ පන්ති අතර බලය සහ සම්පත් අසමාන අයුරින් බෙදීයාම
B - මිනිසුන්ගේ සමාජ හැසිරීම කෙරෙහි බලපාන සමාජ ආචාරධර්ම ගැන ඇති නොඑකඟතාවයන්
C - තමන්ගේ ආශාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සමාජ පන්ති අතර පවතින අරගලය
D - සමාජ බලය හා සම්පත් පාලනය කිරීම සඳහා සමාජ පන්ති අතර පවතින තරඟකාරිත්වය
E - තම මතය විරුද්ධ කණ්ඩායම් මත පතිත කිරීම සඳහා සමාජ කණ්ඩායම් විසින් සවිඥානිකවම කරන උත්සහයන්
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

26. 1833 කෝල්බෘක්-කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණවල මූලික අරමුණු වූයේ:
A - ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයේ වර්ධනයට දොර විවෘත කිරීම
B - රටේ ආර්ථිකය වැඩවසම් ක්‍රමයෙන් ධනවාදයට පරිවර්තනය කිරීම් සඳහා අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සැපයීම
C - බුද්ධාගම රාජ්‍ය ආගම ලෙස ආරක්ෂා කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම
D - රට එක්සත් රාජ්‍ය ක්‍රමයක් යටතට ගෙන ඒම
E - සිවිල් සේවයට ඇතුල්වීමට ලාංකිකයින්ට ඉඩ සැපයීම මගින් ආණ්ඩුවේ වියදම් කපා හැරීම.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

27. 1833 කෝල්බෘක්-කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණවල **අයහපත්** ප්‍රතිඵල සමහරක් වන්නේ:
A - ලංකාව එක්සත් රාජ්‍යයක් බවට පත් වීම
B - වාර්ගික නියෝජනය හඳුන්වා දීම හේතුවෙන් ජන කොටස් අතර විරුද්ධවාදය පැතිරීම
C - ස්වයංපෝෂිත ග්‍රාමීය ආර්ථිකය විනාශ වීම
D - වාණිජ වතු වගාව හඳුන්වා දීම හේතුවෙන් උඩරට ප්‍රදේශවල ඇති වූ ඉඩම් ප්‍රශ්නය
E - වාණිජ වතු වගාව සඳහා ඉන්දීය ශ්‍රමය ආයාත කිරීම හේතුවෙන් පැන නැගුණු ඉන්දියානු දුවිඩ ප්‍රශ්නය
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

Alevel Alert උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelalert.com වෙත.

28. 1911 - 1924 කාලය තුළ ක්‍රියාවට නැංවූ ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණ හේතුවෙන් ලංකාවේ ආණ්ඩුකරණය හා සම්බන්ධ ව ඇති වූ වැදගත් වෙනස්වීම් කිහිපයක් වන්නේ:

A - ආණ්ඩුකාරවරයාගේ තත්ත්වය නාමමාත්‍ර විධායක මට්ටමට පහත දැමීම
B - මූදල් කාරක සභාව පිහිටුවීම
C - වැඩි කරන ලද බලය සමග ව්‍යවස්ථාදායක සභාවේ නිල නොලත් මන්ත්‍රී සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම
D - සීමිත ඡන්ද බලය හඳුන්වා දීම
E - මැතිවරණ දේශපාලනය මගින් ආණ්ඩුකරණයට ජනතාව සහභාගි වීම ආරම්භ වීම

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

29. බ්‍රිතාන්‍ය පාලනය යටතේ ලංකාව තුළ ඇති වූ වැදගත් දේශපාලන, ආර්ථික හා සමාජීය වර්ධන කිහිපයක් වන්නේ:

A - දේශීය ධනපති පංතිය බිහිවීම
B - වාමාංශික ව්‍යාපාරයේ වර්ධනය
C - දේශපාලනය කෙරෙහි උගත් මධ්‍යම පන්තියේ බලපෑම ඉහළ යාම
D - වැඩවසම් රදළයින්ගේ බලය සහ තත්ත්වය අනුක්‍රමයෙන් පහත වැටීම
E - යටත්විජිත ආණ්ඩුවේ සහාය සහිත ව පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය යලි නැඟී ඒම

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

30. ලංකාවේ ජාතික ව්‍යාපාරය:

A - පුළුල් ජනතා ව්‍යාපාරයක් විය.
B - ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරයක් විය.
C - ඉන්දියානු ජාතික ව්‍යාපාරය මෙන් බලවත් එකක් නොවී ය.
D - බටහිරකරණය වූ සමාජ ප්‍රභූන් විසින් මෙහෙය වූ ව්‍යාපාරයක් විය.
E - ලාංකිකයින්ට වඩාත් වගකීම් සහිත ආණ්ඩු ක්‍රමයක් ලබා ගැනීම උදෙසා මෙහෙය වූ ව්‍යාපාරයක් විය.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

31. 1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව:

A - විධායක කාර්යයන් කිරීම සඳහා ආණ්ඩුකාරවරයා, අමාත්‍ය මණ්ඩලය සහ විධායක කාරකසභා සහිත යාන්ත්‍රණය හඳුන්වා දුන්නේ ය.
B - ආණ්ඩුකාරවරයාගේ තත්ත්වය නාමික විධායක මට්ටමට පහත දැමී ය.
C - අමාත්‍ය මණ්ඩලය වාර්ෂික අයවැය සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවට වගකීමට යටත් කළේ ය.
D - ඇතැම් කොන්දේසිවලට යටත්ව අවුරුදු 21ට වැඩි සියලු දෙනාට ඡන්ද බලය ප්‍රදානය කළේ ය.
E - ව්‍යවස්ථාදායක හා විධායක කාර්යයන් දෙක ම පැවරුණු රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව නමින් හැඳින්වූ නියෝජන සභාවක් පිහිටුවීය.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

32. 1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමයේ රාජ්‍ය නිලධාරීන් තිදෙනා:

A - නිල බලයෙන් රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවේ සහ අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ සාමාජිකත්වය හිමි වූ යටත්විජිත ආණ්ඩුවේ නියෝජිතයින් විය.
B - රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවට සාමූහික ව වගකීමට යටත් කළේ ය.
C - ලාංකික අමාත්‍යවරුන්ට උපදෙස් දෙන්නන් ලෙස ක්‍රියා කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කළේ ය.
D - ආණ්ඩුකාරවරයා සමග එක්ව වෙනම විධායක මණ්ඩලයක් ලෙස ක්‍රියා කරන ආකාරය දැකිය හැකි විය.
E - ව්‍යවස්ථාවේ 'මුර බල්ලන්' ලෙස හඳුනාගනු ලැබී ය.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

33. 1948 සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව:

A - බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයින් විසින් නිදහස සමග ප්‍රදානය කළ නිදහස් ලංකාවේ ප්‍රථම ව්‍යවස්ථාව විය.
B - සමාන බලැති මණ්ඩල දෙකක්, සහිත ව්‍යවස්ථාදායක සභාවක් සැපයුවේ ය.
C - 1944 ඉදිරිපත් කළ අමාත්‍ය මණ්ඩල කෙටුම්පත මත මූලික වශයෙන් පදනම් විය.
D - සුළු ජන කොටස්වල අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළේ ය.
E - 1972 පළමු ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ස්ථාපිත කිරීමත් සමග අහෝසි විය.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

34. 1948 සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව:

A - බ්‍රිතාන්‍ය වෙස්ට්මින්ස්ටර් ආණ්ඩුක්‍රම ආකෘතියට සමාන ආණ්ඩුක්‍රමයක් ප්‍රදානය කළේ ය.
B - සත්‍ය විධායකය නමින් හැඳින්වුණු කැබිනට් මණ්ඩලයට විධායක බලතල පැවරී ය.
C - සීමිත ව්‍යවස්ථාදායක බලයක් සහිත පාර්ලිමේන්තුව නමින් හැඳින්වුණු ව්‍යවස්ථාදායක සභාවක් පිහිටුවීය.
D - සුළු ජන කොටස්වල අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා විශේෂ ආරක්ෂණ විධිවිධාන සැපයුවේ ය.
E - අගමැතිවරයා විසින් පත්කළ නාමික විධායක තනතුරක් හඳුන්වා දුන්නේ ය.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

35. 1972 පළමු ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව:
A - මහා බ්‍රිතාන්‍ය සමග පැවති සියලු ව්‍යවස්ථා සම්බන්ධතා අත්හැරීමේ සන්ධිස්ථානය සනිටුහන් කළේ ය.
B - ලංකාවේ නිල නාමය 'ශ්‍රී ලංකාව' ලෙස වෙනස් කළේ ය.
C - සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රමය යටතේ ක්‍රියාත්මක වූ කැබිනට් ක්‍රමය තවදුරටත් පවත්වාගෙන ගියේ ය.
D - රට තුළ ජීවත් වූ සියලු ම ඉන්දියානු ද්‍රවිඩයින්ට පුරවැසිකම ප්‍රදානය කළේ ය.
E - අධිකරණ සේවය හා සිවිල් සේවය දේශපාලන විධායකය යටතට පත් කළේ ය.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

● අංක **36** සිට **40** තෙක් ඇති ප්‍රශ්න සඳහා ඒ ඒ මාතෘකාවට අදාළ ව ප්‍රකාශ පහක් සපයා ඇත. ඒවායින් ප්‍රකාශ **හතරක්** සාවද්‍ය වේ. **සාවද්‍ය** ප්‍රකාශ කාණ්ඩය තෝරන්න.

36. 1972 ව්‍යවස්ථාව යටතේ පිහිටුවන ලද ජාතික රාජ්‍ය සභාව:
A - සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාව යටතේ තිබූ ව්‍යවස්ථාදායකයට සමාන විය.
B - ඡන්දයෙන් හා නාමකරණයෙන් තේරී පත් වූ මන්ත්‍රීවරු දෙවර්ගයෙන් ම සමන්විත විය.
C - පාර්ලිමේන්තු ස්වාධිපති න්‍යාය මත ස්ථාපිත කළ ආයතනයක් විය.
D - යටත් පිරිසෙයින් මාසයකට වරක්වත් සැසිවාර පැවැත්විය යුතු විය.
E - ජනාධිපති නමින් හැඳින් වූ නාමමාත්‍ර විධායකය මුලසුන දැරී ය.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

37. 1978 දෙවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ස්ථාපිත කළ ආණ්ඩුක්‍රමය:
A - ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමයට ආවරණය වූ රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රමයක් ය.
B - ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ලෙස තෝරා ගන්නා ජනාධිපතිවරයකුගෙන් ආවරණය වූ ඒකාධිපති ක්‍රමයක් ය.
C - ප්‍රංශ ජනාධිපති ක්‍රමයට සමාන ව යන දෙමුහුන් විධායක ක්‍රමයක් ය.
D - ඇමෙරිකානු ජනාධිපති ක්‍රමයට සමාන ජනාධිපති ක්‍රමයක් ය.
E - ජනාධිපතිවරයකු විසින් විධායකයේ නායකත්වය දරන පාර්ලිමේන්තු ආණ්ඩුක්‍රමයක් ය.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

38. 1978 මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ පිහිටුවන ලද පාර්ලිමේන්තුව:
A - පාර්ලිමේන්තු ස්වාධිපති මූලධර්මය මත ගොඩනගා ඇත.
B - සමන්විත වන්නේ ජනතාව විසින් තෝරා පත්කරන නියෝජිතයින්ගෙන් පමණි.
C - වසර පහක නිල කාලයක් සඳහා තේරී පත්වන ඒක මණ්ඩල ව්‍යවස්ථාදායකයක් වේ.
D - අගමැතිවරයාගේ උපදෙස් මත ජනාධිපතිවරයාට විසුරුවා හැරිය හැක.
E - නීති සම්පාදනය සම්බන්ධයෙන් පූර්ණ ව්‍යවස්ථාදායක බලයක් හිමි කරගෙන නැත.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

39. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 19 වන සංශෝධනය යටතේ පිහිටුවන ලද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ කාර්ය වන්නේ:
A - උසස් රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත්කිරීම සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිට හා කැබිනට් මණ්ඩලයට සහාය වීම
B - යහපාලන ආණ්ඩුකරණය හා සම්බන්ධ කරුණු පිළිබඳ ව කටයුතු කිරීමට ජනාධිපතිට සහාය වීම
C - සමහර ස්වාධීන කොමිෂන් සභාවලට පත්කිරීම් කිරීම සඳහා ජනාධිපතිට නිර්දේශ සැපයීම
D - රාජ්‍ය සේවකයින්ගේ වංචා සහ දූෂණ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියා කිරීමට ජනාධිපතිට සහාය වීම
E - අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන් පත්කිරීම සඳහා ජනාධිපතිට සහාය වීම
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

40. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ අන්තර්ගත මූලික අයිතිවාසිකම්:
A - මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශනයේ සඳහන් අයිතිවාසිකම්වලට කිසිසේත් ම සමාන නැත.
B - භුක්ති විඳිය හැක්කේ පුරවැසියන්ට පමණි.
C - අධිකරණ විනිශ්චයකට යොමු කළ හැක්කේ උල්ලංඝනය වීම විධායක ක්‍රියාවක් මගින් සිදු වුවහොත් පමණි.
D - ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ප්‍රකාශිත මහජන ස්වාධිපතිත්වයේ නොබිඳිය හැකි කොටසක් වේ.
E - රාජ්‍ය සහ අධිකරණය අතර ගැටුම් ඇතිවීම කෙරෙහි බලපා ඇති ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය ලෙස සැලකේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

- අංක **41** සිට **50** දක්වා ඇති ප්‍රශ්න සඳහා ඒ ඒ ප්‍රශ්නයේ මාතෘකාවට අදාළ ව ප්‍රකාශ පහක් ඉදිරිපත් කර ඇත. ඒවායින් නිවැරදි වන්නේ **හතරක්** පමණි. **නිවැරදි** ප්‍රකාශ කාණ්ඩය තෝරන්න.

41. 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට කරන ලද 19 වන සංශෝධනය යටතේ:
A - ජනාධිපතිගේ ධුර කාලය වසර 6 සිට 5 දක්වා අඩු කළේ ය.
B - ජනාධිපති ධුර අපේක්ෂකයින්ගේ අවම වයස් සීමාව අවුරුදු 30 සිට 35 දක්වා වැඩි කළේ ය.
C - එක් පුද්ගලයකුට ජනාධිපති ධුරය දැරිය හැක්කේ දෙවතාවක් පමණි යන කොන්දේසිය නැවත පැනවී ය.
D - පාර්ලිමේන්තුව විසින් ප්‍රතික්ෂේප කරන පනත් කෙටුම්පත් ජනමත විචාරණයට තැබීමේ ජනාධිපති සතු බලය වෙනස් නොකළේ ය.
E - ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ගරු කරමින් එය පිළිපදින බවට සහතික වීම ජනාධිපතිවරයාගේ වගකීමක් බවට පත් කළේ ය.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

42. ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ වන්නේ:
A - ප්‍රධාන පක්ෂ දෙකකින් හා කුඩා පක්ෂ රාශියකින් යුත් බහු පක්ෂ ක්‍රමයක පැවැත්ම
B - ප්‍රධාන දේශපාලන පක්ෂ දෙක විසින් පක්ෂ ක්‍රමය අභිභවනය කිරීම
C - ප්‍රධාන පක්ෂ දෙක වටා එක්රැස් වූ කුඩා පක්ෂ පදනම් කරගෙන ගොඩනැගුන ද්විසහාග පක්ෂ ක්‍රමය
D - වාර්ගික පදනම මත පක්ෂ පිහිටුවීමේ ප්‍රවණතාව ඉහළ යාම
E - දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමයේ තුන්වන බලවේගය ලෙස පැරණි වම යළි හිස එසවීම
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

43. 1978 ව්‍යවස්ථාව යටතේ හඳුන්වා දුන් සමානුපාතික නියෝජන ක්‍රමය:
A - බහු මන්ත්‍රී දිස්ත්‍රික්ක කොට්ඨාස ක්‍රමය පදනම් කරගෙන ක්‍රියාත්මක වේ.
B - මැතිවරණයක දී එක් ඡන්දදායකයකුට මනාප තුනක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අවස්ථාව හිමි වේ.
C - ද්විපක්ෂ ක්‍රමයක් වර්ධනය වීම කෙරෙහි අනුබලය සැපයේ.
D - පක්ෂ නායකත්වයේ කතිපයාධිකාරී බලය වර්ධනය වීම කෙරෙහි දායකත්වය සැපයේ.
E - පාර්ලිමේන්තුව තුළ 2/3 බහුතරයක් හිමිකර ගැනීමට කිසිදු පක්ෂයකට පහසුකම් නොසැපයේ.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

44. ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් සභා:
A - පිහිටුවා තිබෙන්නේ රටේ මූලික නීතියෙනි.
B - නඳුන්වා දුන්නේ රටේ වාර්ගික ප්‍රශ්නයට දේශපාලන විසඳුමක් ලෙස ය.
C - ප්‍රඥප්ති සෑදීමේ බලය භුක්ති විඳී.
D - පිහිටුවා ඇත්තේ දිස්ත්‍රික්කයකට එකක් වන පරිදි ය.
E - පිහිටුවේ 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට කරන ලද 13 වන සංශෝධනය මගිනි.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

45. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය:
A - වර්තමාන ලෝකය තුළ පවතින විශාල ම අන්තර් රාජ්‍ය සංවිධානය වේ.
B - මහ බලවතුන් පස්දෙනාගෙන් සැදුම්ලත් කමිටුවක් මගින් පාලනය කෙරේ.
C - ප්‍රධාන ආයතන හයකින් සමන්විත වේ.
D - ලෝක සාමය හා සුරක්ෂිතතාව පවත්වා ගෙනයාමේ වගකීම දරන ප්‍රධාන අන්තර්ජාතික රාජ්‍ය සංවිධානය වේ.
E - ක්‍රියා කරන්නේ සාමාජික රාජ්‍යයන්ගේ අභ්‍යන්තර කටයුතුවලට මැදිහත් නොවීමේ ප්‍රතිපත්තිය මත ය.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

46. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලය:
A - 2006 වර්ෂයේ මහා මණ්ඩලය විසින් පිහිටුවන ලදී.
B - සමන්විත වන්නේ මහා මණ්ඩලය විසින් පත් කරන සාමාජිකයින් 47 දෙනෙකුගෙනි.
C - සෑම ආකාරයක ම මානව හිමිකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ හා ආරක්ෂා කිරීමේ වගකීම පැවරී ඇත.
D - මානව හිමිකම් පිළිබඳ විෂයානුබද්ධ ප්‍රශ්න හා තත්ත්වයන් අවුරුද්ද පුරාම සාකච්ඡා කිරීමේ බලය සහිත වේ.
E - තම කාර්ය සම්බන්ධයෙන් මහලේකම්වරයාට වගකීමට බැඳී සිටී.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

47. කලාපීය සහයෝගිතාව සඳහා වූ දකුණු ආසියානික සංවිධානය:
A - රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් වේ.
B - දකුණු ආසියානික රාජ්‍යයන් අටකින් සමන්විත වේ.
C - කලාපීය ආර්ථික හා සමාජීය සහයෝගිතාව වර්ධනය කිරීම ගැන සැලකිලිමත් වේ.
D - පිහිටුවා තිබෙන්නේ 1985 ඩකා ප්‍රකාශනයේ අන්තර්ගත මූලධර්ම පදනම් කරගෙන ය.
E - අන්තර්ජාතික සමාජයේ ප්‍රසිද්ධියට පත්ව ඇත්තේ 'දුප්පතුන්ගේ සමාජය' ලෙස ය.
(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

48. පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලය:

A - ව්‍යවස්ථාවක් පදනම් කරගෙන පිහිටුවා නැති එකම රාජ්‍ය සංවිධානය වේ.
B - වර්තමානයේ සමන්විත වන්නේ සාමාජිකයින් 53 දෙනෙකුගෙනි.
C - මහලේකම්වරයාගේ නායකත්වය යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.
D - ක්‍රියාත්මක වන්නේ සාමාජික රාජ්‍යයන්ගේ අන්තර් ආණ්ඩු එකඟතා මත ය.
E - සමන්විත වන්නේ සර්වාධිපති රාජ්‍යයන්ගෙන් වන අතර ඒවායින් බහුතරය පැරණි බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත වේ.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

49. අන්තර්ජාතික ක්ෂමා ආයතනය:

A - 1961 වර්ෂයේ දී පිහිටූ රාජ්‍ය නොවන සංවිධානයක් වේ.
B - 'ලෝකයේ සියලු දෙනාට ම මානව අයිතීන්' යන තේමාව ප්‍රචාරණය කිරීමේ යෙදී සිටින ව්‍යාපාරයක් වේ.
C - යුධ සිරකරුවන්ගේ සුභසාධනය ගැන අවධානය දක්වන අන්තර් රාජ්‍ය සංවිධානයක් වේ.
D - ජාත්‍යන්තර සමාජය තුළ පොදුවේ හඳුන්වන්නේ 'AMNESTY' හෝ 'AI' ලෙස ය.
E - නීති උපදෙස්, මාධ්‍ය අවධානය, මානව හිමිකම් පිළිබඳ ව ප්‍රචාරණය හා පර්යේෂණ පැවැත්වීම යන ක්ෂේත්‍ර හා සම්බන්ධ ව ක්‍රියාත්මක වේ.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

50. අන්තර්ජාතික රතු කුරුස කමිටුව:

A - ස්විට්සර්ලන්තයේ ජිනීවා නගරය මූලස්ථානය කරගෙන ක්‍රියාත්මක වන මානව දයාවාදී සංවිධානයක් වේ.
B - අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය වර්ධනය කිරීම හා බැඳී සිටින ප්‍රධාන අන්තර්ජාතික සංවිධානය වේ.
C - ක්‍රියාත්මක වන්නේ මානව හිතවාදය, අපක්ෂපාතිභාවය, ස්වාධීනත්වය, ස්වේච්ඡාත්මකභාවය, විශ්වීයභාවය යන මූලධර්ම පදනම් කරගෙන ය.
D - ප්‍රධාන වශයෙන් සැලකිලිමත් වන්නේ සන්නද්ධ ගැටුම්වල දී පීඩාවට පත්වන අයට සහන සැලසීම ගැන ය.
E - එක්සත් ජාතීන්ගේ පවුලේ අනුබද්ධිත ආයතනයක් වේ.

(1) ABCD (2) BCDE (3) ABDE (4) ACDE (5) ABCE

www.alevelapi.com

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

www.AlevelApi.com

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව

ජාතික ඇගයීම් හා පරීක්ෂණ සේවාව

இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

தேசிய மதிப்பீட்டிற்கும் பரீட்சித்தலுக்குமான சேவை

අ.පො.ස.(උ.පෙළ) විභාගය - 2016

க.பொ.த (உயர் தர)ப் பரீட்சை - 2016

විෂය අංකය } 23 විෂයය } දේශපාලන විද්‍යාව

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය/புள்ளி வழங்கும் திட்டம் - I පත්‍රය/பத்திரம் I

ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.
01.	5	11.	5	21.	3	31.	4	41.	5
02.	4	12.	4	22.	1	32.	4	42.	1
03.	1	13.	1	23.	5	33.	4	43.	3
04.	2	14.	3	24.	3	34.	1	44.	5
05.	4	15.	1	25.	4	35.	5	45.	4
06.	5	16.	5	26.	3	36.	3	46.	1
07.	4	17.	3	27.	2	37.	3	47.	2
08.	5	18.	3	28.	All	38.	1	48.	3
09.	1	19.	5	29.	1	39.	3	49.	3
10.	3	20.	2	30.	2	40	5	50	1

විශේෂ උපදෙස් விசேட அறிவுறுத்தல் } එක් පිළිතුරකට ලකුණු 02 බැගින් ஒரு சரியான விடைக்கு புள்ள வீதம் 50

මුළු ලකුණු மொத்தப் புள்ளிகள் 2×50 = 100

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි / முழுப் பதிப்புரிமையுடையது / All Rights Reserved]

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்
Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2016 අගෝස්තු
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2016 ஓகஸ்ற்
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2016

දේශපාලන විද්‍යාව	II	23 S II	පැය තුනයි
அரசியல் விஞ்ஞானம்	II		மூன்று மணித்தியாலம்
Political Science	II		Three hours

විභාග අංකය: .....

A කොටස	
මුළු ලකුණු	20

උපදෙස්:

* මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය **A, B** හා **C** වශයෙන් කොටස් **තුනකින්** යුක්ත ය.
* **A** කොටස තුළ කෙටි ප්‍රශ්න **20** ක් අන්තර්ගත වේ. සම්පූර්ණ පිළිතුරක් සඳහා ලකුණු **01** ක් ද, අර්ධ පිළිතුරක් සඳහා ලකුණු **1/2** ක් ද හිමි වේ. මෙම කොටසේ **සියලු ම** ප්‍රශ්නවලට කෙටි පිළිතුරු **මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රයේ ම** සපයා **B** හා **C** කොටස්වල පිළිතුරු පත්‍රයට අමුණා භාර දෙන්න.
* **B** හා **C** කොටස්වලින් ප්‍රශ්න **දෙක** බැගින් තෝරාගෙන ප්‍රශ්න **හතරකට** පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

A කොටස

1. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ දෙකෙන් පැහැදිලි කරන්නේ දේශපාලන ක්‍රම දෙකක රාජ්‍යය සහ පුරවැසියන් අතර පවතින සම්බන්ධතාව පාලනය වන ආකාරයයි. එම ක්‍රම **දෙක** හඳුනාගෙන පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "මෙම දේශපාලන ක්‍රමය තුළ ආණ්ඩුවේ තනතුරුවලට පත්වීම සඳහා තරගකාරිත්වයක් පවතී. තේරීම කරන්නේ බලය යෙදවීමෙන් තොර, එමෙන් ම කිසිදු සමාජ කණ්ඩායමක් පිටමං නොකළ, කාලීන ව පවත්වන සාධාරණ මැතිවරණ මගිනි. තම නායකයින් තේරීමට මෙන් ම රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට ද පුරවැසියන්ට සහභාගි විය හැක. දේශපාලන ක්‍රමය මගින් සහතික කර ඇති සිවිල් හා දේශපාලන නිදහස යටතේ තරගකාරීභාවයේ සහ සහභාගිවීමේ ඒකාග්‍රතාව ආරක්ෂා කෙරේ."

(ii) "මෙම දේශපාලන ක්‍රමය තුළ පුරවැසි ජීවිතයේ පෞද්ගලික වුව ද, පොදු වුව ද, සෑම අංශයක් ම පාලනය කිරීමට හා මෙහෙයවීමට රාජ්‍යය මැදිහත් වේ. එයින් අදහස් වන්නේ රාජ්‍යය මගින් තීරණය කරන ලද සම්භාර අරමුණු සපුරා ගැනීම ඉලක්ක කොටගෙන ජනතාවගේ දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජීය-සංස්කෘතික සහ බුද්ධිමය ජීවිතය රාජ්‍යය මගින් මෙහෙයවීම ය. රාජ්‍යයට විරුද්ධ වීමට හෝ එය විවේචනය කිරීමට හෝ නව අරමුණක් ඉදිරිපත් කිරීමට හෝ පුරවැසියන්ට අයිතිය නොමැත."

(1) .....

(2) .....

2. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ දෙකෙන් පෙන්නුම් කරන දේශපාලන සංවිධාන **දෙක** පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "මෙම දේශපාලන සංවිධානය සමන්විත වන්නේ දේශසීමාව තුළ වාසය කරන සියලු ම පුරවැසියන්ගෙනි."

(ii) "මෙම දේශපාලන සංවිධානය සමන්විත වන්නේ දේශසීමාව තුළ වාසය කරන පුරවැසියන් කොටසකගෙන් පමණි."

(1) .....

(2) .....

3. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ දෙකෙන් පෙන්නුම් කරන සමාජ සංවිධාන **දෙක** පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "එය දේශසීමා සහිත සංවිධානයක් වේ. එය නිශ්චිත දේශසීමාවන්ගෙන් යුක්ත වූවක් වේ."

(ii) "එය විශ්වීය වේ. එයට දේශසීමාවක් නොමැත."

(1) .....

(2) .....

Alevel ලැපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

4. පහත දැක්වෙන පළමු ප්‍රකාශය මඟින් විස්තර කෙරෙන සමාජ සංවිධානය සහ දෙවන ප්‍රකාශය මඟින් විස්තර කෙරෙන දේශපාලන සංවිධානය පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "එය ගොඩනැඟී තිබෙන්නේ පොදු වාර්ගිකත්වයකින්, පොදු ආගමකින්, පොදු වාසස්ථානයකින්, පොදු භාෂාවකින්, පොදු ඓතිහාසික සම්ප්‍රදායන්ගෙන්, පොදු ආශාවන්ගෙන්, පොදු පාලනයකින් සහ භූගෝලීය එක්සත්භාවයෙනි."

(ii) "එය භූමිය, ජනගහනය, ආණ්ඩුව සහ ස්වාධිපතිත්වය යන අත්‍යවශ්‍ය සාධක හතරෙන් සමන්විත වේ. එම සාධක හතර පවතින විට එහි පැවැත්ම සිදු වේ."

(1) .....

(2) .....

5. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ දෙකෙන් අවධාරණය කරන දේශපාලන දාර්ශනිකයින් **දෙදෙනා** පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "දේශපාලන හා සමාජ චින්තන ඉතිහාසයේ ප්‍රථම විඥානවාදී දේශපාලන දාර්ශනිකයා"

(ii) "දේශපාලන හා සමාජ චින්තන ඉතිහාසයේ ප්‍රථම යථාර්ථවාදී දේශපාලන දාර්ශනිකයා"

(1) .....

(2) .....

6. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ දෙකෙන් විස්තර කරන්නේ අන්තර් සම්බන්ධතාවන් සහිත විෂය **දෙකක** විෂය කරුණු වේ. ඒවා හඳුනාගෙන පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "එය දේශපාලන විද්‍යාවේ විෂයීගත කරුණක් වේ. එය සම්පාදනය කරන්නේ සහ බලාත්මක කරන්නේ රාජ්‍ය විසිනි. එය කඩකිරීම වරදක් වන අතර දඬුවමට යටත් විය හැක. එය විශ්වීය වන අතර සියලු ම දෙනා කෙරෙහි යෙදවේ. එය පැහැදිලි මෙන් ම නිශ්චිත වේ. එය සැලකිලිමත් වන්නේ මිනිසාගේ බාහිර ක්‍රියාවන් ගැන පමණි."

(ii) "එය සදාචාර විද්‍යාවේ විෂයීගත කරුණක් වේ. එය ක්‍රියාවට නැංවෙන්නේ මිනිසුන්ගේ හෘදය සාක්ෂිය මඟින් වන නිසා එය තීරණය වන්නේ ද මිනිසුන්ගේ හෘදය සාක්ෂිය මඟිනි. එමඟින් මිනිසුන්ගේ සිතුම් පැතුම් මෙන් ම ක්‍රියාවන් ද අන්තර්ගත සමස්ත ජීවිතය ම නිරූපණය වේ. එමඟින් ජීවිතයේ අභ්‍යන්තර මෙන් ම බාහිර ක්‍රියාවන් ද නිරූපණය වේ. එය කඩකිරීම නීතිමය වරදක් නොවන බැවින් භෞතික දඬුවමකට යටත් වීමක් ද සිදු නොවේ."

(1) .....

(2) .....

7. පහත දැක්වෙන අර්ථකථන දෙකෙන් නිරූපණය වන ආණ්ඩුක්‍රම **දෙක** පිළිවෙළින් දක්වන්න.

(i) "එය පාලන ක්‍රමයක් ලෙස අර්ථකථනය කර ඇති අතර, එම ක්‍රමය තුළ රාජ්‍යයේ කැමැත්ත ජනතාවගේ සෘජු සහභාගිත්වය හරහා ප්‍රකාශ වේ."

(ii) "එය ආණ්ඩුක්‍රමයක් වන අතර, එය පැන නඟින්නේ නීතිමය සර්වාධිපති වන ඡන්දදායකයින් සෘජුව ම ආණ්ඩුක්‍රම යාන්ත්‍රණයේ නායකත්වය ගෙන ක්‍රියා කරනවා වෙනුවට තමන් නියෝජනය කරමින් තමන් වෙනුවෙන් ක්‍රියා කිරීමට ධාරිතාව සහිත ආණ්ඩුකරණ ආයතනයක් හෝ ආයතන පිහිටුවීම සමඟ ය."

(1) .....

(2) .....

8. පහතින් දක්වා ඇත්තේ ආණ්ඩුවේ කාර්ය ක්‍රියාවට නැංවීම සහ රාජ්‍ය බලයේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව දේශපාලන න්‍යායන් දෙකක් මඟින් ඉදිරිපත් කර ඇති අර්ථකථනයන් ය. එම න්‍යාය **දෙක** හඳුනාගෙන ඒවා පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "මෙම න්‍යායය මඟින් දැක්වෙන්නේ ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක සහ අධිකරණ යන ආණ්ඩුවේ කාර්යයන් තුන එකිනෙකට වෙනස් පුද්ගලයින්ගෙන් සමන්විත ආයතන තුනක් මඟින් ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු බවත්, ඒ ඒ ආයතනයට පැවරී ඇති විෂය පථයට පමණක් ඒ ඒ ආයතනයේ කාර්ය සීමාවිය යුතු බවත්, ඒ ඒ ආයතනය තම විෂය ක්ෂේත්‍රය තුළ නිදහස් හා උත්තරීතර විය යුතු බවත් ය."

(ii) "එය නීතියෙන් සීමා නොවුන පුරවැසියන් හා යටත්වැසියන් කෙරෙහි යෙදවිය හැකි රාජ්‍යයේ උත්තරීතර බලය වේ. එය ඒකීය, අසහාය, උත්තරීතර, බෙදිය නොහැකි, පැවරිය නොහැකි සහ ස්ථාවර දෙයක් වේ. එය අවසාන අධිකාරී බලය වන අතර අභ්‍යන්තර හා බාහිර වශයෙන් දෙයාකාර වේ.

(1) .....

(2) .....

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

9. පහතින් දක්වා ඇත්තේ එකිනෙකට වෙනස් ආණ්ඩුක්‍රම දෙකක විධායක-ව්‍යවස්ථාදායක සම්බන්ධතාවන්හි ස්වරූපයයි. එම ආණ්ඩුක්‍රම **දෙක** හඳුනාගෙන ඒවා පිළිවෙලින් නම් කරන්න.

(i) "විධායකය හා ව්‍යවස්ථාදායකය වෙන් වෙන් ව තෝරා පත් කරන අතර, ඒවාට ව්‍යවස්ථාව මගින් ම ස්වාධීන කාර්ය ක්ෂේත්‍රයක් පවරා ඇත. විධායක හා ව්‍යවස්ථාදායක අංශයන්හි පුද්ගලයින් නිල වශයෙන් වෙන් කර ඇත. විධායකය ව්‍යවස්ථානුකූලව ව්‍යවස්ථාදායකයට වගකීමට බැඳී නැති අතර අති විශේෂ ක්‍රියාදාමයක් වූ දෝෂාභියෝගයකින් තොරව විධායකය තනතුරින් ඉවත් කළ නොහැක."

(ii) "විධායකය නාමික හා සත්‍ය යනුවෙන් කොටස් දෙකකින් යුක්ත වන අතර සත්‍ය විධායකය සමන්විත වන්නේ ව්‍යවස්ථාදායකය නියෝජනය කරන දේශපාලන පක්ෂවල ශක්තිය මත ඒවායින් තෝරාගත් පුද්ගලයින්ගෙනි. එබැවින් වෙන ම තේරීපත් වූ විධායකයක් නොමැත. සත්‍ය විධායකය, ව්‍යවස්ථාදායකයෙන් තෝරාපත් කර ගැනීම හේතුවෙන් එය ව්‍යවස්ථාදායකයට වගකීමට බැඳී සිටී. මේ අනුව විධායකය-ව්‍යවස්ථාදායකයේ විශ්වාසය මත රඳා පවතින අතර එම විශ්වාසය නැති වී ගිය විට විධායකය නිලයෙන් ඉවත් කළ හැක."

(1) .....

(2) .....

10. පහතින් දක්වා ඇත්තේ ඍජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා භාවිතයට ගැනෙන විධික්‍රම **දෙකකි.** ඒවා පිළිවෙළින් නම් කරන්න.

(i) "පනත් කෙටුම්පත් නීති ලෙස බලාත්මක කිරීමට ප්‍රථමයෙන් ජනතාවගේ නිත්දුව ලබා ගැනීම සඳහා භාවිතයට ගැනෙන ජනතා මතය විමසීමේ උපකරණයක් වේ. ඒ අනුව ව්‍යවස්ථාදායකය සම්මත කරන පනත්, නීති බවට පත්වන්නේ ඡන්දදායකයින්ගෙන් බහුතරය අනුමත කරන්නේ නම් පමණි."

(ii) "තේරී පත්වුන නියෝජිතයකු තමන්ට දී ඇති ජනවරම කඩකළ විටක එම නියෝජිතයා තනතුරින් ඉවත් කිරීමට යොදා ගැනෙන තවත් උපකරණයක් වේ. මේ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන පෙත්සමක් සඳහා ඡන්ද කොට්ඨාශයේ ඡන්දදායකයින්ගෙන් බහුතරය අනුමත කරන්නේ නම් නියෝජිතයා තනතුරින් ඉවත් කළ හැක."

(1) .....

(2) .....

11. (i) ලංකාව එක්සත් රාජ්‍යයක් බවට පත් කළේ කුමන ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණය මගින් ද?

(ii) ශ්‍රී ලංකාව ඒකීය රාජ්‍යයක් ලෙස ප්‍රථමවරට ප්‍රකාශයට පත් කළේ කුමන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ද?

(1) .....

(2) .....

12. (i) නිදහසට පෙර ලංකාවට බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත පාලකයින් විසින් හඳුන්වා දුන් අවසාන ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණය කුමක් ද?

(ii) එම ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණය මගින් ලංකාවට හඳුන්වා දුන් ආණ්ඩුක්‍රමය කුමක් ද?

(1) .....

(2) .....

13. (i) සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාව යටතේ සෙනෙට් මණ්ඩලයට වෙන් කළ යුතු යැයි සැලකුණු අවම අමාත්‍ය ධූර සංඛ්‍යාව කොපමණ ද?

(ii) සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාවෙන් සෙනෙට් මණ්ඩලයට දිය යුතු යැයි නියම කළ අනිවාර්ය ඇමති ධූරය කුමක් ද?

(1) .....

(2) .....

14. නාමික විධායක තනතුර පවත්වාගෙන ගිය නිදහස් ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා **දෙක** නම් කරන්න.

(1) .....

(2) .....

Alevel ඇසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

15. (i) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා කටයුතු පිළිබඳ ව ක්‍රියා කිරීම සඳහා පූර්ව අධිකරණ විවරණ බලය සහිත වෙනම අධිකරණයක් ස්ථාපිත කළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නම් කරන්න.

(ii) පූර්ව අධිකරණ විවරණ බලය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පවරා දුන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නම් කරන්න.

(1) .....

(2) .....

16. 19 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය යටතේ:

(i) ජනාධිපතිගේ නිල කාලය සහ

(ii) එක් පුද්ගලයකුට එම නිලය දැරිය හැකි වාර ගණන සම්බන්ධයෙන් ඇති කළ වෙනස්කම් මොනවා ද?

(1) .....

(2) .....

17. (i) 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට අනුව පාර්ලිමේන්තුවේ නිල කාලය පිළිබඳව ඇති කළ වෙනස කුමක් ද?

(ii) පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරීම සම්බන්ධයෙන් 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් දැමූ සීමාව කුමක් ද?

(1) .....

(2) .....

18. (i) 1978 ව්‍යවස්ථාව මගින් මූලික අයිසිවාසිකම් කඩකිරීම පිළිබඳ කරුණු විනිශ්චය කිරීම සඳහා අධිකරණ බලය පවරා ඇති අධිකරණය කුමක් ද?

(ii) 1978 ව්‍යවස්ථාව මගින් රිට් ආඥා නිකුත් කිරීමේ අධිකරණ බලය පවරා ඇති අධිකරණය කුමක් ද?

(1) .....

(2) .....

19. (i) එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ ප්‍රධාන ආයතන ගණන සඳහන් කරන්න.

(ii) සියලු ම ආකාර මානව හිමිකම් හා සම්බන්ධ කරුණු පිළිබඳව ක්‍රියා කරන, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ ආයතනය නම් කරන්න.

(1) .....

(2) .....

20. (i) කලාපීය සහයෝගිතාව සඳහා වූ දකුණු ආසියානික සංවිධානයේ (SAARC) සාමාජිකත්වය ලබාගත් අවසාන රාජ්‍යය නම් කරන්න.

(ii) කලාපීය සහයෝගිතාව සඳහා වූ දකුණු ආසියානික සංවිධානයේ තීරණ ගැනීමේ ඉහළ ම ආයතනය නම් කරන්න.

(1) .....

(2) .....

www.alevelapi.com

**

Alevel Api උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

A කොටස කෙටි පිළිතුරු

ප්‍රශ්න අංක 01

1. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමය
2. ඒකාධිපති දේශපාලන ක්‍රමය

ප්‍රශ්න අංක 02

1. රාජ්‍යය
2. ආණ්ඩුව

ප්‍රශ්න අංක 03

1. රාජ්‍යය
2. සමාජය

ප්‍රශ්න අංක 04

1. ජාතිය
2. රාජ්‍යය

ප්‍රශ්න අංක 05

1 ප්ලේටෝ

2 ඇරිස්ටෝටල්

ප්‍රශ්න අංක 06

1. නීතිය
2. සදාචාරය

ප්‍රශ්න අංක 07

1 සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

2 නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

ප්‍රශ්න අංක 08

1 බලතල බෙදීම

2 ස්වාධිපති න්‍යාය

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

ප්‍රශ්න අංක 09

1 ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමය

2 පාර්ලිමේන්තු /කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමය

ප්‍රශ්න අංක 10

1 ජනමත විචාරණය

2 නැවත කැඳවීම

ප්‍රශ්න අංක 11

1. 1833 කෝල්බෘක් කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ

2. 1972 පළමුවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

ප්‍රශ්න අංක 12

1. 1947 - සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

2. පාර්ලිමේන්තු/කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමය

ප්‍රශ්න අංක 13

1. 02 යි

2. 01 යි අධිකරණ ඇමති ධුරය

ප්‍රශ්න අංක 14

1 1948 සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

2 1972 පළමුවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

ප්‍රශ්න අංක 15

1 1972 පළමුවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

2 1978 දෙවන ජනරජ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව

ප්‍රශ්න අංක 16

1 අවුරුදු 05

2 වාර 02 යි

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

ප්‍රශ්න අංක 17

1 06 සිට 05 දක්වා අඩු කිරීම

2 අලුතින් තෝරාගත් පාර්ලිමේන්තුවක් වසර හතරහමාරක් ගතවන තෙක් විසුරුවා හැරීමට ජනාධිපතිට බලය නොමැත.

ප්‍රශ්න අංක 18

1 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය

2 අභියාචනාධිකරණය

ප්‍රශ්න අංක 19

1 06

2 අන්තර්ජාතික මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව

ප්‍රශ්න අංක 20

1 ඇෆ්ගනිස්ථානය

2 රාජ්‍ය නායක සමුළුව

(01 x 20 = 20)

www.alevelapi.com

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

www.AlevelApi.com

B - කොටස

1 දේශපාලන විද්‍යාව ස්වාභාවික විද්‍යාවකට වඩා සමාජ විද්‍යාවක් ලෙස සැලකේ. ඔබ එකඟ වන්නේද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.

අරමුණු :- දේශපාලන විද්‍යාවේ ස්වභාවය පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම

පිළිතුරෙහි අන්තර්ගත විය යුතු වැදගත් කරුණු

1 ස්වාභාවික විද්‍යාවන් හා සමාජ විද්‍යාවන්ගේ ස්වභාවය පිළිබඳව කරුණු දැක්වීම (ලකුණු 05)
2 ස්වාභාවික විද්‍යාවන් හා සමාජ විද්‍යාවන් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා යොදාගත හැකි ප්‍රවේශ මොනවාද යන්න (ලකුණු 05)
3 මේ පදනම මත කරන ලද සංසන්දනයකින් පසුව දේශපාලන විද්‍යාව පිළිබඳව එළඹිය හැකි නිගමන (ලකුණු 05)

4 නිගමනය : දේශපාලන විද්‍යාව සමාජ විද්‍යාවක් වන බව (ලකුණු 05)

ආදර්ශ පිළිතුර (ආධාර කර ගැනීම හැර මේ මතම පිළිතුරු පරීක්ෂා කර බැලීම නොකරන්න)

දේශපාලන විද්‍යාව ස්වාභාවික විද්‍යාවක් ද නැතිනම් සමාජ විද්‍යාවක් ද යන ප්‍රශ්නය තවමත් විසඳී නැත. ස්වාභාවික විද්‍යාවක් වනවාය යන අදහස දරන අය තර්ක කරන ආකාරයට ස්වාභාවික විද්‍යාවන් හැදෑරීම සඳහා විද්‍යාත්මක විදික්‍රම යොදා ගතහැකි අතර ඒ අනුව විද්‍යාත්මක අවසන් නිගමනවලට පැමිණිය හැකිය. සමහරු තර්කකරන ආකාරයට දේශපාලන විද්‍යාව අධ්‍යනය කිරීම සඳහා ද විද්‍යාත්මක විදික්‍රම යොදා ගත හැකිය. ඒ අනුව දේශපාලන විද්‍යාව ස්වභාවික විද්‍යාවක් ලෙස සැලකීම නිවැරදි වන බව ඔවුන් තවදුරටත් තර්ක කරන ආකාරය දැකිය හැක. මේ පදනම මත දේශපාලන විද්‍යාව ස්වාභාවික විද්‍යාවක් ලෙස සැලකිය හැකි බව ඔවුන් තව දුරටත් තර්ක කරනු ලැබේ. මේ අදහස පිළි නොගන්නා අයගේ මතය වන්නේ දේශපාලන විද්‍යාව විද්‍යාත්මකව හැදෑරිය නොහැකි බවත් සහ ඒ නිසා ම එය ස්වාභාවික විද්‍යාවක් ලෙස පිළිගත නොහැකි බවත් ය.

මේ ප්‍රශ්නය නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා ප්‍රථමයෙන් කළ යුත්තේ දේශපාලන විද්‍යාවේ විෂය අන්තර්ගතයේ ස්වභාවය සලකා බැලීමය. දෙවනුව එම විෂය අන්තර්ගතය විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමට හැකිද යන්න සොයා බැලීමය. දේශපාලන විද්‍යාවේ විෂය අන්තර්ගතය ගොඩනැගී තිබෙන්නේ මිනිසා, රාජ්‍ය සහ ආණ්ඩුව යන විචල්‍යයන් තුන පදනම් කරගෙනය. වෙනත් ආකාරයකට කියනවා නම් මිනිසා, රාජ්‍ය සහ ආණ්ඩුව යන විචල්‍යයන් තුන ක්‍රියාත්මක වන්නේ කෙසේද? එම විචල්‍යයන් තුන අතර ගොඩනැගී ඇති අන්තර් සම්බන්ධතා ජාලාවේ ස්වරූපය කුමක්ද? එම අන්තර් සම්බන්ධතා අනුව ක්‍රියාත්මක වීමේදී එම විචල්‍යයන් එකිනෙකට කරන බලපෑම් සහ ප්‍රතිචාර මොනවාද? සහ මෙම ක්‍රියාදාමය හරහා දේශපාලන ක්‍රම ඉදිරියට ගමන් කරන්නේ කෙසේද? යන කරුණු අධ්‍යයනය කිරීම මත දේශපාලන විද්‍යාව ගොඩනැගී තිබෙන බවය. වඩාත්ම සරල ආකාරයකට කියනවා නම් දේශපාලන විද්‍යාවේ විෂය අන්තර්ගතය ගොඩනැගී තිබෙන්නේ සමාජ ජීවියෙකු වූ මිනිසා දේශපාලන ජීවියෙකු බවට පත්වූයේ කෙසේද? ඒ කෙරෙහි බලපෑ හේතු සාධක මොනවාද? මිනිසුන්ගේ දේශපාලන අරමුණු මොනවාද? එම අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා මිනිසුන් ගොඩනගා ඇති දේශපාලන සංවිධාන මොනවාද? ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය මගින් මිනිසාගේ භෞතික ජීවිතයට වන බලපෑම් මොනවාද? සහ එම බලපෑම්වලට මිනිසා දක්වන ප්‍රතිචාර මගින් දේශපාලන ආයතනවල ක්‍රියාකාරීත්වයේ සිදුවන වෙනස් වීම් මොනවාද? යන කරුණු පදනම් කර ගෙන ය.

මෙම විෂයීය ගත කරුණු සියල්ල ම පාහේ ගොඩනැගී තිබෙන්නේ මිනිසාගේ දේශපාලන හැසිරීම සහ ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි බලපාන සදාචාර මූලධර්ම, නීති මූලධර්ම, මානසික සාධක, ඓතිහාසික සාධක, පරිසර සාධක, ප්‍රත්‍යක්ෂමූලික සාධක, සිතාගැනීම්, සමපේක්ෂණය කිරීම් සහ නිරීක්ෂණය කිරීම් යන කරුණු කාරණා රාශියක සම්මිශ්‍රණයෙනි. මෙවැනි පදනමක් මත ගොඩනැගී ඇති දේශපාලන විද්‍යාව විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කළ හැකි ද යන ප්‍රශ්නය මී ළඟට මතු වේ. සමහරුන්ගේ මතය වන්නේ එය කළ නොහැකි බවය. තවත් අයගේ අදහස වන්නේ එය විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කළහැකි බවය. මෙයින් පළමු මතය දරන අයගේ අදහස වන්නේ දේශපාලන විද්‍යාව අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා භාවිතයට ගැනෙන මූලධර්මවල ඒකීයභාවයක් නොමැති වීම, හේතුඵලවාදය මත පිහිටා නිශ්චිත අනාවැකි කීමට නොහැකි වීම, අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා පර්යේෂණාගාර විධික්‍රම යොදා ගනීමට නොහැකි වීම සහ ස්වාභාවික විද්‍යාවන් තුළ මෙන් දේශපාලන විද්‍යාව තුළ ස්ථාවර නියතිවාද ගොඩ නැගීමට නොහැකි වීම යන හේතූන් නිසා දේශපාලන විද්‍යාව විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කළ නොහැකි බව ය. නමුත් මෙම මතය පිළි නොගන්නා අයගේ මතය වන්නේ විද්‍යාත්මක ශිල්පික්‍රමය ලෙස අදහස් කරන්නේ යම් සංසිද්ධියක් විග්‍රහ කිරීම සඳහා සංසිද්ධිය ආශ්‍රිත දත්ත එකතු කිරීම, ඒවා පිළිවෙලකට පෙළගැස්වීම, වර්ග කිරීම, නිරීක්ෂණය කිරීම සහ විශ්ලේෂනය කිරීම යන ක්‍රියාදාමය පදනම් කරගෙන අවසාන නිගමනවලට එළඹීම නම් එම විධික්‍රමය පදනම් කොටගෙන දේශපාලන විද්‍යාව විද්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කළහැකි බව ය.

Alevel Api උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

මේ මත දෙකම තර්කානුකූලව නිවැරදි වේ. නමුත් ප්‍රශ්නය වන්නේ විද්‍යාත්මක විධික්‍රම භාවිත කරමින් ස්වාභාවික විද්‍යාවන් අධ්‍යයනය කොට අවසානයේදී ගොඩ නගන ස්ථාවර නියතිවාදවලට සමාන නියතිවාද එම විධික්‍රම භාවිත කරමින් දේශපාලන විද්‍යාව වැනි සමාජ විද්‍යාවක් අධ්‍යයනය කරමින් ගොඩ නැගිය හැකිද යන්න ය. දේශපාලන විද්‍යාවේ පදනම වන්නේ මිනිසුන්ගේ දේශපාලන හැසිරීම සහ දේශපාලන ක්‍රියාකාරකම්ය. මේ හා සම්බන්ධව දැකිය හැකි විශේෂ ලක්ෂණය වන්නේ එම ගුණාංග අතිශයින්ම අවිනිශ්චිත, අස්ථාවර සහ ඒකීයභාවයකින් තොර දේවල් වන බව ය. මෙවැනි මූලධාතු පදනම් කරගත් දේශපාලන විද්‍යාව කුමණ විධික්‍රමයක් භාවිතා කරමින් අධ්‍යයනය කලද අවසානයේදී එළඹිය හැක්කේ සාමාන්‍යකරණය කළ අවසාන නිගමනවලට විනා ස්ථාවර නියතිවාදවලට නොවේ. අවසාන නිගමන සහ ස්ථාවර නියතිවාද වූ කලී මුළුමනින්ම එකිනෙකට වෙනස් ප්‍රපංච දෙකක් වේ. ස්ථාවර නියතිවාද ගොඩනගන්නේ හේතුඵලවාදය මත ය. සාමාන්‍යකරණය කරන ලද අවසාන නිගමන ගොඩ නගන්නේ සමාන මෙන්ම අසමාන තත්ත්වයන් ද එකට ගෙන විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් අනතුරුව ය. ස්ථාවර නියතිවාද පොදු වුවද සාමාන්‍යකරණය කරන ලද අවසාන නිගමන පාර්ශ්වීය වේ.

මෙයින් පෙනී යන්නේ මිනිසා පදනම් කරගෙන ගොඩනැගී ඇති දේශපාලන විද්‍යාව අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා විද්‍යාත්මක විධික්‍රම යොදා ගැනීමේ හැකියාව අතිශයින් ම සීමිත වන බව ය. යොදා ගත්ත ද ස්ථාවර නියතිවාදවලට එළඹිය නොහැකි බව ය. මිනිසා පදනම් කරගෙන ගොඩනැගී ඇති සමාජ විද්‍යාව, ආර්ථික විද්‍යාව, දර්ශනය, නීතිය, ඉතිහාසය, ආචාර විද්‍යාව වැනි සෑම විෂයයක් ආශ්‍රිතව ම දැකිය හැක්කේ මෙවැනි තත්ත්වයක් ය. මෙයින් එළඹිය හැකි අවසාන නිගමනය වන්නේ දේශපාලන විද්‍යාව සැළකිය හැක්කේ ස්වාභාවික විද්‍යාවකට වඩා සමාජ විද්‍යාවක් ලෙස බව ය.

2 පහත දැක්වෙන දෙකක් ගැන අදහස් දක්වන්න.

1. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයක ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ කාර්යභාරය
11. නූතන ආණ්ඩුක්‍රම තුළ විධායකයේ කාර්යභාරය
111. නූතන ආණ්ඩුක්‍රම තුළ ව්‍යවස්ථාදායකයේ කාර්යභාරය
1v. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමය තුළ අධිකරණයේ කාර්යභාරය

(1). ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ කාර්යභාරය

අරමුණ :- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා අතර පවතින සම්බන්ධතාවයේ ස්වරූපය පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

පිළිතුරෙහි අඩංගු විය වැදගත් යුතු කරුණු :

(අ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්ද ? **(ලකුණු 01)**
(ආ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක කාර්යභාරය කුමක් ද? ලකුණු 08 (අදාළ කරුණු අනුව ලකුණු බෙදා වෙන්කිරීමට පරීක්ෂකවරයා වගබලාගත යුතු ය)

(ඇ) නිගමනය : ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය එකිනෙකින් වෙන්කළ නොහැකි එකම කාසියක දෙපැත්ත හා සමාන වන බව **(ලකුණු 01)**

දේශපාලන ක්‍රමය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී එකක් වන්නේ නම් එහි අත්‍යවශ්‍යම කොන්දේසියක් වන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් තිබීම ය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයක් තුළ ආණඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සලකනු ලබන්නේ රටේ උත්තරීතර නීතිය ලෙස ය. එමගිනුයි පාලන තන්ත්‍රයේ ව්‍යුහයන්, ඒවාට පැවරී ඇති කාර්යයන්, ඒවායේ බලතල, ඒවාට ඇති සීමාවන්, රාජ්‍ය සහ මහජනතාව අතර පවත්නා සම්බන්ධතාවයේ ස්වරූපය, ජනතාව භුක්ති විඳින අයිතිවාසිකම්වල ස්වරූපය යනාදිය පෙන්වා දෙන්නේ. මේ අනුව පෙනී යනව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයක් තුළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අතිශය වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන් බව. ඒවා පහත සඳහන් ආකාරයට දැක්විය හැක.

(අ). ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයට පදනම සැපයීම

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ආණ්ඩුකරණයට ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පදනම සපයනු ලැබේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයේ මූලික ලක්ෂණයක් වනුයේ ජනතා කැමැත්ත අනුව පාලකයින් කලින් කලට වෙනස් වීම ය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයක් තුළ මෙම වෙනස් කිරීමේ ක්‍රියාදාමය කුමක් ද යන්න පෙන්වා දෙන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගිනි. එමෙන්ම රාජ්‍ය පාලන බලතල ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මූලධර්ම අනුව ක්‍රියාවට නංවන්නේ කෙසේද යන්නද ව්‍යවස්ථාව මගින් පෙන්වා දේ.

(ආ). රටේ මූලික නීතිය ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම.

රටක උත්තරීතර හා මූලික නීතිය ලෙස සලකන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතියයි. සෑම නීතියකම මූලාශ්‍රය ලෙස සලකන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා නීතියයි. නීතියේ ආධිපත්‍යය පිළිබඳ සංකල්පය ගොඩනැගී තිබෙන්නේ මෙම පදනම මත ය.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(ඇ). රාජ්‍යයේ ස්වභාවය පෙන්නුම් කිරීම.

රාජ්‍යයේ දේශපාලන, ආර්ථික හා සමාජ මුහුණුවර කුමක්ද යන්න නිරූපනය කිරීම මෙයින් අදහස් වේ. නිදසුන් ලෙස ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් ද, නැතිනම් කොමියුනිස්ට් රාජ්‍යයක් ද, එසේත් නැතිනම් සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් ද යන්න පෙන්නුම් කිරීම ය. ව්‍යවස්ථානුකූල දර්ශනය ලෙස සලකන්නේ මෙයයි.

(ඈ). දේශපාලන ක්‍රීඩාවේ නියමයන් පෙන්වා දීම.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයක් තුළ දේශපාලන ක්‍රීඩාවට අදාළ නියමයන් පෙන්වා දෙන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගිනි. ඡන්ද බලය හිමි වන්නේ කාටද? නියෝජිතයින් ලෙස ඉදිරිපත් විය හැක්කේ කාටද? තේරිපත් වන අයට හිමිවන බලතල මොනවාද? ඒ වෙනුවෙන් වගකියන්නේ කෙසේද? යනාදී නීතිරීති මෙයට අයත් වේ. මෙම නීතිරීති වලින් තොරව කරන දේශපාලන ක්‍රීඩාව නියත ලෙසම හිතුවක්කාරී සහ අත්තනෝමතික පාලනයකට මගපාදනු ලැබේ.

(ඉ). ආණ්ඩුවේ ස්වභාවය පෙන්නුම් කිරීම

ආණ්ඩුක්‍රමය ඒකීයද? නැතිනම් සන්ධීය ද?, රාජ්‍ය බලය ක්‍රියාවට නංවන්නේ කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමයක් මගින් ද? නැතිනම් ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමයක් මගින් ද?, ආණ්ඩුවේ ව්‍යුහයන් සහ කාර්යයන් සංවිධානය කර තිබෙන්නේ කෙසේ ද? ඒවාට බලතල පවරා දී තිබෙන්නේ කුමන ආකාරයකට ද? ආයතන අතර සම්බන්ධතාව ගොඩනගා තිබෙන්නේ කුමනාකාරයකට ද? යන කරුණු පැහැදිලිව දැක්වීම ව්‍යවස්ථාවක තවත් මූලික කාර්යයක් වේ.

(ඊ). පුරවැසියන්ගේ අයිතිවාසිකම් හා නිදහස පෙන්වා දී ඒවා ආරක්ෂා කිරීම

රාජ්‍ය විසින් පුරවැසියන්ට ප්‍රදානය කරන අයිතිවාසිකම් හා නිදහස මොනවා ද? ඒවා සුරක්ෂිතව භුක්ති විඳිය හැක්කේ කෙසේ ද? ඒ වෙනුවෙන් පුරවැසියන් ඉටුකළ යුතු යුතුකම් මොනවා ද? පැහැදිලි ලෙස දක්වා තිබීම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක තවත් කාර්යයක් වේ.

(උ). බහුවාර්ගික ජන සමාජයක ජාතිය ගොඩනැංවීමේ කාර්යය

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක තවත් කාර්යයක් වේ. මේ සඳහා ව්‍යවස්ථාව මගින් ඒකීය දේශපාලන හා ආර්ථික දර්ශනයක් සපයනවාට අමතරව සමාන පුරවැසියන්-සමාන ඉඩප්‍රස්ථාවන් යන සිද්ධාන්තය ද ක්‍රියාවට නැංවිය යුතු ය. එමෙන් ම එක් ආගමකට හෝ එක් භාෂාවකට විශේෂීකරණය කිරීමෙන් වැළකී රාජ්‍ය අපක්ෂපාත බේරුම්කරුවකුගේ තත්වයට පත් කළ යුතු ය.

(ඌ). ආඥාදායක පාලනයකින් ජනතාව බේරා ගැනීම

මෙය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් මගින් කෙරෙන ඉතාම වැදගත් තවත් කාර්යයකි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ඉහත දැක්වූ කාර්යය කරන විට ඒකාධිපතිත්වයක් ඇතිවීමේ ඉඩකඩ නිතැතින්ම ඇහිරේ.

(II). නූතන ආණ්ඩුක්‍රම තුළ විධායකයේ කාර්යභාරය

අරමුණ :- ආණ්ඩුකරන ක්‍රියාදාමය තුළ විධායකය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක් ද සහ එමගින් කරනු ලබන කාර්යභාරය පිළිබඳ අපේක්ෂකයින්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු මූලික කරුණු :-

ද විධායකය අර්ථකතනය කිරීම (ලකුණු 01)
විධායකයේ කාර්යයන් (ආදර්ශ පිළිතුරෙහි දක්වා ඇති කාර්යයන් ලකුණු ප්‍රදානය කිරීමේදී සැලකිල්ලට ගන්න) (ලකුණු 08)
නිගමනය : විධායකය ආණ්ඩුකරණය තුළ අඛණ්ඩව ම බලවත් වෙමින් සහ ශක්තිමත් ලෙස ඉදිරියට ගමන් කරන බව (ලකුණු 01)

නූතන ආණ්ඩුක්‍රම තුළ විධායකයේ කාර්යභාරය ගැන පොදු අදහසක් දැක්විය නොහැක. හේතුව ආණ්ඩුක්‍රමයේ ස්වභාවය අනුව මෙන්ම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් බලය දී ඇති ආකාරය අනුව ද විධායකයේ කාර්යයන් වෙනස් වීම ය. නිදසුන් ලෙස ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමයක විධායකය වන ජනාධිපතිවරයාගේ සහ කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමයක විධායකය වන අගමැති සහ කැබිනට් මණ්ඩලයේ විධායක කාර්යයන් වෙනස් වන ආකාරය පෙන්වා දිය හැක. එමෙන් ම ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමයක් වුවද ඇමරිකාවේ සහ ලංකාවේ ජනාධිපතිවරුන්ගේ විධායක කාර්යයන් වෙනස් වන ආකාරය පෙන්වා දිය හැක. එසේ වුවද, සෑම ආණ්ඩුක්‍රමයක් තුළ ම විධායකයට පොදුවේ හිමිවන බලතල කිහිපයක් හඳුනා ගත හැක. ඒවා පහත සඳහන් පරිදි වේ.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(අ). රාජ්‍ය සේවය පාලනය කිරීම

ආණ්ඩුවේ අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන පාලනය කිරීම, මෙහෙයවීම, අධීක්ෂණය කිරීම, රාජ්‍ය සේවයේ ඉහළ නිලධාරීන් පත් කිරීම, මාරු කිරීම සහ සේවයෙන් පහ කිරීම මෙයට අයත් වේ.

(ආ). ව්‍යවස්ථාදායක කාර්යයන්

ව්‍යවස්ථාදායකය කැඳවීම, කල් තැබීම, විසුරුවාහැරීම, හදිසි අවස්ථාවලදී ව්‍යවස්ථාදායකය ඇමතීම, පණිවිඩ හා සංදේශ යැවීම, පනත් කෙටුම්පත් ඉදිරිපත් කිරීම සහ පනත්වලට අවසාන අනුමැතිය දීම මෙයට අයත් වේ.

(ඇ). අධිකරණ කාර්යයන්

ඉහළ උසාවිවලට විනිශ්චයකරුවන් පත් කිරීම, ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන අනුව ඔවුන් ඉවත් කිරීම, වරදකරුවන්ට සමාව දීම සහ රාජ නීතිඥවරුන් පත් කිරීම මෙයට අයත් වේ.

(ඈ). රාජ්‍ය ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම

ත්‍රිවිධ හමුදාව සහ පොලිසිය පාලනය කිරීම, පොලිසියේ සහ ත්‍රිවිධ හමුදාවේ අධිකාරී තනතුරු වලට පත් කිරීම ඉවත් කිරීම, හදිසි අවස්ථා සහ ඇඳිරි නීතිය ප්‍රකාශ කිරීම, සහ යුද්ධය හා සාමය ප්‍රකාශ කිරීම යනාදී කාර්යයන් මෙයට අයත් වේ.

(ඉ). රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලනය කිරීම

අයවැය පනත සහ අනෙකුත් මූල්‍ය පනත් සකස් කිරීම, ඒවා ව්‍යවස්ථාදායකයේ අනුමැතිය සඳහා ඉදිරිපත් කිරීම සහ අනුමැතිය ලැබීමෙන් පසු ඒවා ක්‍රියාවට නැංවීම යනාදිය මෙයට අයත් වේ.

(ඊ). විදේශ සම්බන්ධතා මෙහෙයවීම

විදේශ ප්‍රතිපත්තිය තීරණය කිරීම හා එය ක්‍රියාවට නැංවීම, විදේශයන්හි තම රට නියෝජනය කිරීම, රාජ්‍ය උපාය නිලධාරීන් පත් කිරීම හා පිළිගැනීම සහ විදේශ ගිවිසුම්වලට එළඹීම මෙයට අයත් වේ.

(උ). උත්සවාත්මක කාර්යයන්

රාජ්‍ය උත්සවවල මුලසුන දැරීම, නම්බුනාම ප්‍රධානය කිරීම සහ රාජ්‍ය මුද්‍රාව පරිහරණය කිරීම වැනි කාර්යයන් මෙයට අයත් වේ.

(ඌ). නියෝග සහ ආඥා නිකුත් කිරීම

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ වෙනත් වැඩසටහන් ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය නියෝග සහ ආඥා නිකුත් කිරීම මෙයට අයත් වේ.

(එ). අවධාරිත බලතල ක්‍රියාවට නැංවීම

යම් යම් අවශ්‍යතා හා තත්ත්වයන් අනුව ව්‍යවස්ථාදායකය විසින් විධායකයට අවධාරිත කරන ලද බලතල ක්‍රියාවට නැංවීම මෙයින් අදහස් වේ.

නූතන ආණ්ඩුක්‍රම තුළ විධායකයේ කාර්යභාරය දෙස බලන විට විශ්ව ව්‍යාප්තව දැකිය හැකි පොදු ලක්ෂණය වන්නේ ආණ්ඩුවේ සෙසු ආයතන දෙකට වඩා විධායකයේ වැදගත්කම සහ ප්‍රමුඛත්වය නොකඩවාම වැඩිවෙමින් තිබෙන බවය.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(III). නූතන ආණ්ඩුක්‍රම තුළ ව්‍යවස්ථාදායකයේ කාර්යභාරය

අරමුණ :- ආණ්ඩුකරණ ක්‍රියාදාමය තුල ව්‍යවස්ථාදායකය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්ද සහ එමගින් කෙරෙන කාර්යයන් මොනවාද යන්න පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු මූලික කරුණු :-

1 **ප්‍රවේශය : ව්‍යවස්ථාදායකය අර්ථකථනය කිරීම** **(ලකුණු 01)**

2 **ව්‍යවස්ථාදායකයේ කාර්යයන් (ලකුණු ප්‍රදානය කිරීමේදී ආදර්ශ පිලිතුරෙහි දක්වා ඇති කරුණු සැලකිල්ලට ගන්න)** **(ලකුණු 08)**

3 **නිගමනය : ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයේ කොටසක් ලෙස ව්‍යවස්ථාදායකයේ වැදගත්කම හා එහි අවශ්‍යතාව හුවා දැක්වීම.** **(ලකුණු 01)**

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය තුළ ව්‍යවස්ථාදායකයට හිමි වන්නේ සුවිශේෂී තත්වයක්ය. හේතුව ව්‍යවස්ථාදායකය නොමැතිව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුක්‍රමය තුළ විධායකයට හෝ අධිකරණයට පැවැත්මක් නොමැති වීමය. මෙයින් අදහස් කරන්නේ ව්‍යවස්ථාදායකය නීති පනවන්නේ නැතිනම් විධායකයට ක්‍රියාවට නැංවීමට හෝ අධිකරණයට අර්ථකතනය කිරීමට දෙයක් නොමැති බවය. ව්‍යවස්ථාදායකයේ ප්‍රධාන කාර්යය නීති පැනවීම වුවද ඊට අමතරව එය තවත් කාර්යයන් කිහිපයක්ම කරන ආකාරය නූතන ආණ්ඩුකම තුල ව්‍යවස්ථාදායක සභා දෙස බැලීමේදී පෙනී යන්නේ ය.

(අ). නීති සම්පාදනය

මෙය ව්‍යවස්ථාදායකය විසින් කරන වැදගත්ම හා ප්‍රමුඛ කාර්ය ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. මෙයට නීති පැනවීම පමණක් නොව නීති සංශෝධනය කිරීම සහ අවලංගු කිරීමද අයත් වේ.

(ආ). විධායකය පාලනය කිරීම

විධායකය විසින් ඉදිරිපත් කරන අණ පනත් සම්මත නොකිරීම, විවේචනය කිරීම, ප්‍රශ්න ඇසීම, සහ විධායකයට එරෙහිව දෝෂාභියෝජනා සහ විශ්වාසභංග යෝජනා සම්මත කිරීම මගින් මෙම කාර්යයන් ඉටුකරණු ලැබේ.

(ඇ). විධායකයට අවශ්‍ය බහුතරය සැපයීම

මෙයින් අදහස් කරන්නේ ආණ්ඩුව ස්ථාවරව පවත්වා ගෙනයාම සඳහා අවශ්‍ය බහුතර සහාය ලබා දීමය.

(ඈ). රාජ්‍ය මූල්‍ය පාලනය

රාජ්‍ය වියදම් සඳහා අවශ්‍ය මුදල් අයකර ගැනීම හා වියපැහැදම් කිරීම අනුමත කිරීම මෙයට අයත් වේ. ව්‍යවස්ථාදාකයේ අනුමැතියෙන් තොරව බදු පැනවීමට විධායකයට නොහැක.

(ඉ). අධිකරණ කාර්යයන්

විධායකයට සහ ඉහල අධිකරණ විනිශ්චයකරුවන්ට එරෙහිව ගැනෙන දෝෂාභියෝජනා විනිශ්චය කිරීම සහ පාර්ලිමේන්තු වරප්‍රසාද කඩකිරීම් විනිශ්චය කිරීම වැනි කාර්යයන් මෙයට අයත් වේ.

(ඊ). තෝරා පත් කිරීමේ කාර්යයන්

සමහර රටවල්වල ව්‍යවස්ථාදායක විසින් රාජ්‍යයේ විවිධ තනතුරු සඳහා තෝරා පත් කිරීම් කරන ආකාරය දැකිය හැක. නිදසුන් ලෙස ඉන්දියාවේ ජනාධිපතිවරයා පත් කිරීම, ස්විට්සර්ලන්තයේ සන්ධීය කවුන්සිලයට සාමාජිකයින් පත්කිරීම, ඇමරිකාවේ ජනාධිපතිවරයා සමග එක්ව පෙඩරල් අධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන් සහ සමහර උසස් රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත් කිරීම පෙන්වා දිය හැක.

(උ). ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සංශෝධනය කිරීම

මෙය ව්‍යවස්ථාදායකයේ තනි සහ අනන්‍ය කාර්යයක් වේ.

(ඌ). අනාගත දේශපාලන නායකයින් පුහුණු කිරීම

ව්‍යවස්ථාදායකයට අලුතෙන් තේරී පත් වන සාමාජිකයින් අනාගත දේශපාලන නායකයින් ලෙස ක්‍රියා කිරීම සඳහා පුරුදු පුහුණු කිරීම මෙයින් අදහස් වේ.

Alevel ලැප් උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(එ). ජනතා දුක් ගැනවිලි පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීමෙන්

කාලීනව, ජනතාව විසින් ඉදිරිපත් කරන දුක් ගැනවිලි විසඳීම සඳහා ක්‍රියා කිරීම මෙයින් අදහස් වේ.

(ඒ). විභාග කිරීම සහ විමර්ශනය කිරීම

කාලීනව පැන නගින සමාජ ප්‍රශ්න සහ ගැටලු විභාග කිරීම සහ විමර්ශනය කිරීම මෙයින් අදහස් වේ.

(iv) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමය තුළ අධිකරණයේ කාර්යභාරය

අරමුණ :- ආණ්ඩුකරණ ක්‍රියාදාමය තුළ අධිකරණයට හිමි තැන සහ එහි වැදගත්කම පිළිබඳව අපේක්ෂකයින්ගේ අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම

පිළිතුරෙහි අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 **අධිකරණය : අර්ථකථන කිරීම** **(ලකුණු 02)**
2 **අධිකරණයේ කාර්යභාරය ලකුණු ප්‍රදානය කිරීමේදී ආදර්ශ පිළිතුරෙහි දක්වා ඇති කරුණු පිළිබඳව සැලකිලිමත් වන්න** **(ලකුණු 06)**
3 **නිගමනය : ඉහත දැක්වූ කාර්යයන් කිරීමට නම් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය තුළ අධිකරණය ස්වාධීන නිදහස් හා අපක්ෂපාති ආයතනයක් වශයෙන් පවත්වාගෙන යාමේ අවශ්‍යතාවය.** **(ලකුණු 02)**

(අ) නීතිය විවරණය කිරීම

යම් කරුණක් සම්බන්ධයෙන් පවතින නීතිය අපැහැදිලි හෝ නිශ්ශබ්ද වූ විට අදාල නීතිමය තත්ත්වය පැහැදිලි කිරීම මෙමගින් අදහස් කෙරේ. මේ යටතේ අධිකරණය මගින් අලුතින් නීති නිර්මාණය කරනු ලැබේ.

(ආ) යුක්තිය පසිඳලීම

අධිකරණයේ ප්‍රධානතම සහ ප්‍රමුඛතම කාර්යභාරය යුක්තිය පසිඳලීමය. රාජ්‍යය හා පුරවැසියන් අතරත්, පුරවැසියන් අතරමත් පවතින සිවිල් හා අපරාධ ආරවුල් සහ ගැටුම් සහ ව්‍යවස්ථාමය නඩු විනිශ්චය කර යුක්තිය පසිඳලීමේ කාර්යභාරය අධිකරණය මගින් කරනු ලැබේ.

(ඇ) මානව අයිතිවාසිකම්වල ආරක්ෂකයා ලෙස ක්‍රියා කිරීම

රාජ්‍ය තම පුරවැසියන්ට ප්‍රදානය කර ඇති අයිතිවාසිකම් හා නිදහස උල්ලංඝනය වනවිට ඒවා ආරක්ෂා කර තහවුරු කිරීම අධිකරණයේ කාර්යභාරය වේ.

(ඈ) ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ආරක්ෂකයා ලෙස ක්‍රියා කිරීම

මෙයින් අදහස් කරන්නේ විධායකය හා ව්‍යවස්ථාදායකය මගින් පනවනු ලබන අණපනත් ව්‍යවස්ථානුකූලද නැද්ද යන්න සොයා බැලීමය. මෙම කාර්යභාරය ඉටු කළ හැක්කේ අධිකරණ විවරණ බලය අධිකරණයට හිමි වේ නම් පමණි.

(ඉ) උපදේශන කාර්යභාරයයන්

නීතිමය හා ව්‍යවස්ථාමය කරුණු සම්බන්ධයෙන් ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් ඇතිවූ විට විධායකය ඒ පිළිබඳව අධිකරණයේ උපදෙස් ඉල්ලා සිටියහොත් එසේ උපදෙස් සැපයීමේ කාර්යය අධිකරණය ඉටු කල යුතුය. සාමාන්‍ය යෙන් මෙම කාර්යභාරය ඉටුකරනු ලබන්නේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය මගිනි

(ඊ) මධ්‍යම ආණ්ඩුව හා ප්‍රාන්ත රාජයයන් අතර ඇතිවන ගැටලු විනිශ්චය කිරීම

මෙම කාර්යය සන්ධීය ආණ්ඩුවක අධිකරණය මත පැවරී ඇති විශේෂ අධිකරණ කටයුත්තක් වේ.

(උ) වෙනත් කාර්යයන්

බාල වයස්කාරයන් වෙනුවෙන් භාරකරුවන් පත්කිරීම, බංකොලොත්භාවය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම, මැතිවරණ පෙත්සම් විභාග කිරීම, පාර්ලිමේන්තු වරප්‍රසාද කඩකිරීමේ චෝදනා විභාග කිරීම, රිට් ආඥා නිකුත් කිරීම සහ විවාහ සහතික සහ ප්‍රජා අයිතිවාසිකම් ප්‍රදානය කිරීම යන කාර්යභාරයන් මෙයට අයත් වේ.

(ලකුණු 10)

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

03 ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය තුළ පහත දැක්වෙන ඒවායින් දෙකක කාර්යභාරය විමසන්න.

(i) **සිවිල් සමාජය**

(ii) **යහපාලනය**

(iii) **ජනමාධ්‍ය**

(iv) **දේශපාලන පක්ෂ**

(i) **සිවිල් සමාජය**

අරමුණ :- ආණ්ඩු බලය හිතුවක්කාරී සහ අත්තනෝමතික ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීමට එරෙහිව පවතින සංරෝධකයක් වශයෙන් සිවිල් සමාජයේ ක්‍රියාකාරිත්වය පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු මූලික කරුණු :

1 සිවිල් සමාජය : අර්ථකථනය **(ලකුණු 02)**

2 කාර්යභාරය **(ලකුණු 06)**

3 නිගමනය : අත්තනෝමතික ආණ්ඩුකරණයට එරෙහිව සංරෝධකයක් ලෙස සාමාජයේ වැදගත්කම අවධාරණය කිරීම **(ලකුණු 02)**

සිවිල් සමාජය යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ සංවිධිත සමාජයයි. සිවිල් සමාජය දේශපාලන විද්‍යාවේ ඉපැරණි ම සංකල්පයකි. එය විධිමත් ලෙස ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේ 17 වන සහ 18 වන සියවස් වල දී තෝමස් හොබ්ස්, ජෝන් ලොක් සහ රූසෝ යන දේශපාලන චින්තකයින් විසිනි. එම සංකල්පය දේශපාලන ක්ෂේත්‍රයේ වඩාත් අවධානයට ලක්වන්නේ විසිවන සියවසේ දෙවන භාගයේදී ය. එයට හේතුව වූයේ තුන්වන ලෝකයේ රටවල ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා යහපාලනය සම්බන්ධයෙන් මතුවන ගැටළුකාරී තත්ත්වයයි.

දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව නිදහස ලැබූ ආසියා, අප්‍රිකා හා ලතින් අමෙරිකානු රටවල ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය දුර්වල වීමත් ඒ වෙනුවට එම රටවල පාලකයින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ නාමයෙන් ඒකතන්ත්‍ර පාලන ක්‍රම පිහිටුවා ගැනීමත්, අනික් අතට භෞතික හා මානව සම්පත් එම රටවල පැවතිය ද ආර්ථික සංවර්ධනය ලඟා කර ගැනීමට අසමත් වීමත්, දූෂණය, වංචාව, අල්ලස, නාස්තිය, අකාර්යක්ෂමතාව, ඥාති සංග්‍රහය, වගකීමෙන් තොරවීම යන ආදී ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී ගුණාංග එම දේශපාලන ක්‍රමවල මූලික අංග ලක්ෂණ විය.

යථෝක්ත රටවල මෙබඳු තත්ත්වයක් නිර්මාණය වීමට ප්‍රධාන හේතුව වූයේ ජනතාවගේ දේශපාලන දැනුම හා අවබෝධය දුර්වල මට්ටමක පැවතීමත්, ඔවුන් දේශපාලන වශයෙන් නවීකරණය වූ ජනතාවක් නොවීමත් එම හේතුවෙන් ඔවුන් පසුගාමී දේශපාලන මතවාද කරපින්නාගෙන සිටීමත් සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඔවුන් තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය පිළිබඳ අවබෝධයක් නොමැතිවීමත් ය.

මෙම තත්ත්වයෙන් එම රටවල ජනතාව ගලවාගෙන ඔවුන් දේශපාලන වශයෙන් සවිබල ගැන්වීම මගින් පමණක් යහපාලනය ගොඩනැංවීමට හැකිබව ප්‍රජාතාන්ත්‍රික ලෝකයේ බොහෝ දෙනා කල්පනා කළහ. මේ සඳහා සිවිල් සමාජයට වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකළ හැකි බව පෙනී ගියේය. මෙම හේතුව නිසයි සිවිල් සමාජය පිළිබඳ සංකල්පය බලපෑම් සහගත ලෙස ඉදිරියට පැමිනෙන් නේ. Almond සහ Verba ඔවුන්ගේ The Civic Culture නම් කෘතිය තුළ මඟින් ප්‍රකාශ කළේ "සිවිල් සමාජ සංවිධාන මඟින් ඡන්දදායකයා වඩාත් දැනුවත් හා අවබෝධයෙන් යුක්ත පුද්ගලයකු කළ හැකි බවත්, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඡන්දදායකයා ඡන්දය පාවිච්චිකිරීමේදී වඩාත් තාර්කික වී දේශපාලන ක්‍රියාදාමයට වැඩියෙන් සහභාගි විය හැකි බවත් සහ එසේ වන විට පාලකයින් වඩාත් වගකීමෙන් යුතුව ක්‍රියා කිරීමට පෙළඹෙන බවත් ය"

මෙවන් කාර්ය භාරයක් ඉටුකළ හැකි සිවිල් සමාජය හඳුනා ගන්නේ කෙසේ ද? ආණ්ඩුව, පවුල සහ වෙළෙඳපොළ හැර සමාජයේ ක්‍රියාත්මක වන අනෙක් සියලුම ප්‍රජා හා සමාජ සංවිධාන සමූහයේ එකතුව සිවිල් සමාජය ලෙස සලකනු ලැබේ.

London School of Economics මඟින් සිවිල් සමාජය අර්ථ දක්වා ඇති ආකාරයට "බෙදාගත් ආශාවන් අරමුණු සහ අගය කිරීම් උදෙසා බලය යෙදීමෙන් තොරව සාමූහිකව ක්‍රියාත්මක වන සමාජ ක්ෂේත්‍රය සිවිල් සමාජ වේ." මේ අනුව පවුල, ආණ්ඩුව හා වෙළෙඳපොළ යන ආයතන තුනට වඩා සිවිල් සමාජය වෙනස් වේ. එහෙත් ප්‍රායෝගිකව සලකා බලන විට එම ආයතන තුන හා සිවිල් සමාජය අතර නිශ්චිත බෙදුම් රේඛා පෙන්වාදිය නොහැක.

සිවිල් සමාජය විවිධ පුද්ගලයින්ගෙන් ද, ආයතනවලින්ද යුක්ත වේ. එම ආයතන ජාලයට දානපති සංවිධාන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, කාන්තා සංවිධාන ආගමික සංවිධාන, වෘත්තීය සමිති, ව්‍යාපාරික සංවිධාන, ආදී විවිධ සංවිධාන ඇතුළත් වේ.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

සිවිල් සමාජය ආශ්‍රිතව ප්‍රධාන අංග ලක්ෂණ හතරක් හඳුනාගත හැක.

1. සාමූහික ක්‍රියාවන්

   සිවිල් සමාජය පෞද්ගලික අරමුණු හෝ ආශාවන් වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක නොවේ. එය ක්‍රියාත්මක වන්නේ පොදු අරමුණු හා ආශාවන් වෙනුවෙනි.

2. බලය යෙදීමෙන් තොරවීම.

   සිවිල් සමාජය ක්‍රියාත්මක වන්නේ ස්වේච්ඡාවෙනි. එමෙන්ම තම පෞද්ගලික කැමැත්ත මත එයින් ඉවත්වීමට ද පුලුවන.

3. අනන්‍යතාව.

   එය පවුල, ආණ්ඩුව හා වෙළඳපොළින් වෙන්වූ වෙනමම ඒකකයකි.

4. දේශසීමා නිශ්චිත ලෙස හඳුනාගත නොහැකිවීම.

   සිවිල් සමාජය පවුල, ආණ්ඩුව හා වෙළඳපොළෙන් නිශ්චිතව වෙනස් වන්නේ කුමන සීමා මායිම්වලින් ද යන්න නිශ්චිතව හඳුනාගෙන නැත.

මෙබඳු අංග ලක්ෂණවලින් යුත් සිවිල් සමාජයේ ක්‍රියාකාරිත්වය ලෝකයේ රාජ්‍යවල යහපාලනය ගොඩනැඟීමට අත්‍යවශ්‍යම අංගයක්යැයි මෑත කාලයේ තහවුරු වූ මතයකි. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ සහශ්‍රක වාර්තාවේ කාර්යක්ෂම ආණ්ඩුකරණයකට සිවිල් සමාජය අත්‍යවශ්‍යමයැයි දැක්වීමෙන් ඒ බව තහවුරු වේ. Ausaid විසින් නමින් ඕස්ට්‍රේලියානු ආණ්ඩුව සකස් කළ වාර්තාවක දැක්වෙන්නේ යහපාලනය ගොඩනැඟීමට නම් අත්‍යවශ්‍ය ම වන බවය.

යහපාලනය ගොඩනැඟීමටත් එය පවත්වාගෙන යාමටත් සිවිල් සමාජයට කළ හැකි ප්‍රධාන කාර්යයන් දෙකකි. එනම් :

1. ප්‍රතිරෝධක බලවේගයක් ලෙස ක්‍රියාකිරීම.

දේශපාලන අධිකාරියේ අත්තනෝමතික ක්‍රියාවන්ට එරෙහිව පුද්ගලයින්ට හුදකලාව මුහුණ දිය නොහැකි බැවින් පුරවැසියන් සංවිධානාත්මක ව දේශපාලන අධිකාරියට එරෙහිව මෙම පෙළ ගැස්වීම. මෙම පෙළ ගැසීම වෙළෙඳ පොල කටීපයාධිකාරයන්ට එරෙහිව ද, සමාජ දූෂණයන්ට එරෙහිව ද සිදු කළ හැක.

2. ආණ්ඩුකරණය පිළිබඳ මුරබල්ලෙකු ලෙස කටයුතු කිරීම.

ආණ්ඩු පාලනය පිළිබඳ විමසිලිමත් වීම සහ දූෂිත දේශපාලනඥයින්ට හා රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට බලය අයථා ලෙස යොදා ගැනීමට, එනම් හිමිකම් කඩ කිරීමට හා පීඩාකාරී නීති පැනවීම එරෙහිව නැගී සිටීම මඟින් සිවිල් සමාජයට ආණ්ඩුකරණය පිළිබඳ මුරබල්ලෙකු බවට පත්විය හැක. මීට අමතරව පුරවැසියන් සාමූහික සමාජ ජීවිතයකට හුරුපුරුදු කිරීම ද සිවිල් සමාජයේ කාර්යයකි.

අඩු සංවර්ධිත රාජ්‍යයන්හි සමාජය බලගැන්වී ඇති ප්‍රමාණය පහළ මට්ටමක පවතින බැවින් සිවිල් සමාජයේ ක්‍රියාකාරිත්වය ද ප්‍රබල තත්ත්වයක නොපවතී. එසේ වුව ද සිවිල් සමාජයේ බලගැන්වෙන ප්‍රමාණයට අනුව දේශපලෙන සමාජයේ අධිකාරී බලය ක්‍රියාත්මක වීම මර්ධනය වේ.

www.alevelapi.com

(ii) යහ පාලනය

අරමුණ :- ආණ්ඩුකරණ සංකල්පයක් ලෙස යහපාලනය සංකල්පය පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු

(අ) යහපාලන සංකල්පය ආරම්භය හා විකාශය **(ලකුණු 02)**

(ආ) යහපාලන සංකල්පයේ අන්තර්ගත මූලිකාංග **(ලකුණු 06)**

(ඉ) නිගමනය : ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය අත්‍යවශ්‍යම අංගයක් ලෙස යහපාලනයේ වැදගත් කම. (ලකුණු 02)

නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලිකාංගයක් බවට වර්තමානයේ දී පත්ව ඇති යහපාලනය පිලිබඳ සංකල්පය දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු කාලයේ නිදහස ලැබූ ආසියානු, අප්‍රිකානු හා ලතින් ඇමරිකානු යටත් විජිත රටවල් ඉලක්ක කරගෙන ඉදිරිපත් වූ සංකල්පයකි . ඒවායින් සමහර රාජ්‍යයන් භෞතික හා මානව සම්පත්වලින් පොහොසත් වුව ද ඒවායේ ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී තත්ත්වයක පැවතුණි. එහෙයින් එම රාජ්‍යයන්හි සමාජ සංවර්ධනය ද පහළ මට්ටමක පැවතුණි. මෙහි එක් ප්‍රතිඵලයක් වූයේ යථෝක්ත රාජ්‍යයන්හි සමාජ සාධාරණත්වය බිඳ වැටීමය.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

1980 දශකයෙන් පසු මේ පිළිබඳව හේතු පරීක්ෂා කිරීම ඇරඹුණු අතර එහිදී විශ්ලේෂකයන් විසින් එයට හේතු ගණනාවක් සොයා ගන්නා ලදී. ඒවා නම් අනවශ්‍ය ලෙස බලය මධ්‍යගතවීම, පාලනයේ ආකාර්යක්ෂමතාව, රාජ්‍ය සේවය දේශපාලනීකරණය වීම, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණයට හා ඒවා ක්‍රියාවට නැංවීමට හා සහභාගිත්වය නොවීම, අල්ලස හා දූෂණය ඉහළ මට්ටමක පැවතීම, පාලකයන් වගකීමෙන් තොරව කටයුතු කිරීම යනාදිය වේ.

ඉහත සඳහන් තත්ත්වය තුළ නිදහස ලැබූ යටත් විජිත රාජ්‍යයන් හි ආර්ථික සංවර්ධනය ඇති කිරීමටත්, එමගින් සමාජ සාධාරණත්වය තහවුරු කිරීමටත් ගතයුතු ක්‍රියා මාර්ග හඳුන්වා දීම සඳහා විවිධ ජාත්‍යන්තර සංවිධාන ගත් උත්සාහයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස "යහ පාලනය" නම් සංකල්පය ප්‍රචලිත වන්නට විය. එම සංකල්පයේ මූලිකාංග වන්නේ,

1. සහභාගීත්වය

ආණ්ඩුව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීමේ දී හා එම ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවට නැංවීමේ දී ජනතා සහභාගිත්වය වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය සමාජ දේශපාලන වටපිටාව නිර්මාණය කළ යුතුය යන්න මෙයින් අදහස් වේ. වෙනත් ආකාරයකට කියනවා නම් එයින් අදහස් කරන්නේ ජනතාවට මෙන්ම සිවිල් සංවිධානවලට ද ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ දී සක්‍රිය ලෙස මැදිහත් වීමට අවකාශය පැවතිය යුතුය යන්නය. ඒ සඳහා බලය විමධ්‍යගත කිරීම අත්‍යවශ්‍ය දෙයක් වන බව එමගින් තව දුරටත් අවධාරණය කෙරේ.

2. නීතියේ ආධිපත්‍යය,

සමාජයේ සෑම පුද්ගලයෙකුට මෙන්ම සෑම සංවිධානයකට ම වඩා නීතිය උත්තරීතර වීම සහ නීතිය ඉදිරියේ පාලකයා මෙන්ම පාලිතයා ද සමාන වීම නීතියේ ආධිපත්‍යය ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ. සමාජයේ කිසිවෙකුට නීතිය මගින් විශේෂ වරප්‍රසාද හෝ අවවරප්‍රසාද හෝ හිමි නොවිය යුතුය. එමෙන් ම නීතිය කඩකරන ඕනෑම පුද්ගලයෙකුට හෝ ඕනෑම සමාජ සංවිධානයකට නීතිය මගින් නියමිත දඬුවම් ලබා දිය යුතු ය.

3. වගකීම හා වගවීම.

වගකීම යනු රාජ්‍ය පාලකයන් විසින් ජනතාවට දෙන ලද පොරොන්දු ඉටු කිරීමට බැඳී සිටීම හා රාජ්‍ය සේවකයන් විසින් රාජ්‍ය සේවය නියමාකාරයෙන් ඉටු කිරීමට බැඳී සිටීම වේ. මෙහිදී ජනතාවගේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු දීම පමණක් නොව දේශපාලනඥයින් ජනතාවට දුන් පොරොන්දු නිසි පරිදි ඉටු කිරීමට අපොහොසත් වුවහොත් ස්වකීය ධූරවලින් ඉල්ලා අස්වීම මෙන් ම රාජ්‍ය සේවකයින් තමන් වෙත පැවරී ඇති කාර්ය භාරය නිසිපරිදි ඉටු නොකළහොත් ඔවුන් එම ධූරවලින් ඉවත් කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් පැවතීම වගකීමේ සංකල්පය තුළින් ව්‍යුත්පන්න වේ. වගවීම යනු තමන්ට ඇති වගකීම නොපිරිහෙලා ඉටු කිරීමට තමා (රාජ්‍ය පාලකයන් හා රාජ්‍ය සේවකයන්) තුළ ඇති අවංක කැපවීම හා බැඳීම වේ.

4. විනිවිද භාවය.

රාජ්‍යයේ මූල්‍ය කටයුතු පිළිබඳව සහ අනෙකුත් පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳව පවතින විවෘත භාවය මීට අදාල වේ. රාජ්‍ය වියදම් පිළිබඳ තොරතුරු දැන ගැනීමටත් සහ අනෙකුත් පරිපාලන කටයුතු පිලිබඳ තොරතුරු දැනගැනීමටත් ජනතාවට අවකාශය විවෘත වීම විනිවිද භාවය යනුවෙන් අදහස් කරනු ලැබේ. රාජ්‍ය මූල්‍ය විගණනය මෙන්ම රාජ්‍ය පරිපාලනය අධීක්ෂණය කිරීම පිලිබඳ යාන්ත්‍රණයක් පැවතීම මගින් විනිවිද භාවය සාර්ථක විය හැක.

5. **ප්‍රතිචාරාත්මක බව.**

ජනතාවගේ ඉල්ලීම්වලට, ආශාවන්ට හා අපේක්ෂාවන්ට පාලකයින් සවන් දිය යුතු අතර ඒවා සැලකිල්ලට ගෙන සෑම අදහසක්ම නියෝජනය වන පරිදි අවසාන වශයෙන් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කළ යුතු බව මෙයින් අදහස් වේ.

6. සම්මිතිකභාවය.

මෙයින් අදහස් කරන්නේ පාලන කාර්යයේ දී පොදු එකඟතාවකින් කටයුතු කිරීම. එනම් ප්‍රතිවිරුද්ධ කණ්ඩායම් අතර එකඟතාවක් ඇතිකර ගැනීමය.

7. කාර්යක්ෂමතාව හා ඵලදායීතාව.

ආණ්ඩුව සහ එහි අනුබද්ධ ආයතන වෙත පැවරී ඇති කාර්ය භාරය විධිමත් ලෙස, ප්‍රමාදයකින් තොරව මෙන්ම ගුණාත්මක භාවයෙන් යුක්තව ක්‍රියාවට පරිවර්තනය කිරීම කාර්යක්ෂමතාව යනුවෙන් අදහස් කෙරේ. මේ සඳහා විශේෂඥ දැනුම අත්‍යවශ්‍ය වන අතර මනා ලෙස ගොඩනගන ලද ව්‍යුහයන් පැවතිය යුතු වේ. ඵලදායීතාවය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ සම්පත් නිසි පරිදි කලමනාකරණය කරමින් අපතේ යාම වලකාලමින්ද, ඒවායින් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීම වේ .

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

8. සාධාරණත්වය

සමාජ ධනය සාධාරණ ලෙස බෙදී යාම මින් අදහස් කෙරේ. ඒ අනුව සෑම ජන කොටසකගේ ම අවශ්‍යතා සපුරාලිය හැකි පරිදි රාජ්‍ය ආදායම වියදම් කළ යුතු ය.

පොදුවේ ගත් කල්හි යහපාලනය යනු වංචා දූෂණවලින් තොර සුලු ජන කොටස්වල අවශ්‍යතා ද සපුරාලන, වඩාත් පුලුල් ජනතා සහභාගිත්වයක් සහිත පාලන ක්‍රමයක් ක්‍රියාවට නැංවීමට උපකාරීවන දේශපාලන සංකල්පයක් වේ. එමගින් ආර්ථික සංවර්ධනය වේගවත් වන අතර සමාජ සුබසාධනය ඉහළ නංවයි.

යහපාලනය පිළිබඳ සංකල්පය මතුපිටින් ඉතාමත්ම ජනප්‍රිය සංකල්පයක් ලෙස ඉස්මතු වී තිබුණ ද ආසියානු අප්‍රිකානු හා ලතින් ඇමෙරිකානු කලාපවල රාජ්‍යයන්හි එම සංකල්පය ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම අපහසු කාර්යයක් වී තිබේ. මක්නිසාදයත් එම කලාපවල පවතින අඩු දියුණු දේශපාලන ක්‍රමයන් ආශ්‍රිතව සංවර්ධිත දේශපාලන සංස්කෘතියක් නොපවතින බැවිනි.

(iii) ජනමාධ්‍ය

අරමුණ :- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුක්‍රමය තුළ ජනමාධ්‍යයේ ක්‍රියා කලාපය කුමක් විය යුතුද යන්න පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

(අ) ජනමාධ්‍ය යනු කුමක්ද අර්ථකථනය කිරීම **(ලකුණු 02)**

(ආ) ජනමාධ්‍ය : ක්‍රියා කලාපය **(ලකුණු 06)**

(ඉ) නිගමනය : ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය පවත්වාගෙන යාම සඳහා ජනමාධ්‍ය අත්‍යවශ්‍යම දෙයක් වන බව **(ලකුණු 02)**

තාක්ෂණයේ දියුණුවත් සමග වර්ධනය වූ ජනසංනිවේදනයේ එක් මූලිකාංගයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය හඳුනා ගැනීමට පුලුවන. ජනමාධ්‍යයේ විවිධ ප්‍රභේද පවතී. එනම් පුවත්පත්, පත්‍රිකා, පෝස්ටර්, ගුවන් විදුලිය, රූපවාහිනී, අන්තර්ජාලය යනාදී වශයෙනි.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමවල ඉතාමත් ම බලපෑම් සහගත දේශපාලන විචල්‍යයක් වශයෙන් වඩාත් පුළුල් භූමිකාවක් ජනමාධ්‍ය වලට හිමි වී තිබේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමවල ජනමාධ්‍යයේ භාවිතය නිදහස් හා ස්වාධීන වීම අත්‍යවශ්‍ය දෙයකි. එමගින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයේ යහපැවැත්ම ඇති වන්නේ ය. ජනමාධ්‍ය හඳුන්වනු ලබන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මුරබල්ලෙක් වශයෙනි.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමවල ජනමාධ්‍යයේ කාර්ය වන්නේ ප්‍රවෘත්ති සහ තොරතුරු වාර්තාකරණය පමණක් නොවේ. මීට වඩා පුලුල් කාර්ය භාරයක් එමගින් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. එම කාර්ය භාරය කුමක් ද?

මූලික වශයෙන් ගත් කල මහජන මතය සංවිධානය කිරීමේ සහ හැසිරවීමේ කාර්ය ජනමාධ්‍ය විසින් ඉටු කරනු ලැබේ. එය පවතින රජයට පක්ෂපාතීව හෝ විපක්ෂව හෝ සිදු කළ හැක. එමගින් දේශපාලන සමාජයෙහි මහජන මතය සංවිධානය වීම හා හැසිරීම සිදුවනු ඇත. විශේෂයෙන් ම මැතිවරණවලදී ඡන්දදායකයාගේ වරණය කෙරෙහි බලපාන ආකාරයෙන් මත හැසිරවීමට ජනමාධ්‍යය ක්‍රියා කිරීම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි. එමගින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයේ පැවැත්ම තහවුරු වනු ඇත.

ජනමාධ්‍ය යනු දේශපාලන සමාජානුයෝජන ක්‍රියාවලියෙහි එක් ප්‍රධාන කාරකයක් වේ. දේශපාලන සමාජානුයෝජනය යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ තමන් ජීවත් වන දේශපාලන ක්‍රමයට පුද්ගලයා හුරු කිරීමේ හෙවත් අනුගත කිරීමේ ක්‍රියාදාමයයි. සමාජයේ දේශපාලන ආකල්ප ගොඩනැගීම එම ආකල්ප වෙත ජනතාව නැඹුරු කිරීම දේශපාලන ක්‍රමයේ මූලිකාංග ජනතාවට හඳුන්වා දීම, දේශපාලන ක්‍රමයේ ක්‍රියාකාරිත්වය සඳහා ජනතාව නැඹුරු කරවීම යනාදී කටයුතු ජනමාධ්‍යය විසින් ඉටු කරනු ලැබේ.

සමාජයේ මිනිස් නිදහස හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම උදෙසා මැදිහත්වීම ජනමාධ්‍යයේ තවත් කාර්යයකි.එම කාර්ය දේශපාලන පක්ෂ අභිබවමින් ඉටු කිරීමට වර්තමානය වන විට ජනමාධ්‍යවලට හැකි වී තිබේ.

ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී, ජනතාවගේ ඉල්ලීම් ආශාවන් අපේක්ෂාවන් හා විරෝධතාවන් ආණ්ඩුව කරා රැගෙන යන විචල්‍යයක් වශයෙන් ද ජනමාධ්‍ය හඳුනා ගැනීමට පුලුවන.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයන්හි ආණ්ඩු පිහිටුවීම හා ආණ්ඩු පෙරලා දැමීම සම්බන්ධයෙන් ජනතාව පෙළගැස්වීම සඳහා ජනමාධ්‍ය ප්‍රබල ලෙස මැදිහත් වීමට පියවර ගනී. මෑත කාලයේ මැදපෙරදිග කලාපයේ පැතිරගිය 'අරාබි වසන්තය' සමස්ත මැදපෙරදිග කලාපයෙහි ප්‍රබල විපර්යාසයක් ඇති කරන ලදී. එම ක්‍රියාදාමය හැසිරවූ ප්‍රමුඛතම බලවේගය වූයේ ජනමාධ්‍යයි.

මහජනතාවගේ දේශපාලන හා සමාජ දැනුම වර්ධනය කිරීමේලා පුලුල් දායකත්වයක් ජනමාධ්‍ය විසින් දරනු ලැබේ. ප්‍රජතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමයෙහි තිරසාර පැවැත්ම සඳහා ජනතාවගේ දේශපාලන දැනුම ඉහළ මට්ටමක පැවතීම අත්‍යවශ්‍ය වෙයි.

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

මහත්වරුන්ගේ දේශපාලන ක්‍රීඩාවට පහසුකම් සැපයීම ජනමාධ්‍යයේ තවත් කාර්යයකි. දේශපාලනය යනු ප්‍රතිවිරුද්ධ කණ්ඩායම් අතර ඇති වන බල අරගලය වේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමවල එම බල අරගලය ඇති වන්නේ සංවාදශීලී ලෙස ය. එනම් ප්‍රතිවිරුද්ධ ප්‍රතිපත්ති අතර ඇතිවන විවෘත ගැටුමක් ලෙස ය. මෙහිදී එම වාද විවාදයන් ජනතාව හමුවට ගෙනයාම සඳහා ආධාරකයක් ලෙස ජනමාධ්‍ය කටයුතු කරයි.

ඉහත දැක්වූ කාර්යයන් නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සමාජයෙහි නිදහස තහවුරු වී තිබිය යුතු ය. ජන මාධ්‍යවලට නිදහසේ ක්‍රියාකිරීමට අවස්ථාව උදා වන්නේ ද එම වාතාවරණය තුළ ය. විශේෂයෙන් ම මූලික නීතිය මගින් භාෂණයේ හා ප්‍රකාශනයේ නිදහස තහවුරු කර තිබිය යුතු ය. ලෝකයේ දියුණු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමවල ඉතාමත් ම ප්‍රබල් මාධ්‍ය නිදහසක් තහවුරු කර තිබේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයේ යහපැවැත්ම සඳහා එය අත්‍යවශ්‍ය කොන්දේසියක් වී තිබේ.

එහෙත් අඩු දියුණු දේශපාලන ක්‍රමයන්හි දේශපාලන අධිකාරිය හා නිදහස් මාධ්‍ය අතර පවතින්නේ ප්‍රතිවිරුද්ධ සම්බන්ධයකි. දේශපාලන අධිකාරියේ අයුතු ක්‍රියාවන් විවේචනය කිරීමේ දී මාධ්‍ය දැඩි ලෙස මර්දනය කිරීමට දේශපාලන අධිකාරිය කටයුතු කරයි. මෙසේ ජනමාධ්‍ය මර්දනය කිරීම මගින් ජනතාවගේ ආණ්ඩු විරෝධය යටපත් කර දැමීමට දේශපාලන අධිකාරිය උත්සාහ කරයි.

ඒකාධිපති පාලන ක්‍රමයන්හි මෙන්ම සමාජවාදී පාලන ක්‍රමයන්හි ද ජනමාධ්‍ය නිදහස ප්‍රබල ලෙස සීමා කරනු ලැබේ. එවැනි පාලන ක්‍රමයන්හි සියලුම ජනමාධ්‍යයන් රාජ්‍යයේ පාලනයට යටත් කරනු ලැබේ. එමගින් ආණ්ඩු විරෝධී මහජන මතය මුළුමනින්ම යටපත් කෙරේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රම යටතේ ද රාජ්‍යයේ අයිතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ජනමාධ්‍ය ආයතන පැවතිය හැක. එහි දී සිදු වන්නේ ද අපක්ෂපාතීව තොරතුරු වාර්තා කිරීමට එම මාධ්‍ය කටයුතු කිරීම නොව රජයට පක්ෂග්‍රාහී ලෙස තොරතුරු වාර්තා කිරීම ය.

නිදහස් ජනමාධ්‍ය පිළිබඳව අවධානය යොමුකිරීමේ දී පෙනී යන්නේ ජනමාධ්‍ය ආයතනවලින් බොහොමයක්ම ධනපති පන්තියේ ප්‍රාග්ධන ආයෝජනයෙන් ක්‍රියාත්මක වන බවය. එබැවින් එම ජනමාධ්‍ය ක්‍රියා කරන්නේ අවසාන විග්‍රහයේ දී ප්‍රාග්ධන ආයෝජකයින්ගේ දේශපාලන න්‍යාය පත්‍රයන්ට අනුකූලව බව ප්‍රකාශ කල හැක.

(iv) **දේශපාලන පක්ෂ :**

අරමුණ :- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය තුළ දේශපාලන පක්ෂවල අවශ්‍යතාව සහ එහි ක්‍රියා කලාපය කුමක්ද යන්න පිළිබඳව අපේක්ෂකයනගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු

1 දේශපාලන පක්ෂ අර්ථකථනය **(ලකුණු 02)**

2 දේශපාලන පක්ෂ කාර්යයන් හා ක්‍රියාකලාපය **(ලකුණු 06)**

3 නිගමනය : දේශපාලන පක්ෂ හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් වෙන් කළ නොහැකි බව සහ තරඟකාරී දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමයකින් තොරව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට පැවතිය නොහැකි බව **(ලකුණු 02)**

'නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ අපූර්වතම සොයා ගැනීම' යනුවෙන් දේශපාලන පක්ෂ හඳුන්වනු ලැබේ. තරඟකාරී දේශපාලන පක්ෂ නොමැතිව නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැක. එහෙයින් දේශපාලන පක්ෂ සහ නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අතර පවතින්නේ ප්‍රබල සම්බන්ධයකි. එනම් නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සහ දේශපාලන පක්ෂ එකම කාසියක දෙපැත්තක් බඳු වේ. එසේ වුවද වර්තමානයේ දී ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රටවල පමණක් නොව සමාජවාදී මෙන්ම ඒකාධිපතිවාදී රටවලද දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රියාත්මක වේ.

දේශපාලන පක්ෂ පිළිබඳව පොදු නිර්වචනයක් නොමැති අතර එකිනෙකට ප්‍රතිවිරුද්ධ මත දෙකක් ඉදිරිපත් වී තිබේ. ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මතය අනුව 'දේශපාලන පක්ෂයක් යනු සංවිධානය වූ මහජන මතය වේ'. මාක්ස්වාදී මතය අනුව 'දේශපාලන පක්ෂයක් යනු සමාජ පන්තියක උපකරණයක් වේ'. දේශපාලන පක්ෂ පිළිබඳව එකීය නිර්වචනයක් නොමැති බව මින් පැහැදිළිවේ.

නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලනක්‍රමවල මහජනතාව සහ ආණ්ඩුව අතර සම්බන්ධතාවය ඇති කරන පුරුක ලෙස දේශපාලන පක්ෂ හඳුනා ගැනීමට පුළුවන. දේශපාලන පක්ෂවල ප්‍රමුඛ වැදගත්කම මෙය වේ.

දේශපාලන පක්ෂවල මූලික අරමුණ වන්නේ ආණ්ඩු බලය අත්පත් කර ගැනීම හා එම බලය හැසිරවීමය. සමාජයේ අනෙකුත් කිසිඳු ස්වේච්ඡා සංවිධානයක එම අරමුණ දක්නට නොලැබේ.

දේශපාලන පක්ෂවලට අනන්‍ය වූ සංවිධාන ව්‍යුහයක් පවතී. එම ව්‍යුහය පිරමීඩාකාර ව්‍යුහයකි. එම පිරමීඩයෙහි මුදුන් ලක්ෂය පක්ෂ නායකත්වයයි. පිරමීඩයෙහි තිරස් අක්ෂය පක්ෂ සාමාජිකත්වය වේ. පක්ෂ පිරමීඩයේ මුදුනේ සිට බිම් මට්ටම දක්වා විවිධ මට්ටම්වල පක්ෂ සංවිධාන ගොඩ නැගී තිබේ. පක්ෂ නායකත්වය විසින් තීරණ ගනු ලබන අතර එම තීරණ පක්ෂයේ බිම් මට්ටම දක්වා ගමන් කරයි. පක්ෂයේ විවිධ මට්ටම්වල නායකයින් සහ සාමාජිකයින් එම තීරණවලට හිස නැමිය යුතුය. පක්ෂයේ ඉහල සිට පහළ දක්වා සියලුම සාමාජිකයින් දැඩි විනයකට යටත් කරනු ලැබේ. එමගින් පක්ෂ නායක ආධිපත්‍ය දැඩි ලෙස ඉස්මතු වීම සිදු වී ඇත. රොබට් මිචෙල් නම් දේශපාලන විද්‍යාඥයා මෙය හැඳින්වූයේ 'කථිපයාධිකාරය පිළිබඳ අයෝමය නීති' ලෙසය.

Alevel ඇස් උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

සෑම දේශපාලන පක්ෂයකටම එයටම උරුම වූ දේශපාලන මතවාදයක් පවතී. එම මතවාදය ලිබරල් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හෝ සමාජවාදී හෝ සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හෝ විය හැක. එමෙන්ම දේශපාලන පක්ෂවල ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩපිළිවෙළ අන්තර්ගතවන අතර පක්ෂයක ස්වභාවය තීරණය වන්නේ එය පදනම් වී ඇති සමාජ පන්ති ස්ථරය මුල් කරගෙනය.

දේශපාලන පක්ෂවල කාර්යයන්

- **විසිරී ඇති මහජන මතය සංවිධානය කිරීම**

අපහැදිලි සහ අවුල් සහගත ජනතා කැමැත්ත ඒකාග්‍ර කිරීම දේශපාලන පක්ෂ විසින් සිදු කරනු ලැබේ. මැතිවරණවලදී ජන්දදායකයින් නිශ්චිත දේශපාලන අරමුණක් කරා යොමුකරවීමට දේශපාලන පක්ෂ කටයුතු කරයි.

- **සමාජ බලය අධිකාරී බලය බවට පත්කිරීම.**

ජනතාව සහ ආණ්ඩුව සම්බන්ධ කිරීම හෙවත් ජනතා බලය ආණ්ඩු බලය බවට පරිවර්තනය කිරීම සිදු කරන්නේ දේශපාලන පක්ෂ විසිනි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යටතේ දේශපාන බලයෙහි අවසාන හිමිකරුවා වන්නේ මහජනතාවයි. එහෙත් ජනතාව සතු එම බලය අධිකාරී බලයක් නොවන අතර ජනතා බලය ආණ්ඩුව කරා රැගෙන ගොස් එම බලය අධිකාරී බලයක් බවට පත් කිරීමට දේශපාලන පක්ෂ කටයුතු කරයි.

- **මිනිස් නිදහස හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම**

රජය විසින් හෝ වෙනයම් සංවිධානයක් විසින් හෝ සමාජයේ මිනිස් නිදහස හා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කරයි නම්, මිනිස් නිදහස හා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා මැදිහත් වෙමින් මහජනතාව සංවිධානය කරමින් දැඩි බලපෑමක් සිදු කිරීම විශේෂයෙන්ම විරුද්ධ පක්ෂයේ කාර්ය වේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී දේශපාලන ක්‍රමවල ජනතාවගේ මුරපල්ලා ලෙස ක්‍රියාත්මක වන්නේ විරුද්ධ පක්ෂයයි.

- **මහජනතාවගේ දේශපාලන අවබෝධය පුළුල් කිරීම**

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමයක යථා පැවැත්ම සඳහා ජනතාවගේ දේශපාලන අවබෝධය ඉහළ මට්ටමක පැවතිය යුතුය. දේශපාලන පක්ෂවලට සම්බන්ධ වීමෙන් දේශපාලන වශයෙන් ලබාගන්නා අත්දැකීම් තුළින්ද පක්ෂ අභ්‍යන්තරයේ සිදු කෙරෙන අධ්‍යාපන කටයුතුවලින්ද පක්ෂ නිකුත්කරණ දේශපාලන විග්‍රහයන් ඇතුළත් විවිධ ලිපි ලේඛන මගින්ද පක්ෂවල රැස්වීම් සහ දේශන ඇසුරින්ද මහජනතාවගේ දේශපාලන දැනුම වර්ධනය වනු ඇත.

- **නායකයින් පුහුණු කිරීම**

ජතික මට්ටමේ දේශපාලන නායකයින් හා රාජ්‍ය තාන්ත්‍රිකයින් පුහුණු කිරීම හා නිර්මාණය කිරීම දේශපාලන පක්ෂ විසින් සිදු කරනු ලැබේ. දේශපාලන පක්ෂවල පහළ මට්ටමේ සිට නායකත්වය දක්වා ගමන් කිරීමේදී ලැබෙන අත්දැකීම් සහ දැනුම උපයෝගී කරගෙන ජාතික මට්ටමේ නායකයෙකු බවට පත් වීමේ අවස්ථාව ඕනෑම පක්ෂ සාමාජිකයෙකුට හිමි වේ.

4. පහත දක්වෙන ඒවායින් ඕනෑම දෙකක් පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන්න.

(1) ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ආණ්ඩුක්‍රමය තුළ විධායක බලය ක්‍රියාවට නැංවීම සම්බන්ධයෙන් පවතින සංවරණ

අරමුණ :- ඇමෙරිකානු ජනාධිපති ධූරය ලෝකයේ බලවත්ම විධායකය ලෙස සැලකුව ද විධායක බලය ක්‍රියාවට නැංවීම සංවරණය කිරීම මගින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජනාධිපති ධූරයක් ගොඩනගා තිබෙන ආකාරය පිළිබඳ අපේක්ෂකයින්ගේ අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 විධායක බලතල පිළිබඳ අවබෝධය **(ලකුණු 02)**

2 විධායක බලතල සංවරණය කිරීම සඳහා තිබෙන විධික්‍රම **(ලකුණු 06)**

3 නිගමනය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුක්‍රමය හා යහපාලනය අතර සම්බන්ධතාවය ඇමෙරිකානු ආණ්ඩුක්‍රමය තුළ විධායක බලය සංවරණය කිරීම හා තුළනය කිරීම හරහා විධායකය ආඥාදායකත්වයක් බිහිවීම සීමා කර ඇති ආකාරය **(ලකුණු 02)**

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ වර්තමානයේදී ක්‍රියාත්මක වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව නීතිගත වූයේ වර්ෂ 1789 දීය. ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය පිළිබඳ යෝජනා ඉදිරිපත් වූයේ වර්ෂ 1787 දී රැස් වූ ෆිලඩෙල්ෆියා සමුළුව මගිනි. ෆිලඩෙල්ෆියා සමුළු නියෝජිතයෝ ඒකාධිපතිත්වයට මෙන්ම මහජන ස්වාධිපත්‍යයටද එක ලෙස බිය වූහ. ඇමෙරිකානු ජනපදවාසීන් බ්‍රිතාන්‍ය මව් රාජ්‍යයේ යටත්වැසියන්ව සිටියදී ඒකාධිපති පාලනයෙන් ලැබූ පීඩාකාරී අත්දැකීම් හේතු කොට ගෙන මෙසේ ෆිලඩෙල්ෆියා සමුළු නියෝජිතයින් ඒකාධිපතිත්වයට බිය වූ අතර, ඔවුන් ධනපති පන්තියේ නියෝජිතයින් වූ බැවින් මහජනයාගේ බලයට ද, බිය වූ බව දැක්විය හැක.

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

මේ අනුව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සම්පාදකයින්ට මූලික වශයෙන් අවශ්‍ය වූයේ ඒකාධිපතිවාදය වලක්වා නිදහස තහවුරුවන ආකාරයේ මෙන්ම මහජන ස්වාධිපත්‍ය ඉස්මතු නොවන ආකාරයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවක් සම්පාදනය කිරීමටය. ඒ සඳහා ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ ව්‍යුහය මොන්ටෙස්ක්‍යුගේ බලතල බෙදීමේ න්‍යාය මත ගොඩනගමින් එම ව්‍යුහයේ ව්‍යවස්ථාදායක, විධායක සහ අධිකරණ යන ආයතන අතර සංවරණ-තුළන මූලධර්ම ආදේශ කිරීමට පියවර ගන්නා ලදී.

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ ව්‍යුහය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- ව්‍යවස්ථාදායකය - කොංග්‍රස් සභාව (නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය සහ සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලය)
- විධායකය - ජනාධිපති
- අධිකරණය - ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ප්‍රමුඛ ෆෙඩරල් උසාවි

ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ ඉහත සඳහන් ආයතන එකිනෙකින් ස්වාධීන කිරීම සඳහා ආණ්ඩුවේ නීති සම්පාදනය, නීති විධානය සහ විනිශ්චය යන කාර්යයන් පිළිවෙළින් ඒ ඒ ආයතනය වෙත වෙන් වෙන් වශයෙන් පැවරීමත්, එක් ආයතනයක සාමාජිකයින්ට අනෙක් ආයතනයක සාමාජිකත්වය හිමි නොවන ආකාරයේ විධිවිධාන සැලසීමත් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් සිදු කරන ලදී. මෙසේ ආණ්ඩුවේ බලතල බෙදීම සිදු කෙරුණි.

දෙවනුව ආණ්ඩුවේ ආයතන තුනෙහි බලතල අතර සමබරතාවය ඇති කිරීමටත් අනෙක් අතින් එක් ආයතනයක බලතලවලින් අනෙක් අයතනයක බලය සංවරණය කිරීම සඳහා ව්‍යවස්ථාවෙහි විධිවිධාන සලසන ලදී.

මෙහිදී අවධානය යොමු කෙරෙන්නේ ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ විධායකයේ ප්‍රධානියා වන ජනාධිපතිවරයා අත්තනෝමතික භාවයට පත් වීම වැලැක්වීම සඳහා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් කරණ ලද සංවරණයන් පිළිබඳවය.

කොංග්‍රසයේ බලතලවලින් ජනාධිපතිගේ බලය සංවරණය කිරීම සඳහා පැන වූ විධිවිධාන.

ජනාධිපතිවරයාගේ හමුදා කටයුතු හා මුදල් කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වෙත පවරා ඇති බලතල අනුව, ජනාධිපතිවරයාගේ හමුදා මෙහෙයුම් සඳහා නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයෙහි අනුමැතිය මූලික වශයෙන් ලබාගත යුතු අතර, ජනාධිපතිවරයාගේ හමුදා මෙහෙයුම් අවලංගු කිරීමේ බලය කොංග්‍රස් සභාව වෙත හිමි වේ. එමෙන් ම ජනාධිපතිවරයාගේ වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය මූලික වශයෙන් නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලයෙන් අනුමත විය යුතු අතර, වාර්ෂික අයවැය ලේඛනයෙහි ඕනෑම සංශෝධනයක් හෝ වෙනසක් සිදු කිරීමට නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය ඇතුළු කොංග්‍රස් සභාවට බලය තිබේ.

ජනාධිපතිවරයාගේ විදේශ ගිවිසුම් සම්බන්ධයෙන් වන බලතල සහ විදේශ තානාපතිවරුන්, රජයේ උසස් නිලධාරීන් හා උසස් අධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන් වැනි උසස් තනතුරු සඳහා පුද්ගලයින් පත්කිරීමේ බලතල පාලනය කිරීම සඳහා සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වෙත ව්‍යවස්ථාවෙන් බලතල පවරා තිබේ. මේ අනුව ජනාධිපතිවරයාගේ විදේශ ගිවිසුම් සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලයෙහි 2/3 බහුතර ඡන්දයකින් සම්මත විය යුතු අතර. ජනාධිපතිවරයාගේ ඕනෑම විදේශ ගිවිසුමක් අවලංගු කිරීමේ බලය සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලයට පවතී. එමෙන් ම විදේශ තනාපතිවරුන්, රජයේ උසස් නිලධාරී පත් කිරීම හා උසස් අධිකරණ විනිශ්චයකාර පදවි සඳහා පුද්ගලයින් පත්කිරීමේ බලය ජනාධිපතිවරයාට තිබුණ ද ඒ සම්බන්ධයෙන් සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ අනුමැතිය (2/3) ලබා ගැනීමට ජනාධිපතිවරයාට සිදුවේ. මෙහිදී එම තනතුරු සඳහා ජනාධිපතිවරයා ඉදිරිපත්කරන ඕනෑම නාම යෝජනාවක් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ බලය සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලයට පවතී.

ජනාධිපතිවරයාගේ අබලතාවක් හෝ අනිසි හැසිරීමක් මුල් කරගෙන දෝෂාභියෝග යෝජනාවක් මගින් ජනාධිපති ධුරයෙන් පහ කිරීමේ බලය ද කොංග්‍රසයට පවතී. (දෝෂාභියෝග යෝජනා ඉදිරිපත්කිරීමේ බලය නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වෙත ද, එම යෝජනා විභාගකොට තුනෙන් දෙකේ බහුතරයකින් සම්මත කොට ජනාධිපතිවරයා, ධුරයෙන් නෙරපා හැරීමේ බලය සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වෙත ද පවතී.) මෙසේ කොංග්‍රස් මණ්ඩලයේ බලතලවලින් ජනාධිපතිවරයාගේ බලය සංවරණය කරනු ලැබේ.

අධිකරණයෙහි බලතලවලින් ජනාධිපති ධුරයේ බලය සංවරණය කිරීම සඳහා පැන වූ විධිවිධාන

ජනාධිපතිවරයාගේ විධායක ක්‍රියාවන් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට පටහැනිව ක්‍රියාත්මක වේ නම් නීතිය පසිදලීම මගින් ජනාධිපතිවරයාගේ එම අනිසි ක්‍රියා පාලනය කිරීමේ බලය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය වෙත පවතී.

ජනාධිපතිවරයාට එරෙහිව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හෝ ෆෙඩරල් අධිකරණවල නඩු පැවරීමේ බලය ව්‍යවස්ථාව මගින් පුරවැසියන්ට පිරිනමා තිබේ.

Alevel ලැප් උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

www.AlevelApi.com

ඉහත සඳහන් පරිදි එක්සත් ජනපද ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ විධායක බලය සඳහා වූ සංවරණ ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් කර තිබුනද 19 ශතවර්ෂයේ අගභාගයේ පටන් ක්‍රමානුකූලව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ ඇතැම් විධිවිධාන තම වාසියට හරවා ගනිමින්ද, ව්‍යවස්ථාවට පරිභාහිර පක්‍රම උපයෝගී කර ගනිමින් ද කොංග්‍රසය වෙත හා අධිකරණය වෙත ව්‍යවස්ථාවෙන් පැවරූ සංවණ යටපත් කර දමා ස්වකීය බලතල ඉස්මතු කර ගැනීමට ජනාධිපතිවරයාට හැකි වී තිබේ.

මේ අනුව ජනාධිපතිවරයාගේ හමුදා මෙහෙයවීමේ බලය සංවරණය කිරීම සඳහා කොංග්‍රසයේ නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වෙත ව්‍යවස්ථාවෙන් පැවරූ බලතල යටපත් කිරීම පිණිස ජනාධිපති විසින් යුධ ඇවිලවීමේ උපක්‍රමය යොදා ගනී. එමගින් සතුරු හමුදාවකට එරෙහිව යුද්ධ කිරීමේ අවසරය කොංග්‍රසය වෙතින් ලබා ගැනීමට ජනාධිපතිට හැකි වී තිබේ. වර්තමානයේදී ජනාධිපති යුධ මෙහෙයුම් සඳහා කොංග්‍රසයේ අනුමැතිය ලබා නොගෙන යුද්ධ ප්‍රකාශ කිරීමෙන් අනතුරුව ඒ සඳහා කොංග්‍රසයේ අනුමැතිය ඉල්ලා සිටී. එවැනි අවස්ථාවලදී එම ඉල්ලීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමට කොංග්‍රසයට නොහැකි වේ. මෙසේ උපායශීලීව ජනාධිපති යුධ බලය පිළිබඳ ඒකාධිකාරය තමන් අතට පත් කරගෙන තිබේ.

ජනාධිපතිවරයාගේ මූල්‍ය කටයුතු පාලනය කිරීමේ බලතල ද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් කොංග්‍රසයෙහි නියෝජිත මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වෙත පිරිනමා තිබේ. ඒ අනුව ජනාධිපතිවරයා ඉදිරිපත් කරන වාර්ෂික අයවැය ලේඛනය සංශෝධනය කිරීමේ බලතල කොංග්‍රසයට පවතී. එසේ වාර්ෂික අයවැය ලේඛනයෙහි කුමන සංශෝධන සිදු කළ ද කොංග්‍රසයෙන් අනුමත වී එය ජනාධිපතිවරයා විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබීමේ දී, කොංග්‍රසය සිදු කළ සංශෝධන කිසිවක් සැලකිල්ලට නොගෙන අය වැය ලේඛන පිළිබඳ කායර්‍යාංශය මාර්ගයෙන් ස්වකීය අභිමතය පරිදි අයවැය ලේඛනය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ජනාධිපතිවරයාට අවකාශය පවතී. එහෙයින් එක්සත් ජනපදයේ මූල්‍ය කටයුතු හැසිරවීම පිළිබඳ පූර්ණ බලය ජනාධිපතිවරයා වෙත ආරෝපනය වී තිබේ.

ජනාධිපතිගේ විදේශ කටයුතු සංවරණය කිරීමේ බලතල කොංග්‍රසයේ සෙනෙට් මන්ඩලය වෙත පවරා තිබුනද උපක්‍රම ශීලීව සෙනෙට් මණ්ඩලයේ එම බලතල යටපත් කරමින් විදේශ කටයුතු සම්පූර්ණයෙන්ම තමන් අතට පත් කර ගැනීමට ජනාධිපතිට හැකිවී තිබේ. ජනාධිපතිවරයාගේ විදේශ ගිවිසුම් සඳහා සෙනෙට් සභාවේ 2/3 ක බහුතර අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ. මෙහිදී ජනාධිපතිවරයාගේ ඕනෑම විදේශ ගිවිසුමක් අහෝසි කිරීමේ බලය සෙනෙට් සභාවට පවතී. එහෙයින් වර්තමානයේ දී ජනාධිපතිවරයා විදේශ ගිවිසුම්වලට නොඑළඹෙන අතර ඒ වෙනුවට ජනාධිපතිවරයා විසින් විදේශ රාජ්‍යයන් සමග සම්බන්ධතා පවත්වනු ලබන්නේ 'විධායක සම්මුති' හෙවත් 'විදේශ සම්මුති' මාර්ගයෙනි. විධායක සම්මුති සඳහා අවශ්‍ය කරන්නේ කොංග්‍රසයේ සාමාන්‍ය බහුතර අනුමැතියකි.

විදේශ තානාපතිවරුන් පිළිගැනීමට ජනාධිපතිවරයාට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් පැවරී ඇති බලතල විදේශ රාජ්‍යයන් පිළිගැනීම සඳහා ඔහු උපක්‍රමශීලීව උපයෝගීකර ගනී. මෙසේ ජනාධිපතිවරයාගේ විදේශ කටයුතු සංවරණය කිරීමට සෙනෙට් සභාවට පවතින බලතල මගහරිමින් විදේශ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ බලය තම ධුරය වෙත ආරෝපනය කර ගැනීමට ජනාධිපතිවරයාට අවකාශය සැලසී තිබේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් උසස් තනතුරු පිරිනැමීමේ බලතල ජනාධිපතිවරයා වෙත පවරා ඇති අතර ඒ සඳහා සෙනෙට් සභාවේ අනුමැතිය ලබාගත යුතු වේ. මෙහි දී විදේශ තානාපතිවරුන් සහ අධිකරණ විනිසුරන් පත් කිරීම සඳහා සෙනෙට් සභාවේ 2/3 ක බහුතර අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ. ජනාධිපතිවරයා විසින් උසස් තනතුරු සඳහා ඉදිරිපත් කරනු ලබන ඕනෑම නාම යෝජනාවක් ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ බලය සෙනෙට් සභාවට පවතී. ජනාධිපතිවරයා විසින් රජයේ උසස් නිලධාරීන් ලෙස නම් කරන පුද්ගලයින් එම තනතුරුවලට පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් කිසිදු විරෝධයක් පලකිරීමට සෙනෙට් මණ්ඩලය ක්‍රියා නොකරන අතර, තානාපතිවරුන් හා විනිසුරන් පත්කිරීමේ දී පමණක් ජනාධිපතිවරයා ඉදිරිපත්කරන නාම යෝජනා පිළිබඳව පුළුල් සොයා බැලීමක් සිදු කරයි. විශේෂයෙන් ම විනිශ්චකාරවරුන් පත්කිරීම සම්බන්ධයෙන් සෙනෙට් මණ්ඩලය වැඩි අවධානයක් යොමු කරයි. මේ අනුව විනිශ්චයකාරවරුන් පත් කිරීමට ජනාධිපතිවරයාට ඇති බලය පමනක් සෙනෙට් මණ්ඩලයේ සංවරණයට ලක් වන අතර අනෙකුත් තනතුරුවලට ජනාධිපති සිදු කරන පත්වීම් සම්බන්ධයෙන් එබඳු සංවරණයක් ඇති නොවේ.

ජනාධිපතිට එරෙහිව දෝශාභියෝග චෝදනා ඉදිරිපත් කොට සම්මත කිරීමේ බලය කොංග්‍රස් සභාවට හිමි වීම තුළින් ජනාධිපතිගේ අබලතාවන් හා අනිසි හැසිරීම් සංවරණය කිරීමට කොංග්‍රසයට හැකි වී තිබේ.දෝශාභියෝග සම්බන්ධයෙන් කොංග්‍රසය වෙත සෘජු බලපෑමක් සිදු කිරීමට ජනාධිපති කටයුතු නොකලද ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අග්‍ර විනිශ්චයකාරයා සමඟ ඇති සියුම් සම්බන්ධතාව උපයෝගී කරගෙන දෝශාභියෝග නීන්දුව තමන්ට වාසිදායක කර ගැනීමට ජනාධිපතිට හැකිවී තිබේ.

මේ ආකාරයෙන් පැහැදිලි වන්නේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් ජනාධිපතිගේ බලතල සංවරණය කිරීම සඳහා කොංග්‍රසය වෙත පැවරූ බලතල සෘජු ලෙස ද අධිකරණය වෙත පැවරූ බලතල අදෘශ්‍යමාන ලෙස ද (විනිශ්චයකාරයින් පත් කිරීම තුළින් ඇති කර ගනු ලබන අනියම් සම්බන්ධය උපයෝගී කරගෙන) යටපත් කර දැමීමට ජනාධිපති කටයුතු කරයි. එමගින් ජනාධිපති ධුරයේ බලතල පුළුල් ලෙස ඉස්මතු වී තිබේ.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(ii) ඉන්දියාවේ හෝ මහා බ්‍රිතාන්‍යයේ දේශපාලන විධායකය පත් කිරීම සහ තනතුරෙන් ඉවත් කිරීම හා සම්බන්ධ ක්‍රියාදාමය.

අරමුණ කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමයක දේශපාලන විධායකය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්ද සහ එය තේරී පත්වන්නේ කෙසේද සහ තනතුරෙන් ඉවත් කළ හැක්කේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 දේශපාලන විධායකය පත්වන ආකාරය (ලකුණු 04)

2 දේශපාලන විධායකය තනතුරෙන් ඉවත් කරන ආකාරය (ලකුණු 04)

3 නිගමනය : කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමයක දේශපාලන විධායකය නියමිත නිල කාලයට පෙර ඉවත්කිරීමට ඇති හැකියාව හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී කරණයේ ස්ථාවරභාවය අතර පවතින සම්බන්ධතාවයේ ස්වරූපය (ලකුණු 02)

ඉන්දියාවේ දේශපාලන විධායකය

ඉන්දියානු ෆෙඩරල් ආණ්ඩුක්‍රමය 1950 ජනවාරි 26 දින ක්‍රියාත්මක වූ අතර එම ආණ්ඩුක්‍රමය මූළික වශයෙන් වෙස්මිනිස්ටර් පන්නයේ ආණ්ඩුක්‍රමයක් විය. එනම් එය කැබැනට් ආණ්ඩුක්‍රමයක් විය. ඉන්දියාවේ අභිනව ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සම්පාදනය කළ මණ්ඩලයේ සභාපති වූයේ ආචාර්ය රාජේන්ද්‍ර ප්‍රසාද්ය. ව්‍යවස්ථා සම්පාදනය භාර අමාත්‍යවරයා වූයේ ආචාර්ය බී.එම්. අම්බෙක්කාර්ය. මොවුන් බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුක්‍රම සම්ප්‍රදාය පිළිබඳව දැඩි කැමැත්තකින් පසු වූ බැවින් ඉන්දියාවේ අභිනව ආණ්ඩුක්‍රමයේ ව්‍යුහය වෙස්මිනිස්ටර් සම්ප්‍රදාය මත ගොඩනැගීමට තීරණය කරන ලදී.

ඉන්දියානු ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ (මධ්‍යම ආණ්ඩුව) දේශපාලන විධායකය වන්නේ අගමැති ප්‍රමුඛ අමාත්‍ය මණ්ඩලයයි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අනුව මහා මැතිවරණයකින් පසු ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ ද්වමාණ්ඩලික ව්‍යවස්ථාදායකය වන පාර්ලිමේන්තුවේ පහල මන්ත්‍රීමණ්ඩලය වන ලෝක් සභාවේ (LOCK) බහුතර විශ්වාසය දිනා ගන්නා මන්ත්‍රීවරයා හෙවත් බහුතර පක්ෂයේ නායකයා නාමික විධායක ජනාධිපති විසින් අගමැති ධූරයට පත්කරනු ලැබිය යුතුය. එහිදී ලෝක් සභාවේ බහුතර විශ්වාසය දිනාගනු ලබන මන්ත්‍රීවරයා උභය මන්ත්‍රීමණ්ඩලවල (පහළ මන්ත්‍රීමන්ඩලය වන ලෝක් සභාවේ හෝ ඉහළ මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වන රාජ්‍ය සභාවේ) සාමාජිකයෙක් විය යුතුය. නිදසුන් වශයෙන් 2004 සිට 2014 දක්වා ඉන්දියාවේ කොන්ග්‍රස් පක්ෂ ආණ්ඩුවේ අගමැති ධූරය දැරූ මන්මෝහන් සිං රාජ්‍ය සභාවේ නියෝජිතයෙකු විය.

1977 ට පෙර ලෝක් සභාවේ බහුතරය අඛණ්ඩවම කොන්ග්‍රස් පක්ෂය විසින් දිනා ගනු ලැබූ බැවින් අගමැති තෝරාපත් කරීම සම්බන්ධයෙන් අර්බුධකාරී තත්ත්වයකට මුහුණ දීමට ජනාධිපතිවරයාට සිදු වූවේ නැත. එහෙත් 1977 න් පසුව ලෝක් සභාවේ බහුතරය නති දේශපාලන පක්ෂයකට හිමි නොවීම හේතු කොට ගෙන අගමැති පත්කිරීම සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයා අවිනිශ්චිත තත්වයන්ට මුහුණ පෑවේය. එහෙයින් 1977 න් පසු ලෝක් සභාවේ අලුත් සම්ප්‍රදායක් බිහිවිය. එනම් ජනාධිපති විසින් අගමැති දූරයට මන්ත්‍රීවරයෙක් පත් කොට සති දෙකක් ගතවන අවස්ථාවේ දී අගමැතිවරයාට විශ්වාසය පළ කිරීමේ යෝජනාවක් ලෝක් සභාවේ මන්ත්‍රීන් අතරින් බහුතරයක් විසින් සම්මත කිරීමේ සම්ප්‍රදාය වේ.

Alevel ලාභ උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

මේ සම්බන්ධයෙන් දැක්විය හැකි කැපී පෙනෙන නිදසුනක් වන්නේ වර්ෂ 1996 දී පැවැත් වූ මහා මැතිවරණයෙන් පසු අගමැති ධුරයට පත් වූ අතල් බිහාර් වජ්පායිගේ ධුර කාලය දින 13 කට සීමා වීමයි. එයට හේතුව වූයේ ලෝක් සභාවේ බහුතර ජන්දයෙන් අගමැතිවරයාට විශ්වාසය පළ කිරීමේ යෝජනාව පරාජයට පත් වීමයි.

අගමැති ධුරයේ දිවුරුම් දීමෙන් පසු අගමැතිවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ජනාධිපති විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනිකුත් සාමාජිකයින් පත් කරනු ලැබේ. එමෙන්ම අමාත්‍යවරුන් වෙත විෂයයන් පැවරීම ද අගමැතිගේ උපදෙස් පරිදි ජනාධිපති විසින් සිදු කරනු ලැබේ. මීට අමතරව රාජ්‍ය ඇමතිවරුන් පත් කිරීමේදී ද ජනාධිපති අගමැතිවරයාගේ උපදෙස් ලබාගනී.

අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ ඕනෑම ඇමතිවරයෙකු හෝ රාජ්‍ය ඇමතිවරයෙකු ඕනෑම අවස්ථාවකදී අදාල තනතුරින් ඉවත් කිරීම සඳහා ජනාධිපතිවරයාට උපදෙස් දීමේ බලය අගමැතිවරයාට තිබේ.

ලෝක් සභාවේ සැසිවාර ආරම්භයේ ජනාධිපතිවරයා විසින් පවත්වනු ලබන ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශණය පරාජයට පත්වුව හොත් හෝ විසර්ජන පනතක් ලෝක් සභාවේ පරාජයට පත්වුව හොත් හෝ ආණ්ඩුවට විරුද්ධ වශ්වාසභංග යෝජනාවක් ලෝක් සභාවේ සම්මත වුවහොත් හෝ අගමැති ප්‍රමුඛ අමාත්‍ය මණ්ඩලය ඉල්ලා අස්විය යුතුය.

ඉහත සඳහන් තත්ත්වයන් ඇති නොවුනහොත් ලෝක් සභාවේ නිළ කාලය අවසන්වී මහා මැතිවරණයක් පවත්වා ඊළඟ අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්වීමෙන් පසු අගමැති ප්‍රමුඛ අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ස්වකීය ධුර අහිමි වේ. ඉන්දියානු ෆෙඩරල් ආණ්ඩුවේ දේශපාලන විධායකය තනතුරු වලින් ඉවත් වන්නේ මේ ආකාරයෙනි.

බ්‍රිතාන්‍යයේ දේශපාලන විධායකය

***** ඉන්දියාවේ දේශපාලන විධායකය සම්බන්ධයෙන් දක්වා ඇති ලකුණු දීමේ ක්‍රියා පිලිවෙත මේ සම්බන්ධයෙන්ද අනුගමනය කරන්න**

ලෝකයේ කැබිනට් ආණ්ඩුක්‍රමයේ ආදර්ශය ලෙස පිළිගැනෙන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුක්‍රමයයි. එම ආණ්ඩුක්‍රමය වෙස්ට්මිනිස්ටර් ආණ්ඩුක්‍රමය ලෙස ද හඳුන්වනු ලැබේ. බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුක්‍රමය දිගුකාලීන විකාශනයක ප්‍රතිඵලයක් වේ. එම ආණ්ඩුක්‍රමයේ සියලුම මූලධර්ම සම්ප්‍රදායන් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ.

බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුක්‍රමයෙහි දේශපාලන විධායකය අගමැති ප්‍රමුඛ කැබිනට් මණ්ඩලය වේ. මහා මැතිවරණයකින් පසු පාර්ලිමේන්තුවේ පහළ මන්ත්‍රී මණ්ඩලය වන මහජන මන්ත්‍රී මණ්ඩලයෙහි බහුතර පක්ෂයේ නායකයා නාමික විධායක රාජ්‍ය නායිකාව වන රැජින විසින් අගමැති ධුරයට පත් කරනු ලැබේ. මෙහි දී මහජන මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ බහුතර පක්ෂයේ නායකයා පාර්ලිමේන්තුවේ උභය මන්ත්‍රී මණ්ඩලවල (මහජන මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ හෝ සෙනෙට් මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ) සාමාජිකයෙකු විය යුතුය.

අගමැති පත්වීමෙන් පසු අගමැතිගේ උපදෙස් පරිදි රැජින විසින් කැබිනට් මණ්ඩලයේ සාමාජික ඇමතිවරුන් පත්කරනු ලබන අතර ඔවුන් වෙත විෂයයන් පැවරීම ද අගමැති උපදෙස් පරිදි රැජින විසින් සිදු කරයි. මීට අමතරව කැබිනට් නොවන ඇමතිවරුන් සහ උප ඇමතිවරුන් පත් කිරීම ද අගමැතිගේ උපදෙස් පරිදි රැජිණ විසින් සිදු කරනු ලැබේ.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

ඕනෑම අවස්ථාවක කැබිනට් ඇමතිවරයෙක් හෝ කැබිනට් නොවන ඇමතිවරයෙක් හෝ උප ඇමතිවරයෙක් හෝ තනතුරෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා රැජිනට උපදෙස් දීමේ බලය අගමැතිවරයාට පවතී.

පාර්ලිමේන්තුවේ මහජන මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ සැසිවාර ආරම්භයේ දී රැජින විසින් පවත්වනු ලබන රාජාසන කථාව මහජන මන්ත්‍රී මණ්ඩලය තුළ පරාජයට පත් වුවහොත් හෝ ආණ්ඩුවේ විසර්ජන පනතක් පාර්ලිමේන්තුවේ පරාජයට පත් වුවහොත් හෝ ආණ්ඩුවට විරුද්ධ විශ්වාසභංග යෝජනාවක් පාර්ලිමේන්තුවේ පරාජයට පත් වුවහොත් හෝ අගමැති ප්‍රමුඛ අමාත්‍ය මණ්ඩලය ඉල්ලා අස්විය යුතුය. එසේ නොවුන හොත් පාර්ලිමේන්තුවේ මහජන මන්ත්‍රී මණ්ඩලයේ නිල කාලය අවසන් වී එය විසුරුවා හැර මහා මැතිවරණයක් පවත්වා ඉන් පසු අභිනව අගමැති ප්‍රමුඛ කැබිනට් මණ්ඩලයක් පිහිටු වීමත් සමග ඒ වන තෙක් ක්‍රියාත්මක වූ අගමැති ප්‍රමුඛ කැබිනට් මණ්ඩලයේ තනතුරු අහෝසි වී යයි.

(III). අරමුණ :- රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වල ස්වභාවය හෝ අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ රාජ්‍යයන්ගේ ජාතික ආශාවන් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කිරීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය : හැඳින්වීම **(ලකුණු 03)**

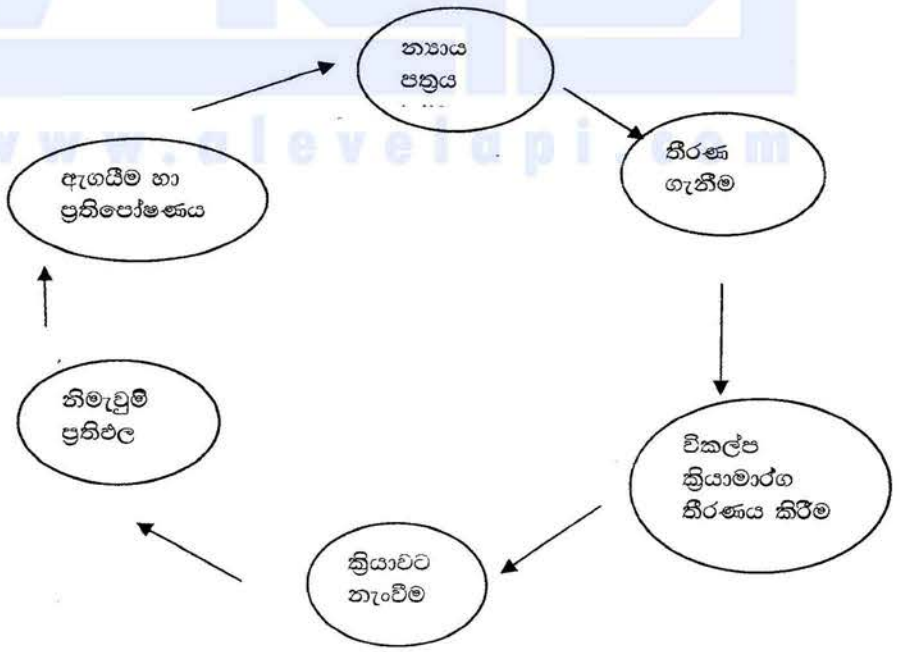
2 රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය හා ක්‍රියාවට නැංවීමේ ක්‍රියාදාමය ජීවන චක්‍රය ඇසුරින් **(ලකුණු 05)**

3 නිගමනය :- ආණ්ඩුවක පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වල ඇති බලපෑම **(ලකුණු 02)**

(අ). රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිවල ස්වභාවය

ආණ්ඩුව විසින් කුමක් කරනවාද? නැතිනම් කුමක් කිරීමට අදහස් කරනවාද? එසේත් නැතිනම් කුමක් නොකිරීමට තීරණය කර තිබෙනවාද? යන්න පෙන්වා දෙන ආණ්ඩුවේ තීන්දු, තීරණ හා ප්‍රතිපත්ති රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. වෙනත් ආකාරයකට කියනවා නම් දේශපාලන බලය ක්‍රියාවට නංවන ආණ්ඩුව විසින් පවතින යම් තත්වයක් තුළ පැනනැගී ඇති දේශපාලන, ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා සැලසුම් කර ඇති සහ ක්‍රියාවට නංවන ප්‍රතිපත්ති රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලෙස හඳුන්වා දිය හැක. ඉතාම සරලව කියනවා නම් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ දේශපාලන සමාජයක් කාලීනව මුහුණදෙන දේශපාලන, ආර්ථික සහ සමාජ ප්‍රශ්න විසඳීම ඉලක්ක කොටගෙන ආණ්ඩුව විසින් තීරණය කොට ක්‍රියාවට නංවන ප්‍රතිපත්තීන්ය.

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය හා ක්‍රියාවට නැංවීම අතිශය සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක් වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය පෙන්නුම් කරන්නේ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ජීවන චක්‍රය මගිනි. එය පහත දැක්වේ.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය හා සම්බන්ධ පාර්ශ්වකරුවන් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

1 විධායකය
2 ව්‍යවස්ථාදායකය
3 පරිපාලන නිලධාරීන් සහ පරිපාලන ආයතන හා
4 දේශපාලන පක්ෂ
5 බලපෑම් කණ්ඩායම්
6 වෙනත් සිවිල් සංවිධාන
7 පුද්ගලයන්
8 අධිකරණය - නීති අර්ථකථනය කිරීම හරහා
9 ජනමාධ්‍ය

ඉහත දැක්වූ කරුණු වලින් පෙනී යන්නේ ආණ්ඩුවක ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා සහ පැවැත්ම සඳහා මෙන්ම ජනතාවගේ භෞතික පැවැත්ම සම්බන්ධයෙන්ද රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති අතිශය බලපෑමක් කරන බවය. ආණ්ඩුවක සාර්ථක අසාර්ථකභවය මැනිය හැකි එක් නිර්නායකයක් වන්නේ ආණ්ඩුව මුහුණ දෙන දේශපාලන ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා ආණ්ඩුව විසින් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති නිර්මාණය කරන ආකාරය, සහ ඒවා ක්‍රියාවට නංවන ආකාරයත් ඒ මගින් ලබාගන්නා ප්‍රතිඵල කෙතරම් සාධනීය මට්ටමක් පෙන්නුම් කරනවාද යන්නය

ආ). **අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ රාජ්‍යයන්ගේ අරමුණ :**

අරමුණ . :-අන්තර්ජාතික දේශපාලනයේ ප්‍රධාන රැගුම්කරුවන් වන නිදහස් ස්වාධිපති ජාතික රාජ්‍යයන් අන්තර්ජාතික දේශපාලනයේ නියැලීමේ අරමුණු මොනවාද යන්න පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 අන්තර්ජාතික දේශපාලනයේ ස්වභාවය පිලිබඳ කෙටි හැදින්වීමක් **(ලකුණු 01)**

2 රාජ්‍යයන්ගේ ජාතික අරමුණු **(ලකුණු 07)**

3 නිගමනය : දේශිය හා අන්තර් ජාතික වශයෙන් රාජ්‍යයන්ගේ පැවැත්මේ ඇති වැදගත් කම **(ලකුණු 02)**

අන්තර්ජාතික සමාජය තුළ රාජ්‍යයන් අතර කෙරෙන්නා වූ දේශපාලනය අන්තර්ජාතික දේශපාලනය ලෙස හැඳින්වේ. රාජ්‍යයන් අන්තර්ජාතික දේශපාලනයේ යෙදෙන්නේ තම ජාතික ආශාවන් නැතිනම් තම ජාතික අභිලාෂයන් සපුරා ගැනීම සඳහාය. අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ රාජ්‍යයන්ගේ හැසිරීම මුළුමණින්ම දේශීය දේශපාලන සමාජයක් තුළ මිනිසුන්ගේ භෞතික සමාජ හැසිරීමට සමාන වේ. මිනිසුන්ගේ භෞතික සමාජ හැසිරීමේ මූලික අරමුණු වන්නේ ධනය අයත් කර ගැනීම, බලය අයත් කර ගැනීම සහ ලිංගික ජීවිතයක් ගත කිරීම නම් එයාකාරයටම අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ රාජ්‍යයන්ගේ අරමුණු වන්නේ හැකිතාක් දුරට ධනය අයත් කර ගැනීම, බලය වර්ධනය කර ගැනීම සහ දේශසීමා ව්‍යාප්ත කර ගැනීමය. මෙම මූලික අරමුණු තුන හා සම්බන්ධ තවත් අරමුණු කිහිපයක් තිබේ. ඒවා පහත සඳහන් පරිදි වේ.

1. ජාතික ආරක්ෂාව තහවුරු කර ගැනීම. මෙයින් අදහස් කරන්නේ දේශපාලන ස්වාධීනත්වය, දේශසීමා ඒකාග්‍රතාවය සහ භූමියේ භෞතික පවැත්ම ආරක්ෂා කර ගැනීමය.
2. ජාතික ආර්ථිකය ඉහළ නැංවීම.
3. ජාතික සුභසාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම.
4. ජාතික මතවාදය ආරක්ෂා කර ගැනීම. මෙයින් අදහස් කරන්නේ දේශපාලන, ආර්ථික සහ සමාජ සංවර්ධනය අයත් කර ගැනීම උදෙසා රාජ්‍ය විශ්වාස කරන සහ අනුගමනය කරන දේශපාලන හා ආර්ථික මතවාදයයි.
5. රටේ ජාතික අභිමානය ආරක්ෂා කර ගැනීම. මෙය අතිශයින්ම වැදගත් වේ. හේතුව ජාතික අභිමානය නැති වූ විට රට අන්තර්ජාතික සමාජය තුළ කොන්වීමය.

මේ සෑම අරමුණක්ම රටකට ඉටුකර ගැනීමේ හැකියාව තිබෙන්නේ රට සතු ජාතික බලයේ ප්‍රමාණය මතය. එබැවින් සෑම රාජ්‍යයකම මූලික අරමුණ විය යුත්තේ රටේ ජාතික බලය හැකිතාක් වැඩිකර ගැනීමය.

Alevel ලාභ උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

C කොටස

5 "ලංකාව වැඩවසම් ක්‍රමයෙන් ධනවාදයට පරිවර්තනය වීමේ ක්‍රියාදාමයට පදනම දැමූයේ කෝල්බෘක්-කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ මගිනි". ඔබ එකඟ වන්නේද? ඔබේ පිළිතුරට හේතු දක්වන්න.

අරමුණ :-කෝල්බෘක් කැමරූන් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණ ශ්‍රී ලංකාව දේශපාලන ආර්ථික හා සමාජීය වශයෙන් නවීකරණය වීම කෙරෙහි කරන ලද බලපෑම පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ අවබෝධය පරීක්ෂාකර බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 කෝල්බෘක් කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ **(ලකුණු 08)**

2 ඒවායේ ප්‍රතිඵලය ලෙස ලංකාව වැඩවසම්වාදයෙන් ධනවාදයට පරිවර්තනය වූ ආකාරය **(ලකුණු 08)**

3 නිගමනය : යහපත් හා අහයපත් ප්‍රතිඵල පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක් **(ලකුණු 04)**

කෝල්බෘක්-කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණවල එක් අරමුණක් වූයේ ලංකාව තුළ වාණිජ හා ධනේශ්වර සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමය. නමුත් මේ සඳහා පැවති ප්‍රධානම බාධාව වූයේ ඒ වනවිට දිවයින තුළ පැවති වැඩවසම් ආර්ථික ක්‍රමයයි. සියවස් ගණනාවක් මුළුල්ලේ ලංකාව තුළ පැවති රාජාණ්ඩු පාලන ක්‍රමය යටතේ ලංකාවේ ආර්ථික ක්‍රමය ගොඩනැගී තිබුනේ වැඩවසම් ක්‍රමය පදනම් කර ගෙනය. මෙම ක්‍රමයේ මූලික ලක්ෂණය වූයේ ඉඩමට ශ්‍රමය බැඳ තබා තිබීමය. මෙම හේතුවෙන් ශ්‍රමය සංචලනය නොවූවා පමණක් නොව නිදහසේ ශ්‍රමය විකිණීමටද ශ්‍රමිකයින්ට නොහැකි විය. අනෙක් අතට ඉතාම දැඩි කුල ක්‍රමයක් පැවතීම කෙරෙහිද වැඩවසම් ආර්ථික ක්‍රමය බලපෑවේය. ලංකාව තුල වාණිජ හා ධනේශ්වර සමාජ ක්‍රමයක් ඇති කිරීමට නම් අනිවාර්යෙන්ම කළයුතු දෙය වන්නේ නිදහස් ශ්‍රම වෙළඳපොලක් නිර්මාණය කිරීම බව තේරුම් ගන්නා කෝල්බෘක් ඒ කෙරෙහි පැවති ප්‍රධානම බාධකය වූ වැඩවසම් ක්‍රමය අහෝසි කිරීමට යෝජනා කළේය. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ ඉඩමට බැඳ තබා තිබුන ශ්‍රමය නිදහස් වීමය. ඒ හා බැඳී තිබුන කුල ක්‍රමය අඩපන වීමය. ශ්‍රමය නිදහසේ සංචලනය වීමට පටන් ගැනීමය. නිදහස් ශ්‍රම වෙළඳ පොලක් නිර්මාණය වීමය. වැඩවසම් ක්‍රමයෙන් ධනවාදයට පරිවර්තනය වීමේ මූලික අඩිතාලම වැටීමය.

ලංකාව තුළ වාණිජ හා ධනපති සමාජ ක්‍රමයක් නිර්මාණය කිරීමට එරෙහිව පැවති අනෙක් බාධකය ලෙස කෝල්බෘක් දුටුවේ ආයෝජන හැකියාව සහිත ශක්තිමත් ව්‍යවසායක පංතියක් නොසිටීම සහ ඒ සඳහා අවශ්‍ය නිදහස් ආයෝජන පරිසරයක් නොතිබීමය. දේශීය ව්‍යවසායක පංතියක් මේ වනවිට බිහිවී නොතිබුනු අතර, අනෙක් අතින් නිෂ්පාදනය හා වෙළඳාම පිළිබඳව පවත්වා ගෙන ගිය රාජ්‍ය ඒකාධිකාරය හේතුවෙන් නිදහස් හා තරඟකාරී ව්‍යවසායක පරිසරයක් බිහිවීම වැලකීගොස් තිබුණි. මෙම ප්‍රශ්නයට විසඳුම ලෙස කෝල්බෘක් දුටුවේ එක් අතකින් විදේශීය ආයෝජකයින්ට ලංකාවට පැමිණ නිදහසේ ආයෝජනය කිරීමට දොර විවෘත කිරීමය. මේ සඳහා අවශ්‍යයෙන්ම කළයුතු දෙයක් ලෙස කෝල්බෘක් දුටුවේ කුරුඳු, කරඳමුංගු සහ කෝපි යන වාණිජ වගාවන් ප්‍රධාන අනෙකුත් නිෂ්පාදන හා වෙළඳාම් ක්ෂේත්‍ර තුළ රජය පවත්වා ගෙනගිය රාජ්‍ය ඒකාධිකාරය අහෝසි කිරීමය. එමගින් නිදහස් වෙළඳපොල තරඟකාරිත්වයක් බිහිවිය හැකි බව තේරුම් ගන්නා කෝල්බෘක් යෝජනා කළේ වාණිජ ක්ෂේත්‍රය තුළ රාජ්‍ය පවත්වා ගෙනගිය වෙළඳ ඒකාධිකාරය අහෝසි කිරීමටය.

ලංකාව තුළ වාණිජ හා ධනපති සමාජ ක්‍රමයක් ගොඩනගා එය ස්ථාවර පදනමක් යටතේ පවත්වා ගෙන යාමට නම් දේශීය ධනපති පංතියක පැවැත්මේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව කෝල්බෘක් අවබෝධ කරගෙන සිටියේය. මේ සඳහා අවශ්‍ය පරිසරය ගොඩනැගීම පිණිස කෝලබෘක් ඉංග්‍රීසි භාෂාව රාජ්‍ය භාෂාව කිරීමට සහ ස්වදේශිකයින්ට සිවිල් සේවයට ඇතුල් වීමට දොර විවෘත කිරීමට ද යෝජනා කළේය. මෙම මූලාශ්‍ර ඔස්සේ බිහිවෙන ස්වදේශික මධ්‍යම පංතිය ධනේශ්වර ක්‍රමයේ වර්ධනය උදෙසා ව්‍යවසායකයින් ලෙස ක්‍රියා කරමින් දායක වනු ඇතැයි කෝල්බෘක් විශ්වාස කළේය. මෙයාකාරයට බිහිවෙන ව්‍යවසායික පංතියට තම ධනය ආයෝජනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය භූමිය සැපයීම පිළිබඳව මී ලඟට කෝල්බෘක් අවධානය යොමු කළේය. මේ සඳහා රජය සතු කැලෑ ඉඩම් අඩු මුදලකට ව්‍යවසායකයින්ට විකිණිය යුතු බවට යෝජනා කෙරුණි. මී ලඟට කෝල්බෘක් අවධානය යොමු කරන්නේ ව්‍යවසායක ශක්තීන් තිබුනද එම හැකියාවන් ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය ශක්තිය නොමැති අය කෙරෙහිය. එම බාධකය මගහරවාලීම අරමුණු කොට ගෙන තැන්පතු බැංකුවක් පිහිටුවීමට යෝජනා කරයි. මේවාට අමතරව රාජ්‍ය සේවකයින්ට ව්‍යවසායික කටයුතුවල නියැලීමට ඉඩ දිය යුතු බවට ද ඔහු යෝජනා කළේය.

වාණිජ හා ධනපති සමාජ ක්‍රමයක් ලංකාව තුල නිර්මාණය කිරීමට නම් ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව තේරුම් ගත් කෝල්බෘක් ඒ සඳහා ලිබරල් දේශපාලන පරිසරයක් තිබිය යුතු බව පෙන්වා දුන්නේය. එම ලිබරල් දේශපාලන පරිසරය නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඔහු විසින් ආණ්ඩුකාරයාගේ බලතල අඩු කිරීමටත්, විධායක සහ ව්‍යවස්ථාදායක සභා දෙකක් පිහිටුවීමටත්, ලංකාව එක්සත් රාජ්‍යයක් ලෙස සංවිධානය කිරීමටත්, පැවති පළාත් දහසය පහ දක්වා අඩුකොට ඒකීය පරිපාලන ක්‍රමයක් ගොඩ නැගීමටත් යෝජනා කළේය. කෝල්බෘක් යෝජනා තවදුරටත් ශක්තිමත් වූයේ කැමරන්ගේ අධිකරණ ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා මගිනි.

ඉහතින් දැක්වූ යෝජනා සියල්ල එකට ගෙන සළකා බලන විට පෙනී යන්නේ. ලාංකීය සමාජය තුළ විරාත් කාලයක් මුළුල්ලේ මුල් බැසගෙන තිබූ වැඩවසම් ආර්ථික රටාවෙන් සමාජය මුදවා ගෙන එය වාණිජ හා ධනේශ්වර සමාජ ක්‍රමයක් බවට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අත්තිවාරම දැමූයේ කෝල්බෘක්-කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා මගින් වන බවය.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

6. පහත දක්වෙන ඒවායින් ඕනෑම දෙකක් විස්තර කරන්න.

(i). ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණවල සමාජ-ආර්ථික හා දේශපාලන ප්‍රතිඵල

අරමුණ :- 1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණයේ සමාජ ආර්ථික හා දේශපාලන ප්‍රතිඵල පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වාදීම (ලකුණු 02)

2 ඒවායේ දේශපාලනික ආර්ථික හා සමාජ ප්‍රතිඵල හොඳ හා නරක තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක් (ලකුණු 06)

3 නිගමනය ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රමයේ ප්‍රතිඵල පිළිබඳ තක්සේරුව (ලකුණු 02)

ලංකාව නිදහස ලැබීමට ප්‍රථමයෙන් සිදුකළ ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංකරණ අතුරින් මෙරට ~~කුළ~~ දේශපාලන, ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනය කෙරෙහි ඉතාම දැඩි බලපෑමක් කළ ව්‍යවස්ථා ප්‍රතිසංස්කරණය ලෙස 1931 ඩොනමෝර් ආණ්ඩුක්‍රම ප්‍රතිසංස්කරණය හඳුන්වා දිය හැක.

ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණවල සමාජ-ආර්ථික හා දේශපාලන ප්‍රතිඵල තේරුම් ගැනීමට නම් ප්‍රථමයෙන් කළ යුත්තේ එම ප්‍රතිසංස්කරණ ~~මෝනවාද~~ යන්න සොයා බැලීමය. ඩොනමෝර් කොමිසමේ ප්‍රධාන යෝජනා පහත සඳහන් පරිදි වේ.

1. සර්වජන ඡන්ද බලය ප්‍රදානය කිරීම
2. වාර්ගික නියෝජනය අහෝසි කිරීම
3. ප්‍රාදේශීය නියෝජනය පුළුල් කිරීම
4. 7/10 විධායක බලතල පවරා දීම
5. විධායක කාරක සභා ක්‍රමය හඳුන්වා දීම
6. රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව හඳුන්වා දීම

මේ සෑම යෝජනාවක්ම ලංකාව තුළ සමාජ, ආර්ථික සහ දේශපාලන යන ක්ෂේත්‍රයන්හි විවිධ වෙනස් වීම් ඇතිවීම කෙරෙහි බලපෑ අතර එම වෙනස්කම් පහත සඳහන් ආකාරයට දැක්විය හැක.

1. නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ජනතාව හුරු පුරුදු වීම

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආකාරයට මැතිවරණ ක්‍රියාදාමය හරහා පාලකයන් පත්කර ගැනීමට හා වෙනස් කිරීමට ජනතාව පුරුදු වීම මෙයින් අදහස් වේ. ලංකාව තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණය ස්ථාපිත වී වර්ධනය වන්නේ මෙම පදනම් මතය. මේ කෙරෙහි බලපෑවේ සර්වජන ඡන්ද බලය ප්‍රදානය කිරීමය.

2. වගකීමේ ආණ්ඩුක්‍රමයට හුරු පුරුදු වීම

සර්වජන ඡන්ද බලය ප්‍රදානය කිරීමේ තවත් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙය හඳුන්වා දිය හැක. දේශපාලනඥයින් ජනතාවට වගකීමට නැඹුරු වූයේ ඡන්දය ~~ලබා ගැනීම සඳහා~~ මැතිවරණවලදී ජනතාවට දෙන පොරොන්දු වගකීමකින් ඉටු නොකළ හොත් ඊලඟ මැතිවරණයේදී ජනතා සහය තමන්ට ලබා ගැනීමට නොහැකි වනවාය යන විශ්වාසය දේශපාලනඥයින්ගේ මනස තුළ මුල්බැස ගැනීම හේතු කොට ගෙනය.

3. ජනතාවගේ දේශපාලන සහභාගිත්වය වර්ධනය වීම

සර්වජන ඡන්ද බලය ප්‍රදානය කිරීමේ ඉතාම වැදගත් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙය පෙන්වා දියහැක. 1931 ට පෙර ඡන්ද බලය හිමිව තිබුනේ රටේ මුළු ජණගහනයෙන් 204,000 ක් හෙවත් 4% ප්‍රමාණයකට පමණි. සර්වජන ඡන්ද බලය ප්‍රදානය කිරීමෙන් පසුව 1931 පැවැත්වූ ප්‍රථම මැතිවරණය සඳහා ලියාපදිංචි වූ මුළු ඡන්දදායක සංඛ්‍යාව 1,577,932 ක් වූ අතර එයින් 708,318 ක් හෙවත් 57.96% ක් ඡන්දය ප්‍රකාශ කර තිබුණි. 1936 දී පැවැත්වුන දෙවන මැතිවරණය සඳහා ලියාපදිංචි වූ ඡන්දදායක සංඛ්‍යාව 2,451,353 ක් විය. එයින් 1,146,683 ක් ඡන්දය ප්‍රකාශ කර තිබූ අතර එය ප්‍රකාශිත මුළු ඡන්ද සංඛ්‍යාවෙන් 54.69% ක් විය. මෙයින් පෙන්නුම් කරන එක් දෙයක් වන්නේ ජනතාවගේ දේශපාලන සහභාගිත්වය වේගයෙන් ඉහල යාමය. දෙවැන්න වන්නේ දේශපාලන සමානාත්මතාවය ඇතිවීමේ පසුබිම නිර්මාණය වීමය. තුන්වැන්න වන්නේ ජනතාව දේශපාලන වශයෙන් අවදිවීමක් හා පිබිදීමක් ඇතිවී තිබෙන බව පෙන්නුම් කිරීමය.

සිදුවැන්න වන්නේ ජනතාවගේ දේශපාලන සමාජානුයෝජනය ක්‍රියාදාමය වේගවත් වී තිබෙන බවය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වූයේ ජනතාවට ආණ්ඩුවට බලපෑම් කිරීමේ හැකියාව වැඩි වීමය. මෙය කරනු ලැබුයේ ජනතා නියෝජිතයන් හරහා රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාවට ඉදිරිපත් කරන පෙත්සම් මගිනි. එමගින් තම දුක් ගැනවිලි ඉදිරිපත් කිරීමට ජනතාවට හැකිවන අතර තමන්ගේ ප්‍රශ්න යම් ප්‍රමාණයකින් හෝ විසඳ ගැනීමට ඔවුන්ට හැකියාව ලැබේ.

Alevel ඇස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

4. දේශපාලන පක්ෂ බිහිවීමේ පදනම වැටීම

ඩොනමෝර් කොමිසම ස්වයංපාලන ආණ්ඩුක්‍රමයක් ලංකාවට නොදීම කෙරෙහි බලපෑ එක් හේතුවක් ලෙස දැක්වූයේ ඒ වනවිට ලංකාව තුළ දියුණු සංවිධානාත්මක දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමයක් නොතිබීමය. එබැවින් ඩොනමෝර් කොමිසම ප්‍රදානය කළ ආණ්ඩුක්‍රමය ක්‍රියාවට නැංවීමට දේශපාලන පක්ෂ අවශ්‍ය නොවූවා පමණක් නොව එමගින් දේශපාලන පක්ෂ වර්ධනය වීම ද අධෛර්යමත් කළේය. එහෙත් ආණ්ඩුක්‍රමය ක්‍රියාත්මක වීමේදී ඡන්දදායකයන් සංවිධානය කිරීමේ අවශ්‍යතාව පැන නගින අතර මේ සඳහා තිබූ එකම විකල්පය වූයේ දේශපාලන පක්ෂ මත ඡන්දදායකයන් සංවිධානය කිරීමය. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ ලංකාව තුළ දේශපාලන පක්ෂ සංවිධානය කිරීමේ ක්‍රියාදාමය ආරම්භ වීමය.

5. පොදු ජාතිකත්වයක් වර්ධනය වීමට පදනම වැටීම

ලංකාව තුළ පොදු ජාතිකත්වයක් වර්ධනය වීම කෙරෙහි පැවති විශාලම බාධකය ලෙස ඩොනමෝර් කොමිසම දුටුවේ 1833 දී කෝල්බෘක්-කැමරන් ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් හඳුන්වා දුන් වාර්ගික නියෝජන ක්‍රමයයි. වාර්ගික නියෝජනය ජාතික සමගිය හා ජාතික එක්සත්භාවය විනාශ කරන පිළිකාවක් ලෙසයි ඩොනමෝර් කොමිසම දුටුවේ. මේ හේතුව මත ඩොනමෝර් කොමිසම යෝජනා කරනාව වාර්ගික නියෝජන ක්‍රමය අහෝසි කිරීමට, මේමගින් රටේ ජාතික ඒකාග්‍රතාව ගොඩනගා ගැනීමට හැකිවේ යැයි කොමිසම කල්පනා කළේය. නමුත් මේ අරමුණ එයාකාරයෙන්ම ඉටුවූයේ නැතිබව විචාරක මතය වේ.

6. නිදහස් ව්‍යාපාරය ශක්තිමත් ලෙස ඉදිරියට ගෙනයාමට පිටුවහලක් ලැබීම

ඩොනමෝර් යෝජනා යටතේ පිහිටවූ රාජ්‍ය මන්ත්‍රණ සභාව එක් අතකින් මෙරට දේශපාලනඥයින්ට දෙශපාලන හා පරිපාලන පුහුණුවක් ලබා ගැනීමට ප්‍රයෝජනවත් විය. අනෙක් අතින් එය තුම අදහස්, විවේචන, විරෝධතා ඉදිරිපත් කරන වේදිකාවක් ලෙස ප්‍රයෝජනවත් විය. නිදහස වෙනුවෙන් ලාංකික නායකයන් නැගූ හඬ නොසලකා හරිමින් කටයුතු කිරීමට යටත් විජිත පාලකයන්ට නොහැකි විය.

7. අනාගත නායකයින් පුහුණු කිරීමේ පදනම වැටීම

ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ හඳුන්වා දුන් සර්වජන ඡන්ද බලය, විධායක කාරක සභා ක්‍රමය, අමාත්‍ය මණ්ඩලය යනාදිය අභ්‍යන්තර වශයෙන් මෙරට නායකයන්ට විධායක කටයුතු පිළිබඳව මෙන්ම රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය හා ක්‍රියාවට නැංවීම සම්බන්ධයෙන් පුහුණුවක් ලැබෙන අතර, අනෙක් අතින් බාහිර වශයෙන් දේශපාලන බල අරගලයේ යෙදෙන ආකාරය ගැන මනා පුහුණුවක් ලැබේ. නිදහසෙන් පසු කාලය තුළ ලංකාවේ දේශපාලන බලය හැසිරවූ අය දෙස බැලීමේදී මේ තත්වය ඉතාම හොඳින් පෙනී යයි.

8. සමාජ සජීවිකරණය වේගවත් වීම

මෙයින් අදහස් කරන්නේ සමාජයේ පීඩිත ජන කොටස් සර්වජන ඡන්ද බලය හේතු කොට ගෙන අයත් කරගත් ශක්තිය යටතේ හිස එසවීමට පටන් ගැනීමය. විශේෂයෙන්ම මෙරට ප්‍රභලව පැවති කුලවාදය දෙදරා යාම කෙරෙහි සර්වජන ඡන්ද බලය දැඩි බලපෑමක් කළේය.

9. සමාජ සුභසාධනය වේගවත් වීම

සර්වජන ඡන්ද බලය හේතු කොටගෙන දේශපාලනඥයන්ගේ පැවැත්ම ජනතාව මත රඳ පවතින තත්වයකට පත්වන අතර එම හේතුවෙන් ජනතා සහය වැඩි වැඩියෙන් ලබා ගැනීමට නම් ජනතාවට වැඩි වැඩියෙන් සේවය කළ යුතු බව දේශපාලනඥයින් තේරුම් ගනී. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ දේශපාලනඥයින් එකිනෙකා පරයමින් ජනතාවට සේවය කිරීම සඳහා විවිධ සුභසාධන සේවාවන් පටන් ගැනීමය. නිදහස් අධ්‍යාපනය ආරම්භවීම, පාසැල් සිසුන්ට දිවා ආහාරය නොමිලයේ සැපයීමට පටන් ගැනීම, සෞඛ්‍ය සේවාවන් හා ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සේවාවන් ව්‍යාප්ත වීම, යටිතල පහසුකම් වර්ධනය, කම්කරු සුභසාධන නීතිරීති පැනවීම, ගොවි ජනපද ව්‍යාපාර ආරම්භ කිරීම යනාදී සුභසාධක සේවාවන් රාශියක් මෙරට ඇරඹුනේ සර්වජන ඡන්ද බලය හේතු කොට ගෙනය.

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

10. දේශීය දේශපාලනඥයින්ට විධායක බලතල ක්‍රියාවට නැංවීමට සහභාගි වීමට හැකිවීම

ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණ යටතේ 7/10 ක විධායක බලතල ලාංකිකයින්ට පැවරූ අතර මෙමගින් විධායක බලතල ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා සහභාගි වීමටත්, අනාගත වගකීම් සහිත ආණ්ඩුවක කටයුතු කිරීම සඳහා ලාංකික නායකයින්ට පුහුණුව ලැබේ.

ඉහතින් දැක්වූයේ ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණයන්හි වැදගත් සමාජ, ආර්ථික හා දේශපාලන ප්‍රතිඵලයන්ය. ඩොනමෝර් ප්‍රතිසංස්කරණයේ අයහපත් ප්‍රතිඵල ලෙස සැලකිය හැක්කේ විධායක කාරක සභා අතර ගැටුම් ඇතිවීම, අමාත්‍ය මණ්ඩලය තුළ සාමූහික වගකීම නොතිබීම, අමාත්‍ය මණ්ඩලය මෙහෙයවීමට නායකයෙකු නොසිටීම, පෞද්ගලික මන්ත්‍රීවරයාගේ තත්වය අහිතකර ලෙස වර්ධනය වීම, ලාංකික නායකයින් සහ රාජ්‍ය නිළධාරීන් තිදෙනා අතර ගැටුම් ඇතිවීම යනාදිය වේ.

(ii). රාජ්‍ය සේවයේ හෝ අධිකරණ සේවයේ ස්වාධීනත්වය පවත්වා ගෙන යාම සඳහා සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාව මගින් සැපයූ ආරක්ෂණ විධිවිධාන.

(අ). රාජ්‍ය සේවය : අරමුණ නිදහස් හා ස්වාධීන රාජ්‍ය සේවාවක් පවත්වාගෙන යාමට සෝල්බරි කොමිසම විසින් දැමූ පදනම පිළිබඳව සහ එහි වැදගත්කම පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :-

1 **රාජ්‍ය සේවයේ ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කොට පවත්වාගෙන යාම සඳහා යොදා ඇති ව්‍යවස්ථාමය විධිවිධාන** **(ලකුණු 06)**

2 **එහි ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරීත්වය** **(ලකුණු 02)**

3 **නිගමනය නිදහස් රාජ්‍ය සේවයක් අවශ්‍යම දෙයක්ද නැත්ද යන්න පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ පෞද්ගලික තක්සේරුව** **(ලකුණු 02)**

රාජ්‍ය සේවයේ ස්වාධීනත්වය පවත්වා ගෙන යාම සඳහා සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් යෙදූ මූලික විධිවිධානය වූයේ රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාව පිහිටුවා රාජ්‍ය සේවකයින් පත් කිරීම, මාරු කිරීම, අස් කිරීම හා ඔවුන් පිළිබඳ විනයානුකූල පාලනය පිළිබඳ බලතල එයට පැවරීමය - (සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාවේ 60 වන වගන්තිය).

සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාවේ 58.1 වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; "අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා විසින් පත් කරනු ලබන පුද්ගලයින් තිදෙනෙකුගෙන් යුත් රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාවක් තිබිය යුතුය. මේ තිදෙනාගෙන් අඩු ගණනේ එක් කෙනෙකු වත් ගත වූ පස් වර්ෂ කාල පරිච්ඡේදය තුළ කවර වේලාවක දී වුවද කිසිම ආණ්ඩුවේ තනතුරක් හෝ අධිකරණ තනතුරක් හෝ නොදැරූ පුද්ගලයෙකු විය යුතුය. අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා විසින් කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයින්ගෙන් එක් කෙනෙකු එහි සභාපති වශයෙන් පත් කරනු ලැබේ".

සෙනෙට් සභිකයෙකු හෝ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකු කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයෙකු ලෙස පත් නොකළ යුතුය. රාජ්‍ය සේවයේ තනතුරක් දරන අයෙකු පත් කළහොත් පත් කළ දිනයේ සිට එම තැනැත්තා දරන ලද තනතුරින් ඉවත් විය යුතුය. කොමිසමේ සාමාජිකයින්ගේ වැටුප් හා වෙනත් දීමනා පාර්ලිමේන්තුව විසින් නිරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවිය යුතුය.

කොමිසමේ සාමාජිකයින්ගේ නිල කාලය අවුරුදු පහකි. අවශ්‍ය නම් ස්ව කැමැත්තෙන් ඉල්ලා අස්විය හැක. ඕනෑම සාමාජිකයෙකු තනතුරින් පහ කිරීමේ බලය අග්‍රාණ්ඩුකාරවරයා සතු වේ. නමුත් ඒ සඳහා හේතු දැක්විය යුතුය. අවශ්‍ය නම් සාමාජිකයින් යලි පත්කළ හැකි විය. කොමිෂන් සභාවට ලේකම් වරයෙකු සිටිය යුතු අතර කොමිෂන් සභාව විසින් ලේකම්වරයා පත් කළ යුතුය.

රාජ්‍ය සේවා කොමිසමට පැවරුනේ අගමැතිගේ උපදෙස් මත අග්‍රාණ්ඩුකාරවරයා විසින් කරනු පත් කිරීම් හැරුනු විට රාජ්‍ය සේවයේ අනෙක් පත් කිරීම්, මාරු කිරීම, අස් කිරීම හා ඔවුන් පිළිබඳ විනයානුකූල පාලනය පිළිබඳ බලතල පමණි. 'අගමැතිවරයාගේ උපදෙස් මත අග්‍රාණ්ඩුකාරවරයා කරන ලද පත් කිරීම්වලට අග්‍රවිනිශ්චයකරු, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරුන්, අපරාධ සැසි කොමසාරිස්වරුන්, අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන්, භාණ්ඩාගාරයේ ලේකම් සහ නියෝජ්‍ය ලේකම්, කැබිනට් ලේකම්, මැතිවරණ කොමසාරිස්, නීතිපති, අල්ලස් කොමසාරිස්, පළමු හා දෙවන ශ්‍රේණිවල තානාපතිවරු අයත් විය. ව්‍යවස්ථාවේ 60.1 වගන්තියට අනුව කොමිෂන් සභාවට පවරන ලද බලතල එහි අභිමතය පරිදි ආණ්ඩුවේ ගැසට් පත්‍රයේ පල කරන නිවේදනයක් මගින් එහි අන්තර්ගත කොන්දේසි වලට යටත්ව ඕනෑම රාජ්‍ය නිළධරයෙකුට පැවරීමට කොමිසමට බලය තිබුණි. මේ යටතේ වාර්ෂික වැටුප රුපියල් 4080 ට අඩු රාජ්‍ය සේවයේ තනතුරු සඳහා පත් කිරීම් කිරීමේ බලය කොමිසම විසින් දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන්ට පවරන ලදී. දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානීන් එම බලතල ක්‍රියාවට නංවන ආකාරය පිළිබඳව යමෙකු සෑහීමට පත් නොවන්නේ නම් ඒ ගැන කොමිසමට අභියාචනා කළ හැකි විය. කොමිසමේ තීරණය අවසාන තීරණය විය.

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

කොමිෂන් සභාවේ වැඩ කටයුතුවලට මැදිහත් වීම ව්‍යවස්ථාව මගින් තහනම් කර ඇත. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 56 වන වගන්තිය මගින් අධිකරණ සේවා කොමිසම පිළිබඳව දක්වා ඇති මෙම නියමය රාජ්‍ය සේවා කොමිසමට ද අදාල බව ව්‍යවස්ථාවේ දක්වා ඇත. එම වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; "තමාගේ රාජකාරී ඉෂ්ට කිරීමේ මිස නියම වශයෙන්වත් අනියම් වශයෙන්වත් තමා ම හෝ වෙන කෙනෙකු ලවා හෝ කොයියම් ආකාරයකින් වුවද අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ හෝ එහි සාමාජිකයෙකුගේ යම් තීරණයක් සම්බන්ධයෙන් ඒ කොමිෂන් සභාව නොහොත් ඒ සාමාජිකයා කෙරෙහි බලපෑමක් කරන්නා වූ හෝ බලපෑමට තැත් කරන්නා වූ සෑම පුද්ගලයාම වරදකට වරදකාරයා වන අතර මහේස්ත්‍රාත්වරයෙකු ඉදිරිපිට සංක්ෂිප්ත නඩු විභාගයකින් පසු ඔහු වරදකාරයා බැව් ඔප්පු වුවහොත්, රුපියල් එක් දහසකට නොවැඩි දඩයකට හෝ එක් අවුරුද්දකට නොවැඩි කාලයක් බන්ධනාගාර ගත කරනු ලැබීම යන මේ දඬුවම් දෙකටම හෝ ඔහු යටත් වන්නේය".

ඉහතින් දැක්වූයේ රාජ්‍ය සේවයේ ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ අන්තර්ගත කොට තිබූ ආරක්ෂණ විධිවිධානයන්ය. මෙම විධිවිධාන එයාකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක වූවායැයි කිව නොහැක. හේතුව සමහර අවස්ථාවලදී දේශපාලනඥයින් ඇඟිලි ගැසීමය.

(අ). අධිකරණ සේවයේ ස්වාධීනත්වය

**** ඉහත දැක්වූ රාජ්‍ය සේවය පිළිබඳව ලකුණු දීමේ පටිපාටිය මේ සඳහා ද යොදාගන්න**

සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 52, 53, 54, 55 සහ 56 යන වගන්ති මේ සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වේ. 52 වන වගන්තියෙන් දක්වන්නේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය හා සම්බන්ධ විධිවිධානයන්ය. ඒවා පහත සඳහන් පරිදි වේ.

(1). 52.1 අග්‍රාණ්ඩුකාරවරයා විසින් ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ අග්‍ර විනිශ්චයකරු, කනිෂ්ඨ විනිශ්චයකාරවරුන් සහ අපරාධ අධිකරණ කොමසාරිස්වරුන් පත් කළ යුතුය.

(2). 52.2 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන් ස්වකීය කල් ක්‍රියාව මනාව පවතින තාක් තම තනතුර දරන්නේය. සෙනෙට් සභාවේ සහ නියෝජිත මන්ත්‍රණ සභාවේ සන්දේශයක් පිට අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමාට හැර අන් කවරකුට වත් ඔවුන් සේවයෙන් පහ කළ නොහැක.

(3). 52.3 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන් විශ්‍රාම ගන්නා වයස අවුරුදු 62 කි. එසේ වූවද, වයස අවුරුදු 62 පිරුණු ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරයෙකුට තවත් දෙලොස් මසකට වැඩි නො වන කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ රාජකාරී කිරීමට ඉඩ දීමට අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමාට පුළුවන.

(4). 52.4 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන්ගේ වැටුප් පාර්ලිමේන්තුවෙන් තීරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන් ගෙවිය යුතුය. සේවා කාළය තුළදී වැටුප් අඩු නො කළ යුතුය. (52.6 වගන්තිය)

පහළ අධිකරණවල ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සෝල්බරි ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් සපයා ඇති ප්‍රතිපාදන දෙකක් දැකිය හැක. මෙයින් එකක් වන්නේ අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීමය. දෙවැන්න අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ කාර්යයන්ට ඇඟිලි ගැසීම දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදක් බවට පත් කිරීමය. මේ හා සම්බන්ධ ව්‍යවස්ථාමය විධිවිධාන පහත සඳහන් පරිදි වේ.

(1). 53.1 අග්‍ර විනිශ්චයකාරතුමා ගෙන්ද, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරයෙකු ගෙන්ද, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරයෙකු ව සිටින හෝ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරයෙකුව සිටි තවත් පුද්ගලයෙකුගෙන්ද යුක්ත වන අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවක් තිබිය යුතුය. මෙහි සභාපති අග්‍ර විනිශ්චයකාරතුමා විය යුතුය. මේ කොමිෂන් සභාවේ සභාපති හැර සෙසු සාමාජිකයෝ අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා විසින් පත් කළ යුත්තාහ.

(2). 53.2 සෙනෙට් සභිකයකු හෝ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයකු වන කිසිම පුද්ගලයකු අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු වශයෙන් පත් නො කළ යුතුය. එබඳු අයෙකු විසින් අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකත්වය නො දැරිය යුතුය.

(3). 53.3 මේ වගන්තියේ (5) වැනි උප වගන්තියේ විධිවිධානවලට යටත්ව, සභාපති හැර අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ හැම සාමාජිකයා ම, තම තනතුරින් කලින් ඉල්ලා අස් වුව හොත් හෝ මෙහි පහත විධිවිධාන සලසා ඇති ආකාරයට ඒ තනතුරෙන් පහකරනු ලැබුවොත් හෝ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරයකුව සිට ඒ තනතුර අවසන් වුවහොත් මිස, තමා පත් කරනු ලැබූ දිනයේ සිට පස් අවුරුදු කාල පරිච්ඡේදයක් ඒ තනතුර දැරිය යුතුවාක් මෙන් නැවත පත් කරනු ලැබීමට ද සුදුසු වන්නේය.

(4). 53.4 ඉදිරිපත් කෙරෙන යම් කිසි හේතුවක් පිට, අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ ඕනෑ ම සාමාජිකයකු එම තනතුරින් පහ කිරීමට අග්‍රාණ්ඩුකාර තුමාට පුළුවන.

(5). 53.5 අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ ඕනෑම සාමාජිකයකුට තම කායර්යන්ගෙන් නිවාඩු දීමටත් එවැනි නිවාඩු කාලයක් තුළ, අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු වීමට සුදුසුකම් ඇති පුද්ගලයකු තාවකාලික සාමාජිකයකු වශයෙන් පත් කිරීමටත් අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමාට පුළුවන.

A/L උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(6). 53.6 අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ සාමාජිකයකු වශයෙන් යම් පුද්ගලයකු පත් කර ඇති කල්හී, පාර්ලිමේන්තුවෙන් තීරණය කෙරෙන යම් වැටුපක් හෝ දීමනාවක් ඔහුට ගෙවිය හැකිය. එ වැනි පුද්ගලයකුට ගෙවිය හැකි ඕනෑම වැටුපක් හෝ දීමනාවක් ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන් ගෙවිය යුතුවාත් හැර ඒ වැටුප හෝ දීමනාව ඔහුගේ නිල කාලය ඇතුලතදී අඩු නොකළ යුතු ද වන්නේය.

(7). 54 අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවට, ඒ කොමිෂන් සභාවෙන් පත් කෙරෙන ලේකම් කෙනෙකු සිටිය යුතුය.

(8). 55.1 අධිකරණ නිලධාරීන් පත් කිරීම, මාරු කිරීම, අස්කිරීම හා ඔවුන් පිළිබඳ විනයානුකූල පාලනය යන මේ කටයුතු අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව කෙරෙහි මෙයින් පවරනු ලැබේ.

(9). අග්‍රාණ්ඩුකාරතුමා වෙත තමා ගේ අත්සන සහිතව ලියවිල්ලක් යවා තම තනතුරින් ඉල්ලා අස්වීමට ඕනෑම අධිකරණ නිලධාරියකුට පුළුවන.

(10). අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ කටයුතුවලට මැදිහත් වීම දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදක් වේ. එවැනි චෝදනාවකට වරදකරු වන අයකු රුපියල් දහසක දඩයකට හෝ වසරක සිර දඬුවමකට හෝ ඒ දෙකටම යටත් කළ හැක.

(iii). අධිකරණ සේවය හෝ රාජ්‍ය සේවය පාලනය කිරීම සඳහා 1972 ව්‍යවස්ථාව මගින් සැපයූ ව්‍යවස්ථාමය විධිවිධාන.

(අ). අධිකරණ සේවය :

අරමුණ :- අධිකරණ සේවය දේශපාලන විධායකය යටතට පත්කර ගැනීම උදෙසා 1972 ව්‍යවස්ථාවේ යෙදූ විධිවිධාන සහ එහි ප්‍රතිඵල පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු

1 අධිකරණ සේවය පාලනය කිරීම සඳහා 1972 ව්‍යවස්ථාවේ යෙදූ විධිවිධාන අධිකරණ සේවා උපදේශක මණ්ඩලය හා අධිකරණ සේවා විනය මණ්ඩලය (ලකුණු 04)

2 අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය කෙරෙහි එයින් වූ යහපත් හෝ අහයපත් බලපෑම් (ලකුණු 04)

3 නිගමනය දේශපාලන විධායකයේ පාලනයට අධිකරණය පත්කිරීම සුදුසු දෙයක්ද නුසුදුසු දෙයක්ද යන්න පිළිබඳව අපේක්ෂකයාගේ තක්සේරුව (ලකුණු 02)

1972 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ අධිකරණ සේවය පාලනය කිරීම සඳහා යොදා තිබූ විධිවිධානවල ස්වභාවය තේරුම් ගැනීමට නම් ප්‍රථමයෙන්ම අවධානය යොමු කළ යුත්තේ, ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ පරමාධිපත්‍ය බලය ගොඩනගා තිබූ ආකාරය සහ එය ක්‍රියාවට නැංවූ ආකාරය යන කරුණු මෙනයි. ව්‍යවස්ථාවේ 3 වන වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; "ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ පරමාධිපත්‍යය ජනතාව කෙරෙහි පිහිටා ඇත්තේය. ඒ පරමාධිපත්‍ය අත්හළ නො හැක්කේය. අන් සතු කළ නො හැක්කේය". ව්‍යවස්ථාවේ 4 වන වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; "ජනතාවගේ පරමාධිපත්‍යය ක්‍රියාත්මක වන්නේ තෝරා පත් කර ගනු ලබන ජනතා නියෝජිතයන්ගෙන් සමන්විත ජාතික රාජ්‍ය සභාවක් මගිනි". ව්‍යවස්ථාවේ 5 වන වගන්තියට අනුව; "ජාතික රාජ්‍ය සභාව ජනරජයේ උත්තරීතර ආයතනය වන්නේය. ජනතාවගේ ව්‍යවස්ථාදායක බලය ක්‍රියාත්මක කරන්නේද රටේ ආරක්ෂාව ඇතුළුව ජනතාවගේ විධායක බලය ජනාධිපතිවරයා සහ අමාත්‍ය මණ්ඩලය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන්නේද නීතිය අනුව ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ස්වකීය බලතල වරප්‍රසාද සම්බන්ධයෙන් විනා ජනතාවගේ අධිකරණ බලය නීතියෙන් ප්‍රතිෂ්ඨාපිත අධිකරණ සහ වෙනත් ආයතන මාර්ගයෙන් ක්‍රියාත්මක කරන්නේ ද ජාතික රාජ්‍ය සභාවයි".

මෙම වගන්ති පරීක්ෂා කර බැලීමේදී පැහැදිලිවම පෙනී යනුව 1972 ව්‍යවස්ථාව යටතේ අධිකරණ සේවය පාලනය කිරීම සෘජුවම දේශපාලන බලය හසුරුවන විධායකය හා ව්‍යවස්ථාදායකය යටතට පත් කර ඇති බව මේ බව තවදුරටත් පැහැදිලි වෙනුව අධිකරණ සේවය පාලනය කිරීම සඳහා ව්‍යවස්ථාව තුළ අන්තර්ගත කර ඇති අනෙක් වගන්ති විමසීමේදී, 1972 ව්‍යවස්ථාව යටතේ ස්ථාපිත කළ අධිකරණ ක්‍රමය ඉහල සහ පහල යනුවෙන් කොටස් දෙකකින් යුක්ත විය. මෙයින් ඉහල කොටස අභියාචනා මහාධිකරණය සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය යන අධිකරණ දෙකෙන් සමන්විත විය. මෙම අධිකරණ දෙකේ සහ ඒ හා සමාන අධිකරණ කාර්යයන් කරණ වෙනත් අධිකරණ ජාතික රාජ්‍ය සභාව විසින් පිහිටුවුව හොත් ඒවායේ ද විනිශ්චයකරුවන් සහ අධිකරණ ආඥාපණතේ දැක්වෙන අපරාධ අධිකරණ කොමසාරිස්වරුන් පත්කරන්නේ ජනාධිපතිවරයා විසිනි. එහෙත් මේ සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයාට ස්වාධීනව කටයුතු කළ හැකිද යන ප්‍රශ්නය මතුවේ. හේතුව ජනාධිපතිවරයා එම තනතුරුවලට පුද්ගලින් පත් කිරීම අගමැතිවරයා ගේ උපදෙස් පරිදි සිදුකිරීමත්, එම හේතුවෙන් අගමැතිවරයාගේ අදහස් වලට ඇහුම්කන් දීමට ජනාධිපතිවරයාට සිදු වීමත්ය. අනෙක් අතට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 27.1 වගන්තියට මෙහිදී අවධානය යොමු කළ යුතුය.

Alevel ලැප් උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

එහි දැක්වෙන ආකාරයට; "ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ වෙනත් විධිවිධාන ඇතොත් මිස අග්‍රාමාත්‍යවරයාගේ උපදෙස් අනුව හෝ අමාත්‍යවරයෙකුට පැවරී ඇති යම්කිසි කාර්යයක් සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයාට උපදෙස් දීමට අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් ඒ අමාත්‍යවරයාට බලය පවරා ඇත්තේ නම් එකී කාර්ය සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයාගේ උපදෙස් අනුව හෝ ජනාධිපතිවරයා සෑම අවස්ථාවකම ක්‍රියාකළ යුත්තේය".

මෙම වගන්තියෙන් ඉතාම හොඳින් පැහැදිලි වෙනව ජනාධිපතිවරයා තම බලතල ක්‍රියාවට නැංවිය යුත්තේ කෙසේද යන්න. පත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙම දුර්වලතාව තිබුනද පත් කළ පසු මෙම විනිශ්චයකරුවන්ට අවුරුදු 63 දක්වා සේවය කළ හැක. ඉවත් කළ හැක්කේ විෂමාචාරය මත ජාතික රාජ්‍ය සභාවෙන් සම්මත කරන යෝජනාවක් අනුව ජනාධිපතිවරයාට පමණි.

පහල උසාවිවල අධිකරණ නිලධාරීන් පිළිබඳව කටයුතු කිරීම සඳහා ව්‍යවස්ථාවේ 125.1 වගන්තිය යටතේ අධිකරණ සේවා උපදේශක මණ්ඩලය සහ 127.1 වගන්තිය යටතේ අධිකරණ සේවා විනය මණ්ඩලය නමින් මණ්ඩල දෙකක් ව්‍යවස්ථාව මගින් පිහිටුවා සංස්ථාපනය කරන ලදි. මෙයින් අධිකරණ සේවා උපදේශක මණ්ඩලය සාමාජිකයින් **අය** දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර එහි සභාපතිවරයා වන්නේ මුල් අධිකරණයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විනිශ්චයකරුය. අනෙක් සාමාජිකයන් පත් කරන්නේ ජනාධිපතිවරයා විසිනි. එයින් දෙදෙනෙකු ව්‍යවස්ථාවේ 124 වන වගන්තියේ (අ) සහ (ආ) උප වගන්ති වල දැක්වෙන අධිකරණ නිලධාරීන් විය යුතුය. සභාපතිවරයා හැරුන විට සාමාජිකයන්ගේ නිල කාලය අවුරුදු සතරකි. වැටුප් හෝ දීමනා ජාතික රාජ්‍ය සභාවෙන් තීරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන් ගෙවිය යුතුය. සභාපතිවරයා හැරුන විට අනෙක් සාමාජිකයන් හේතු දැක්වීමෙන් තොරව ඉවත් කිරීමේ බලය ජනාධිපතිවරයා සතු වේ.

අධිකරණ සේවා උපදේශක මණ්ඩලයේ කාර්ය වන්නේ:

(අ). 124 වන වගන්තියේ දැක්වෙන අධිකරණ නිලධාරීන් බඳවා ගැනීමේ සහ පත් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය පළිබඳ රීති සැදීම සඳහා සහ අධිකරණ සේවා උපදේශක මණ්ඩලයේ කාර්යයන් ඉටු කිරීම සඳහා අදාල රීති සැදීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයට උපදෙස් දීම.

(ආ). 124 වන වගන්තියේ දැක්වෙන විනිශ්චයකාරවරයන් හා රාජ්‍ය නිළධාරීන් පත් කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම. මෙහිදී නිර්දේශ කරණ අයගේ නාම ලේඛනයක් මෙන්ම ඉල්ලුම්කරුවන්ගේ නාම ලේඛනයක් ද උපදේශක සභාව විසින් අමාත්‍යමණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

නිර්දේශ කළ නම් අතුරින් ඕනෑම අයෙකු පත් කිරීමේ බලය අමාත්‍යමණ්ඩලය සතු විය. එමෙන්ම නිර්දේශ නොකළ වෙනත් ඉල්ලුම්කරුවෙකු වුවද පත් කිරීමේ බලය අමාත්‍ය මණ්ඩලය සතු විය. නමුත් ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් අමාත්‍යමණ්ඩලය විසින් ජාතික රාජ්‍ය සභාවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

සාමාජිකයන් තිදෙනෙකුගෙන් අධිකරණ සේවා විනය මණ්ඩලය සමන්විත වේ. සභාපතිවරයා වන්නේ මුල් අධිකරණයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විනිශ්චයකරුය. සභාපති විසින් නම් කරන එම අධිකරණයේ තවත් විනිශ්චයකාරවරුන් දෙදෙනෙක් අනක් සාමාජිකයන් වේ. නිල කාලය අවුරුදු සතරකි. සාමාජිකයන්ගේ වැටුප් හා වෙනත් දීමනා ජාතික රාජ්‍ය සභාවෙන් තීරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලෙන් ගෙවිය යුතුය. සේවා කාලය තුලදී ගෙවීම් අඩුකළ නොහැක. 124 වන වගන්තියේ දැක්වෙන විනිශ්චයකරුවන් සහ අනෙක් රාජ්‍ය නිළධාරීන් ගේ මාරුවීම් සහ සේවයෙන් පහකිරීම පිළිබඳ බලතල් ක්‍රියාවට නැංවීම විනය මණ්ඩලයේ කාර්ය වන්නේය. මාරුකිරීම් පිළිබඳව තෘප්තිමත් නොවින්නේ නම් ඒ ගැන අමාත්‍යමණ්ඩලයට අභියාචනා කළ හැක. ඉවත් කිරීමක් නම් ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් අධිකරණ අමාත්‍යවරයා හරහා අමාත්‍යමණ්ඩලයට ද ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ කථානායකවරයාට ද ඉදිරිපත් කළ යුතුය. ජාතික රාජ්‍ය සභාවේ බහුතර ඡන්දයෙන් සම්මත කරන යෝජනාවක් මගින් අදාල ඉවත් කිරීම ක්‍රියාවට නැංවිය හැක.

ව්‍යවස්ථාවේ 131 (1) සහ (2) වගන්ති මගින් විනය මණ්ඩලයේ කාර්යයන්ට සහ යුක්තිය පසිඳලීමේ කාර්යට මැදිහත් වීම දඬුවම් ලැබිය යුතු වරදක් ලෙස දක්වා ඇත.

ඉහත දැක්වූ කරුණු වලින් පෙනී යන්නේ අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා යම් යම් ආවරණ ව්‍යවස්ථාවේ තිබුනද ඒවා ඉක්මවා යමින් අධිකරණය විධායකයේ පාලනය යටතට පත් කර ඇති බවය.

(ආ). රාජ්‍ය සේවය

1972 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් සිදු කළ වෙනස් කමක් වූයේ රාජ්‍ය සේවය පාලනය කිරීම දේශපාලන විධායකය යටතට පත් කිරීමය. කළින් පැවති සෝල්බරි ව්‍යවස්ථාව යටතේ රාජ්‍ය සේවය නිදහස් සහ අපක්ෂපාතී සේවාවක් ලෙස පවත්වා ගෙනයාම සඳහා ස්වාධීන කොමිෂන් සභාවක් යටතට පත්කර තිබූ අතර එමගින් රාජ්‍ය සේවයේ පත් කිරීම්, උසස් කිරීම්, මාරු කිරීම් සහ සේවයෙන් පහ කිරීම් සිදු කළේය. මේ තත්ත්වය 1972 ව්‍යවස්ථාව යටතේ සම්පූර්ණයෙන්ම වෙනස් කරන අතර ඒ වෙනුවට රාජ්‍ය සේවයේ කටයුතු පාලනය කිරීම අමාත්‍ය මණ්ඩලයට පවරා ගන්නා අතර අමාත්‍ය මණ්ඩලයට සහය වීම පිනිස මණ්ඩල දෙකක් පිහිටුවනව රාජ්‍ය සේවා උපදේශක මණ්ඩලය සහ රාජ්‍යසේවා විනය මණ්ඩලය නමින්.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දේ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 106.1 වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; "රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත්කිරීම මාරුකිරීම සහ සේවයෙන් පහකිරීම සම්බන්ධයෙන් ද රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ විනය පාලනය සම්බන්ධයෙන් ද වගකීම අමාත්‍ය මණ්ඩලයට භාර වන්නේය. එකී කරුණු පිළිබඳව ජාතික රාජ්‍ය සභාවට උත්තර දීමටද අමාත්‍ය මණ්ඩලය බැඳී සිටින්නේය". ව්‍යවස්ථාවේ 106.2 සහ106.3 වගන්ති මගින් ඉහත දැක්වූ තත්ත්වය තවදුරටත් තහවුරු කරයි. 106.2 වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; "රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත්කිරීම මාරුකිරීම සහ සේවයෙන් පහ කිරීම පිළිබඳ බලතල ද රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ විනය පාලනය පිළිබඳ බලතලද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධානයන්ට යටත්ව අමාත්‍ය මණ්ඩලය සතු වන්නේය".

106.3 වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට; " රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත්කිරීම මාරුකිරීම සේවයෙන් පහකිරීම හා ඔවුන් ගේ විනය පාලනය යන මේ කරුණු පිළිබඳ බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පටිපාටියද එකී බලතල පවරා දීමේ පටිපාටිය ද ඇතුළුව රාජ්‍ය සේවය පිහිටුවීම රාජ්‍ය නිලධාරීන් බඳවා ගැනීමේ පරිපාටි නියම කිරීම සහ රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ පැවැත්ම පිළිබඳ රීති මාලා නියම කිරීමද යනාදී රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට අදාළ සියළුම කරුණු පිළිබඳව විධිවිධාන සැලසීම හා ඒ කරුණු නිශ්චය කිරීම ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධානයන්ට යටත්ව අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් කරනු ලබන්නේය". මෙම වගන්ති වලින් මනාව පැහැදිලි වෙනවා රාජ්‍ය සේවාව පිහිටුවීමේ සිට ඒ හා සම්බන්ධ සෑම දෙයක් සඳහාම අදාල බලය අමාත්‍ය මණ්ඩලයට පවරා ගෙන ඇති බව.

රාජ්‍ය සේවා උපදේශක මණ්ඩලය සහ රාජ්‍ය සේවා විනය මණ්ඩලය පිහිටවූයේ ඉහත දැක්වූ කාර්යයන් කරගෙන යාම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයට සහය වීම පිණිසය. මණ්ඩල දෙකම සමන්විත වන්නේ සිවි අවුරුදු නිල කාලයක් සඳහා ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරන සාමාජිකයන් තිදෙනෙකුගෙනි. එයින් එක් අයෙකු ජනාධිපතිවරයා විසින් සභාපති ධුරයට පත් කළ යුතුය. මණ්ඩල දෙකටම ලේකම් වරුන් සිටින අතර ඔවුන් පත් කරන්නේද ජනාධිපතිවරයා විසිනි. සාමාජිකයන්ගේ වැටුප් හා දීමනා ජාතික රාජ්‍ය සභාවෙන් තීරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවිය යුතුය. හේතු නොදන්වා ඕනෑම සාමාජිකයෙකු ඕනෑම අවස්ථාවක තනතුරින් ඉවත් කිරීමේ බලය ජනාධිපතිවරයා සතු වේ.

රාජ්‍ය සේවා උපදේශක මණ්ඩලයේ කාර්යය වූයේ 113(1), 113(2) සහ 114 යන වගන්ති වල සඳහන් රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත් කිරීම සඳහා විෂය භාර ඇමතිවරයා විසින් උපදේශක මණ්ඩලය විමසූ විට ඇමතිවරයාට අදාළ උපදෙස් දීම හෝ නිර්දේශ සැපයීමය. ඇමතිවරයා එම නිර්දේශ අමාත්‍ය මණ්ඩලයට ඉදිරිපත් කළ පසු අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත්වීම් කරණු ලැබේ.

රාජ්‍ය සේවා විනය මණ්ඩලයේ කාර්යය වූයේ රාජ්‍ය නිලධාරීන් සේවයෙන් පහ කිරීම හෝ විනය පාලනය පිළිබඳ කරුණකදී අමාත්‍ය මණ්ඩලයට එම කාර්යය කිරීම සඳහා විෂය භාර ඇමතිවරයා විසින් නිර්දේශ කරන විට ඒ හා අදාළ කරුණු පිළිබඳව අමාත්‍යවරයාට උපදෙස් සැපයීම හෝ නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමය.

රාජ්‍ය නිලධාරීන් මාරුකිරීම හා සම්බන්ධ බලතල සෘජුවම අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් ක්‍රියාත්මක කළේය. අමාත්‍ය මණ්ඩලයට අවශ්‍ය නම් එම බලතල නිසි කොන්දේසි වලට යටත්ව විෂය භාර අමාත්‍යවරුන්ට පැවරිය හැකි විය.

ඉහත දැක්වූයේ රාජ්‍ය සේවය පාලනය කිරීම සඳහා 1972 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළ දක්වා තිබුන විධිවිධානයන්ය. විධිවිධාන පරීක්ෂා කිරීමේදී පැහැදිලිවම පෙනී යන්නේ 1972 ව්‍යවස්ථාව යටතේ රාජ්‍ය සේවය හා සම්බන්ධ සෑම කාර්යයක්ම සහ බලතලයක්ම සෘජුවම දේශපාලන විධායකය යටතට පවරා ගෙන තිබූ බව.

(iv) ජනාධිපතිවරයාගේ තත්ත්වය බලතල හා කාර්ය සම්බන්ධයෙන් 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙන් සිදුකළ වෙනස්කම්

අරමුණ :- 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ගොඩනැගූ ජනාධිපති නිලය ආඥාදායකත්වයෙන් බේරාගෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ගැලපෙන ලෙස සකස් කිරීම සඳහා 19 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය කොතෙක් ප්‍රයෝජනවත් වනවාද යන්න පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ අවබෝධය මැන බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 **ජනාධිපති තනතුරේ තත්වය බලතල හා කාර්යය සම්බන්ධයෙන් 19 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙන් ඇති කළ සංවරණ** **(ලකුණු 06)**

2 **එම සංවරණ 18 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධන සමග සැසඳීමේදී එම ප්‍රතිසංස්කරණ වල පවතින සාධනීය ලක්ෂණ** **(ලකුණු 02)**

3 **නිගමනය : 19 වැනි සංශෝධනය යටතේ යොදා ඇති සංවරණ ප්‍රමාණවත්ද නැත්ද යන්න පිලිබඳව අපේක්ෂකයාගේ පෞද්ගලික තක්සේරුව**

(ලකුණු 02)

නිදහස් ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන සමූහාණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව 1978 දී ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබී ය.එම ව්‍යවස්ථාව මගින් ප්‍රංශ ආණ්ඩුක්‍රමයේ ආදර්ශයෙන් දෙමුහුන් විධායක ක්‍රමයක් ස්ථාපිත කෙරුණි. එය අර්ධ ජනාධිපති ක්‍රමය හෙවත් ජනාධිපති - කැබිනට් ක්‍රමයක් විය. මේ අනුව දේශපාලන විධායකය බවට පත්වූයේ ජනාධිපති ප්‍රමුඛ කැබිනට් මණ්ඩලයකි.1978 ව්‍යවස්ථාව මගින් ජනාධිපති ධුරය වටා සංකේන්ද්‍රණය වූ බලය හේතුකොටගෙන මෙරට දේශපාලන ක්‍රමය තුළ ව්‍යවස්ථානුකූල ඒකාධිපතිත්වයක් නිර්මාණය විය. එහි ප්‍රතිඵලය වූයේ එක් අතකින් සමාජය තුළ මිනිස් නිදහස හා අයිතිවාසිකම් යටපත් වීම සහ අනික් අතින් දූෂණය හා වංචාව වර්ධනය වීමට පටන් ගැනීමය.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

එහෙයින් මුල් අවධියේ පටන් ම 1978 ව්‍යවස්ථාවට එරෙහිව ප්‍රබල විවේචන එල්ල වූ අතර ජනාධිපති ධුරයේ බලතල සීමා කිරීම පිළිබඳ කථිකාව දිග හැරෙන්නට පටන් ගත්තේ ඒ අනුවය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 17 වන සංශෝධනය වර්ෂ 2001 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට අන්තර්ග්‍රහනය කිරීම මගින් ජනාධිපති ධුරයේ ඇතැම් බලතල හා කාර්යයන් සංවරණය කිරීමට විධිවිධාන පනවනු ලැබී ය. මූලික වශයෙන් එම සංශෝධනය මගින් රජයේ ඇතැම් උසස් තනතුරුවලට හා ඇතැම් කොමිෂන් සභාවලට පත් වීම් දීමේ ජනාධිපතිවරයා සතු අභිමතානුසාරී බලය සංවරණය කිරීමට විධිවිධාන සලසන ලදී.

එහෙත් වර්ෂ 2010 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී සම්මත කරන ලද ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 18 වැනි සංශෝධනය මගින් 17 වැනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය අහෝසි කළා පමණක් නොව මෙතෙක් පැවති ජනාධිපති ධුරයට පත්වීමේ වාර දෙකේ සීමාව ද අහෝසි කරන ලදී.එමගින් ජනාධිපති ධුරයේ ව්‍යවස්ථානුකූල අඥාදායකතවය ආවරණය කිරීම සඳහා ඉතිරිව පැවති අවසාන සැරසිල්ල ද ගිලිහී ගියේ ය. ජනාධිපති ධුරයේ ආඥාදායක භාවය හා එමගින් සමාජයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අහෝසිවීමේ තර්ජනය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය මුල්කරගෙන 18 වන සංශෝධනය කෙරෙහි ප්‍රබල විවේචනයක් එල්ල විය. ජනාධිපති විධායක ක්‍රමය සම්පූර්ණයෙන් ම අහෝසි කිරීම හෝ එහි බලතල සීමා කිරීම පිළිබඳ කථිකාව නැවත වතාවක් දේශපාලන කරලියට අවතීර්ණය වූයේ මෙම වාතාවරණය තුළ ය.19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ජනාධිපති ධුරයේ බලතල හා කාර්යයන් සංවරණය කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගය සිදු වූයේ මේ ආකාරයෙනි.

ජනාධිපතිවරයාගේ තත්ත්වය

19 වන ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ජනාධිපතිවරයාගේ තත්ත්වයෙහි කිසිදු වෙනසක් සිදු කරනු නොලැබී ය. මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි 30 (1) ව්‍යවස්ථාව ප්‍රකාරව ජනාධිපතිවරයා රජයේ ප්‍රධානයා ද විධායකයේ ප්‍රධානයා ද ආණ්ඩුවේ ප්‍රධානයා ද සන්නද්ධ සේවාවන්හි සේනාධිනායකවරයා ද වන්නේ ය. ජනාධිපතිවරයා වෙත පිරිනමන ලද මෙම තත්ත්වය 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් ද නොවෙනස් ව ජනාධිපතිවරයා වෙත පිරිනැමී ය.

මුල් ව්‍යවස්ථාවෙහි 30(2) ව්‍යවස්ථාවට අනුව ජනරජයේ ජනාධිපතිවරයා ජනතාව විසින් තෝරාපත්කර ගත යුත්තේ ය. ජනාධිපතිවරයා සාවුරුදු කාලයක් ධුරය දරන්නේ ය. මෙම විධිවිධානය 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙහි 30 (2) ව්‍යවස්ථාව මගින් වෙනස් කරන ලදී.ඒ අනුව ජනාධිපතිවරයාගේ ධුර කාලය වසර පහකට සීමා කර තිබේ.

මුල් ව්‍යවස්ථාවේ 31 (2) ව්‍යවස්ථාවට අනුව ජනතාව විසින් දෙවරක් ජනාධිපති ධුරයට තෝරාපත්කර ගනු ලැබූ කිසිම තැනැත්තෙක් ඉන් පසුව එම ධුරයට ජනතාව විසින් තෝරාපත්කර ගනු ලැබීමට සුදුස්සෙක් නොවන්නේ ය. ජනාධිපති ධුරයට පත් වීමේ මෙම වාර දෙකේ සීමාව වර්ෂ 2010 සැප්තැම්බර් මාසයේ සම්මත කරන ලද 18 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙහි 31(2) (ආ) ව්‍යවස්ථාව මගින් අවලංගු කරන ලදී. මේ අනුව යම් පුරවැසියෙකුට ඕනෑම වාර ගණනක් ජනතා ඡන්දයෙන් ජනාධිපති ධුරයට පත් වීමේ අවස්ථාව උදාවිය. එහෙත් 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් 18 වන සංශෝධනයේ 31(2)(ආ) ව්‍යවස්ථාව අවලංගු කරමින් යළිත් වරක් මුල් ව්‍යවස්ථාවෙහි 31(2) ව්‍යවස්ථාව නීතිගත කරන ලදී. එමගින් යම් පුද්ගලයෙකුට ජනාධිපති ධුරයට තේරී පත්වීමට හැකි වාර ගණන දෙකකට සීමා විය.

ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල හා කාර්ය

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි ජනාධිපතිවරයාගේ බලතල හා කාර්යයන් සඳහන් වී තිබෙන්නේ 33 වෙනි සහ 34 වෙනි ව්‍යවස්ථාවල ය. 19 වන සංශෝධනය මගින් මුල් ව්‍යවස්ථාවේ 33 ව්‍යවස්ථාව සම්පූර්ණයෙන් ම අවලංගුකොට නව 33 වෙනි ව්‍යවස්ථාවක් ඇතුළත් කර තිබේ. ඒ අනුව

33 (1) ජනාධිපතිවරයාගේ කාර්ය විය යුත්තේ

(අ). ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව අනුගමනය කරන බවට ද ආරක්ෂා කරන බවට ද වගබලා ගැනීම

(ආ). ජාතික ප්‍රතිසංධානය හා ඒකාබද්ධතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම

(ඇ). ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ සහ VII අ ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් ආයතනවල නිසි ක්‍රියාකාර්ත්වය පහසුකරලීම සහ

(ඈ). මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ උපදෙස් මත නිදහස් හා සාධාරණ ඡන්ද විමසීම් සහ ජනමත විචාරණ පැවැත්වීම සඳහා උචිත වාතාවරණ නිර්මාණය කිරීම තහවුරු කිරීම වන්නේ ය.

ඉහත සඳහන් කාර්යයන් මුල් ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි ජනාධිපතිවරයා වෙත පැවරී තිබුණේ නැත.

Alevel ලැපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

19 වෙනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 32(3) අනු ව්‍යවස්ථාවට අනුව ජනාධිපතිවරයා ස්වකීය ධුරයෙහි බලය ප්‍රකාර මාස තුනකට එක්වරක් පාර්ලිමේන්තුවට සහභාගී විය යුත්තේය. මෙය 18 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙහි 3(1)අනු ව්‍යවස්ථාවෙහිද ඇතුළත් විය. එම විධිවිධානය මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් වූයේ නැත.

19 වෙනි ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙහි 33 (2) ව්‍යවස්ථාව මගින් ජනාධිපතිවරයාට පවරා ඇති බලතල හා කාර්යයන් මුල් ව්‍යවස්ථාවෙහි 33 ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන්ව තිබුණි.එයට අමතරව 19 සංශෝධනයේ 33(2) ව්‍යවස්ථාවට ඇතුළත්කර තිබූ (ඉ) ඡේදයෙහි ජනාධිපති නීතිඥයින් පත් කිරීමේ බලය මීට පෙර ජනාධිපතිවරයාට ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් පවරා නොතිබුණි.

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින් අග්‍රනිශ්චයකාරයා සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ නිශ්චයකාරවරයන්, අභියාචනාධිකරණයේ සභාපතිවරයා සහ එහි අනෙකුත් නිශ්චයකාරවරයන්, අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ සභාපති හැර අනෙකුත් සාමාජිකයින්, නීතිපති, විගණකාධිපති, පොලිස්පති, ඔම්බුඩ්ස්මන් සහ පාර්ලිමේන්තු මහලේකම් යන තනතුරු සඳහා පත් වීම් සිදු කිරීමේ බලය හිමි වූයේ ජනාධිපතිවරයාටය. එහෙත් එම බලය19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 41**ඇ(1)**අනු ව්‍යවස්ථාවට මගින් ජනාධිපතිවරයාට අහිමිකර තිබේ. එම අනු ව්‍යවස්ථාවෙහි දැක්වෙන පරිදිජනාධිපතිවරයා විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවට කරන ලද නිර්දේශයක් මත එම සභාව විසින් අනුමතකර ඇත්නම් මිස කිසිම ධුරයකට (ඉහතින් සඳහන් කර ඇති) ජනාධිපතිවරයා විසින් කිසිඳුතැනැත්තෙකු පත්කරනු නොලැබිය යුත්තේය. මේ ආකාරයෙන් ඉහත දැක් වූ උසස් තනතුරුවලට පත්වීම් කිරීමට මෙතෙක් ජනාධිපතිවරයාට තිබූ බලය සංවරණය කර තිබේ.

මුල් ව්‍යවස්ථාවේ VIII පරිච්ඡේදය 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනය මගින් සම්පූර්ණයෙන් ම අවලංගු කර ඇති අතර ඒ වෙනුවට නව විධිවිධාන හඳුන්වා දී තිබේ.19 සංශෝධනයෙහි ඇතුළත් VIII පරිච්ඡේදයෙහි විධිවිධාන අතුරින් මුල් ව්‍යවස්ථාවෙහි සඳහන් නොවන සංශෝධිත විධිවිධාන පහත සඳහන් පරිදි වේ.

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධානවලට අනුව අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත් කිරීමේ දී අමාත්‍යවරුන් අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් නොවන අමාත්‍යවරුන් හා නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරුන් පත් කිරීම පිළිබඳ සංඛ්‍යාත්මක සීමාවක් පනවා නොතිබුණි .එහෙත් 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 46(1) ව්‍යවස්ථාව මගින් ඒ සම්බන්ධයෙන සීමා පනවා තිබේ. මේ අනුව

46(1) (අ) අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ මුළු අමාත්‍යවරයන් සංඛ්‍යාව 30 නොඉක්මවිය යුතු ය.

(ආ) අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ සාමාජිකයන් නොවන අමාත්‍යවරයන්ගේ සහ නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරයන්ගේ සංඛ්‍යාවේ එකතුව 40 නොඉක්මවිය යුතු ය.

එහෙත් ජාතික ආණ්ඩුවක් පිහිටුවන අවස්ථාවක ඉහත සඳහන් අමාත්‍යවරයන් සංඛ්‍යාව කොපමණදැයි තීරණය කළ යුත්තේ පාර්ලිමේන්තුව විසින් බව 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 46(4) ව්‍යවස්ථාවේ සඳහන් වේ.

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 47 ව්‍යවස්ථාවට අනුව අමාත්‍යවරයන් හා නියෝජ්‍ය අමාත්‍යවරයන් ඉවත් කිරීමේ අභිමතානුසාරී බලය ජනාධිපතිවරයාට පැවතිය ද එම බලය 19 වන සංශෝධනයේ 46(3) ව්‍යවස්ථාවෙන් ජනාධිපතිවරයාට අහිමි කර තිබේ. මෙහිදී ඇමතිවරුන් ඉවත් කිරීමේ බලය ජනාධිපතිවරයාට ලැබෙන්නේ අගමැතිගේ උපදෙස් මත පමණි .

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 47 ව්‍යවස්ථාවට අනුව ජනාධිපතිවරයාගේ අභිමතය පරිදි අගමැතිවරයා ධුරයෙන් ඉවත් කළ හැකි ය. නව සංශෝධනයේ 46(2) ව්‍යවස්ථාවට අනුව ස්වකීය අත්සනින් ජනාධිපතිවරයා වෙත යවන ලිපියකින් ඉල්ලා අස්වුවහොත් හෝ තවදුරටත් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකු නොවුවහොත් හෝ මිස ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධිවිධාන යටතේ යම් තාක් කල් අමාත්‍ය මන්ඩලය පවත්නේ ද ඒ තාක් කල් අගමැතිවරයා ස්වකීය ධුරය දරන්නේ ය. මේ අනුව ජනාධිපතිගේ අභිමතය පරිදි අගමැති ධුරයෙන් ඉවත් කිරීමේ බලය අහෝසි කර තිබේ.

ඉහත සඳහන් විධිවිධාන අනුව අගමැති සහ අමාත්‍ය මණ්ඩලය සම්බන්ධයෙන් මෙතෙක් ජනාධිපතිවරයා වෙත පැවති බලතල ඉවත් කර තිබෙන අතර එමගින් අගමැතිවරයාගේ බලය පුළුල් වී තිබේ

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 70(1) ව්‍යවස්ථාවට අනුව මහා මැතිවරණයක් අවසන්වී වසරක් ගතවූ පසු පාර්ලමේනතුව විසුරුවා හැරීමේ අභිමතානුසාරී බලය ජනාදිපතිවරයාට පැවතුණි . 19 වෙනි සංශෝධනයේ 70(1) ව්‍යවස්ථාවට මගින් මුල් ව්‍යවස්ථාවේ ඉහත විධිවිධානය අහෝසිකර ඇති අතර ජනාධිපතිවරයාගේ අභිමතය පරිදි පාර්ලිමේන්තුව විසුරුවා හැරිය හැක්කේ පාර්ලිමේන්තුවේ ප්‍රථම රැස්වීමෙන් අවුරුදු හතරක් සහ මාස හයක කාලයක් අවසන් වීමෙන් පසුව ය.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

මෙමගින් පාර්ලිමේන්තුවේ අත්තනෝමතික භාවය ඉස්මතු විය හැකිය.එමෙන්ම ජනාධිපති සහ පාර්ලිමේන්ටු අතර අඛන්ඩ ගැටුමකට ද එය හේතු විය හැක.

මුල් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 85(2) වගන්තියට අනුව පාර්ලිමේන්තුව විසින් ප්‍රතික්ෂේපිත ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය නොවන පනතක් ජනමත විචාරණයකට ලක්කර අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ජනාධිපතිවරයාට බලය පැවතිණි .එම බලය 19 වන ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙන් ඉවත් කර තිබේ .

මුල් ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 92(අ) ව්‍යවස්ථාවට අනුව ජනාධිපතිධුර අපේක්ෂකයකුගේ වයස් සීමාව අවුරුදු 30ක් විය. එහෙත් නව සංශෝධනය මගින් එම වයස් සීමාව අවුරුදු 35 දක්වා වැඩිකර තිබේ.

19 වන ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයේ 35(1) ව්‍යවස්ථාව මගින් ජනාධිපතිවරයාට එරෙහිව ආන්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 126 වන වගන්තිය යටතේ මූලික අයිතිවාසිකම් නඩුවක් පැවරිය හැකි බව පිළිගෙන තිබේ.

7. පහත දක්වෙන ඒවායින් ඕනෑම දෙකක් විස්තර කරන්න.

i. ආණ්ඩුකරණය තුළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ කාර්යභාරය.

අරමුණ :- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ හා කාර්යභාරය පිලිබඳවත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුක්‍රමයට එමගින් ලැබෙන දායකත්වය කොපමණද යන්න පිලිබඳවත් අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම මැන බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු

1 ව්‍යවස්ථා සභාවේ සංයුතිය (ලකුණු 02)

2 ව්‍යවස්ථා සභාවේ කාර්යයන් (ලකුණු 06)

3 නිගමනය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව රාජ්‍යයේ හා පොලිසියේ ස්වාධීනත්වය තහවුරු කොට පවත්වාගෙන යාමට ප්‍රයෝජනවත්වන ප්‍රමාණය පිලිබඳව අපේක්ෂකයාගේ පෞද්ගලික තක්සේරුව (ලකුණු 02)

1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව යටතේ ජනාධිපතිවරයාට පවරා තිබුන විධායක මට්ටමේ පත්කිරීම් සහ ස්වාධීන කොමිෂන් සභා වලට කරන පත්කිරීම් පිළිබඳ බලතල 1978 සිට බලයට පත්වූ සෑම ජනාධිපතිවරයෙක් විසින්ම හිතුවක්කාරී සහ අත්තනෝමතික ලෙස භාවිතයට ගන්නා ආකාරය ආණඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ක්‍රියාත්මකවීම ආරම්භ වූ දිනයේ සිටම දැකිය හැකිවිය. මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ එක් අතකින් රාජ්‍ය සේවයේ ඉතාම වැදගත් ආයතන පද්ධතිය දේශපාලනීකරණය වීම හේතුවෙන් ඒවායේ ස්වාධීනත්වය විනාශ වී යාමය. අනික් අතින් එම ආයතන පද්ධතියෙන් ජනතාවට සිදුවිය යුතු සේවාව නිසියාකාරව නොලැබී යාමය. මෙම තත්ත්වය සංවරණය කිරීම සඳහායි 2001 ඔක්තෝම්බර් 03 දින ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට කරන ලද දාහත් වන සංශෝධනය යටතේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව පිහිටවූයේ. නමුත් 2010 සැප්තැම්බර් 08 දින ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට කරන ලද දහඅට වන සංශෝධනය මගින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව අහෝසි කළේය. එය යළි ස්ථාපිත කරන්නේ 2015 මැයි 15 දින ක්‍රියාවට නැංවූ දහනම වන ව්‍යවස්ථා සංශ්ධනය මගිනි.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව පහත දැක්වෙන ආකාරයට සාමාජිකයින් දස දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වේ.

(අ). අගමැතිවරයා
(ආ). කථානායකවරයා
(ඇ). විරුද්ධ පක්ෂයේ නායකවරයා
(ඈ). ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරන එක් පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකු
(ඉ). අගමැතිවරයා සහ විරුද්ධ පක්ෂයේ නායකයා විසින් නම් කරන ලදුව ජනාධිපතිවරයා විසින් පත්කරන පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් දෙදෙනෙක් සහ සිවිල් සමාජ සාමාජිකයින් තිදෙනෙක්
(ඊ). අගමැති සහ විරුද්ධ පක්ෂයේ නායකයා අයත් නොවන පර්ලිමේන්තුව නියෝජනය කරන අනෙක් දේශපාලන පක්ෂ සහ ස්වාධීන කණ්ඩායම් සාමූහිකව යෝජනා කරන ජනාධිපති විසින් පත්කරන පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රිවරයෙක්.

කථානායකවරයා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ සභාපතිවරයා වන්නේය. මුලසුන දැරිය යුත්තේ ඔහු විසිනි. කථානායකවරයා නැතිවිට අගමැතිවරයාද, ඔහුද නොමැති විට විරුද්ධපක්ෂයේ නායකයා විසින්ද මුලසුන දැරිය යුතුය. ගණපූරණය සඳහා අවශ්‍ය වන්නේ සාමාජිකයින් පස් දෙනෙක් පමණි. සභාව අඩුම වශයෙන් මාසයකට දෙවතාවක් රැස්විය යුතුය. අවශ්‍යතාවන් අනුව ඕනෑම වාර ගණනක් රැස්වීම් පැවැත්විය හැක.

Alevel ලාපි උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

සභාපතිවරයාගේ අණ පරිදි ලේකම්වරයා විසින් රැස්වීම් කැඳවිය යුතුය. සභාවේ තීරණ ඒකමතිකව ගතයුතුය. එසේ නොහැකි වූ විට පැමිණ සිටින සංඛ්‍යාවෙන් අඩුම වශයෙන් පස් දෙනෙකුගේ අනුමැතියෙන් ගත යුතුය. මූලසුන දරන්නාට විශේෂ ඡන්දයක් නැත. නමුත් සම ඡන්ද අවස්ථාවකදී තීරක ඡන්දයක් හිමි වේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ කාර්යභාරය දෙයාකාර වේ.

1. සමහර පත්කිරීම් සඳහා ජනාධිපතිවරයාට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම. මෙයට අයත් වන්නේ පහත දැක්වෙන කොමිෂන් සභාවල සභාපතිවරුන් සහ සාමාජිකයින් පත්කිරීමය.
   - (අ). මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව
   - (ආ). රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාව
   - (ඇ). ජාතික පොලිස් කොමිෂන් සභාව
   - (ඈ). විගණන සේවා කොමිෂන් සභාව
   - (ඉ). ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව
   - (ඊ). අල්ලස් හෝ දූෂණ චෝදනා විමර්ශනය කිරීමේ කොමිෂන් සභාව
   - (උ). මුදල් කොමිෂන් සභාව
   - (ඌ). ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිෂන් සභාව

   සභාපති තනතුර සඳහා නම් තුනක් නිර්දේශ කළ යුතුය. නිර්දේශ ඉදිරිපත් කළ දින සිට දින 14 ක් ගත වීමට ප්‍රථමයෙන් ජනාධිපතිවරයා අදාල පත්වීම් කළ යුතුය. එසේ නොකරන්නේ නම් නියමිත දින ගණන ඉක්මවූ විට නිර්දේශ කිරීම් ස්වයංක්‍රියවම ක්‍රියාත්මක වේ. මෙවැනි තත්වයක් තුළ සභාපති තනතුරට පත්වන්නේ නිර්දේශ කළ නම් තුනේ මුලට නම සඳහන් තැනැත්තාය.

2. සමහර පත්කිරීම් සඳහා ජනාධිපති විසින් ඉදිරිපත් කරන නිර්දේශවලට අනුමැතිය දීම. එසේ කරන පත්කිරීම් පහත සඳහන් පරිදි වේ.
   - (අ). අග්‍රවිනිශ්චයකාරවරයා සහ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරනයේ විනිශ්චයකාරවරුන්
   - (ආ). අභියාචනාධිකරණයේ සභාපතිවරයා සහ අභියාචනාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරුන්
   - (ඇ). අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ සභාපතිවරයා හැර අනෙක් සාමාජිකයින් (අග්‍රවිනිශ්චයකාරවරයා හැරුන විට අනෙක් පත්කිරීම් සඳහා අග්‍රවිනිශ්චයකරුගේ අදහස් විමසිය යුතුය).
   - (ඈ). නීතිපතිවරයා
   - (ඉ). විගණකාධිපතිවරයා
   - (ඊ). පොලිස්පතිවරයා
   - (උ). පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස්වරයා
   - (ඌ). පාර්ලිමේන්තුවේ මහ ලේකම්වරයා

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ අනුමැතිය නොමැතිව මේ කිසිදු තනතුරකට පත්කිරීමට ජනාධිපතිවරයාට බලය නැත. ඉහතින් දැක්වූයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ කාර්යභාරයයි. එයින් පෙනී යන්නේ ආණ්ඩුකරණය තුළ සමහර විධායක බලතල ක්‍රියාවට නැවීම සම්බන්ධයෙන් ජනාධිපතිවරයා සහ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව බල හවුල්කාරිත්වයක් යටතේ ක්‍රියා කරන බවය.

ii. මානව හිමිකම් කඩවීම සම්බන්දයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා 1978 ව්‍යවස්ථාව යටතේ ගොඩනගා ඇති යාන්ත්‍රණය.

අරමුණ 1978 ව්‍යවස්ථාවෙන් ප්‍රදානය කර ඇති මානව හිමිකම් භුක්ති විඳීම සවිබල ගැන්වීම සඳහා ව්‍යවස්ථාවෙන් නිර්මාණය කර ඇති යාන්ත්‍රණයේ ස්වභාවය පිලිබදව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය මානව හිමිකම් කොමිසම හා ඔම්බුස්ඩිමාන් වෙත ඇති බලතල සහ කාර්යන් (කෙටියෙන්)

(ලකුණු 06)

2 නිගමනය මේ යාන්ත්‍රණය මානව හිමිකම් සුරක්ෂිත කොට පවිවාගෙන යාම සඳහා කොතරම්දුරට යෝග්‍ය වනවාද තක්සේරු කිරීම **(ලකුණු 04)**

මානව හිමිකම් කඩවීම සම්බන්දයෙන් ක්‍රියාත්මක වීම සඳහා 1978 ව්‍යවස්ථාවෙන් ගොඩනගා ඇති යාන්ත්‍රණය කොටස් තුනකින් සමන්විත වේ. ඒවා නම්,

1. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය
2. මානව හිමිකම් කොමිසම
3. පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු ලේකම්වරයා

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

1. **ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය**

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 118 වන වගන්තියේ (ආ) උප වගන්තිය මගින් මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වූ අධිකරණ බලය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට පවරා ඇත. 126 (1) වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට, iii වැනි පරිච්ඡේදයෙන් හෝ iv පරිච්ඡේදයෙන් ප්‍රකාශ කොට පිළිගන්නා ලද යම් මූලික අයිතිවාසිකමක් නැතහොත් භාෂා අයිතිවාසිකම යම් විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින් කඩ කිරීම හෝ කඩ කිරීමට අත්‍යාසන්නව පැවතීම හා සම්බන්ධ කවර වූ හෝ ප්‍රශ්නයක් විභාග කොට තීරණය කිරීමේ තනි හා අනන්‍ය අධිකරණ බලය ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට ඇත්තේය.

ඉහත දැක්වූ කවර හෝ ක්‍රියාවකින් මූලික අයිතිවාසිකමක් හෝ භාෂා අයිතිය කඩ වූ විට එයින් හානියක් වූ තැනැත්තාට එසේ වූ දිනයේ සිට මාසයක් ගතවීමට පෙර තමන් විසින් හෝ නීතිඥයෙකු මාර්ගයෙන් සහනයක් හෝ පිහිටක් ලබාදෙන ලෙස ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට ඉල්ලීමක් කළ හැක. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය ප්‍රථමයෙන්ම කරණුයේ ඉල්ලීමට අවසර දිය යුතුද නැද්ද යන්න සළකා බැලීමය. මෙම පූර්ව විභාග කිරීම කරනු ලබන්නේ විනිශ්චයකාරවරුන් දෙදෙනෙකු විසිනි. අවසර දුනහොත් ඉල්ලීම විභාග කළයුතු අතර මාස දෙකක් ඇතුලතදී තීන්දුව ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුය.

මෙම යාන්ත්‍රණයේ අඩුපාඩු කිහිපයක් ද විචාරකයින් පෙන්වා දේ. එකක් වන්නේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයට යාමට දී ඇති කාලය ප්‍රමාණවත් නොවන බවය. දෙවැන්න වන්නේ ඒ සඳහා විශාල මුදල් ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය බවය. තුන්වැන්න වන්නේ මූලික අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව ජනතාවට ප්‍රමාණවත් අවබෝධයක් නොමැති බැවින් එම පහසුකම නිසිලෙස ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට ජනතාව උනන්දු නොවන බවය.

2. **ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව**

1996 අංක 21 ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පනතේ ප්‍රතිපාදන අනුව පිහිටුවා ඇත. සාමාජිකයින් පස් දෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ නිර්දේශය මත ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කෙරේ. කොමිෂන් සභා පනතේ 10 සහ 11 වගන්ති වලින් කොමිෂන් සභාවේ බලතල හා කාර්යයන් දක්වා ඇත. එම කාර්යයන්ගෙන් එකක් වන්නේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම හෝ උල්ලංඝනය කිරීමට අත්‍යාසන්නව තිබීම සම්බන්ධයෙන් වූ පැමිණිලි පිළිබඳ විභාග කිරීම සහ පනතෙන් සලසා ඇති විධිවිධානවලට අනුකූලව සමථයට පත් කිරීමේ හා සමගි කිරීමේ මාර්ගයෙන් ඒවා විසඳීම සඳහා විධිවිධාන සැලැස්වීමය..... පනතේ 14 වන වගන්තියය අනුව කොමිෂන් සභාව විසින් එහි මෙහෙයවීමෙන් හෝ අත්‍යාප්තියට පත් තැනැත්තෙකු හෝ තැනැත්තන් සමූහයක් වෙනුවෙන් ක්‍රියා කරන තැනැත්තෙකු විසින් කොමිෂන් සභාව වෙත කරන ලද පැමිණිල්ලක් මත,

(අ). විධායක හෝ පරිපාලන ක්‍රියාවක් මගින්, හෝ
(ආ). 1979 අංක 48 දරන තුස්තවාදය වැලැක්වීමේ (තාවකාලික විධිවිධාන) පනත යටතේ යම් තැනැත්තෙකු විසින් සිදු කරන ලද වරදක් සංස්ථාපනය කරන ක්‍රියාවක ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, අත්‍යාප්තියට පත් එම තැනැත්තාගේ හෝ එම තැනැත්තන් සමූහයේ මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් පිළිබඳ චෝදනාවක් කොමිෂන් සභාව විසින් විමර්ශනය කළ හැකිය.

විමර්ශනයකදී මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමක් හෝ අත්‍යාසන්න උල්ලංඝනය වීමක් හෙළිදරව් වී නොමැති නම් ඒ බව වාර්තාගත කළ යුතු අතර ඒ බව දින 30 ක් ඇතුළත පැමිණිල්ල කළ තැනැත්තාට දැන්විය යුතුය.

විමර්ශනයක දී මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමක් හෝ එසේ වීමට ආසන්න තත්ත්වයක් පවතී නම් එය සමථය කිරීමට හෝ සමගි කිරීමට බලය තිබෙන අතර ඒ සඳහා සමථකරුවන් හෝ සමගිකරුවන් පත් කිරීමට කොමිසම ක්‍රියා කළ යුතුය. සමගිකිරීම මගින් අදාල කරුණ නිරාකරණය කළහැකි නම් එය බලාත්මක කිරීම සඳහා නියෝග නිකුත් කිරීමේ බලය කොමිසමට හිමි වේ. සමථ කිරීම අපහසු වූ විට කොමිසමට පහත සඳහන් පියවර ගත හැක.

(අ). මානව අයිතිවාසිකම හෝ අයතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කළ තැනැත්තාට හෝ තැනැත්තන්ට එරෙහිව නඩු පවරන ලෙස හෝ වෙනත් අධිකරණ ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලෙස අදාල බලධාරී ආයතන වලට නිර්දේශ කිරීම.
(ආ). මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව ක්‍රියාකිරීමේ අධිකරණ බලය සහිත අධිකරණයකට සෘජුවම කරුණ යොමුකිරීම.
(ඇ). උල්ලංඝනය කිරීම හෝ එසේ කිරීම දිගටම සිදුවීම වැලැක්වීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස අදාල බලධාරීන්ට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරීම.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

(ඈ). මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම හෝ එසේ වීමට ආසන්න වීම කෙරෙහි බලපෑ ක්‍රියාව හෝ නො කර හැරීම නැවත සලකා බලන ලෙස හෝ නිවැරදි කරන ලෙස නිර්දේශ කිරීම.

(ඉ). මූලික අයිතිවාසිකමක් උලාලංඝනය වීම හෝ ආසන්න වී තිබීම කෙරෙහි බලපාන තීරණය නැවත සළකා බලන ලෙස හෝ නිවැරදි කරන ලෙස නිර්දේශ කිරීම.

(ඊ). මූලික අයිතිවාසිකම උල්ලංඝනම වීම හෝ එසේ වීමට ආසන්න වීම කෙරෙහි හේතු සාධක වූ තීරණය, නිර්දේශය, ක්‍රියාව හෝ නොකරහැරීම කෙරෙහි බලපෑවේ යම් ක්‍රියා පිළිවෙතක්ද එය වෙනස් කරණ ලෙස නිර්දේශ කිරීම.

(උ). මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීම හෝ එසේ වීමට ආසන්න වීම කෙරෙහි බලපෑ තීරණය, නිර්දේශය, ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම කෙරෙහි බලපෑ හේතු සාධක දැක්විය යුතු බවට නියම කිරීම.

ඉහත දැක්වූ ආකාරයට නිර්දේශ කිරීමක් කළවිට එම නිර්දේශයේ පිටපත් අතෘප්තියට පත් තැනැත්තාට, අදාළ ආයතනයේ ප්‍රධානියාට සහ ආයතනය භාර ඇමතිවරයාට යැවිය යුතුය. මෙයාකාරයට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කළ පසු එම නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ බලධාරියා හෝ අයතනය ගත් පියවරවල් ගැන නියමිත කාලයක් තුලදී කොමිසමට වාර්තා කරන ලෙස නියම කිරීමේ බලය කොමිසම සතු වේ. කොමිසමේ නියෝගය නොසලකා හැර ඇති විටක හෝ ගෙන ඇති පියවරවල් ප්‍රමාණවත් නොවන බව කොමිසමට පෙනී යන්නේ නම් කොමිසම විසින් ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් ජනාධිපතිවරයාට ඉදිරිපත් කළයුතු අතර ජනාධිපතිවරයා විසින් එම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් මානව හිමිකම් නොමිසමේ ක්‍රියාකාරිත්වය දෙස බලන විට කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ දෙකක් හඳුනා ගත හැක.

(1). විත්දිතයා හෝ විත්දිත පාර්ශ්වය විසින්ම කොමිසමට පමිණිලි ඉදිරිපත් කිරීම අවශ්‍ය නොවීම. ඒ වෙනුවෙන් වෙනත් අයෙකුට වුවද පැමිණිල්ලක් ඉදිරිපත් කළ හැකි වීම.

(2). ඉහත දැක්වූ 1979 ත්‍රස්තවාදය වැලැක්වීමේ පනත හා සම්බන්ධ මූලික අයිතිවාසිකම් කඩවීමක් පිළිබඳව සම්බන්ධ රාජ්‍ය නොවන පෞද්ගලික පාර්ශ්වයකට එරෙහිව වුවද පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමේ බලය කොමිසමට තිබීම.

3. පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස්වරයා (ඔම්බුඩ්ස්මාන්)

1978 දෙවන ජනරජ ව්‍යවස්ථාවෙන් හඳුන්වා දෙන ලදි. ව්‍යවස්ථාවේ 156(1) වගන්තියේ දැක්වෙන ආකාරයට, "පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් ධුරය ඇති කිරීම සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් නීතියෙන් විධිවිධාන සැලැස්විය යුත්තේ ය. රජයේ නිලධරයන් විසින් සහ රාජ්‍ය සංස්ථාවල, පළාත් පාලන ආයතනවල හා එවැනි වෙනත් ආයතනවල නිලධරයන් විසින් සිදු කරනු ලබන මූලික අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීම සහ වෙනත් අසාධාරණ ක්‍රියා ගැන කරනු ලබන පැමිණිලි හෝ චෝදනා ඒ නීතියේ විධිවිධානවලට අනුකූලව හා යටත් ව පරීක්ෂා කර බලා වාර්තා කිරීමේ කර්යභාරය පරිපාලන කටයුතු පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් වරයා වෙත පැවරෙන්නේය." ඒ අනුව පාර්ලිමේන්තුව විසින් 1981 පරිපාලනය පිළිබඳ පාර්ලිමේන්තු කොමසාරිස් පනත පනවන ලදි. 1994 අංක 26 දරන පනතින් මුල් පනත සංශෝධනය කළේය.

ඔම්බුඩ්ස්මාන් පත්කරන්නේ ජනාධිපතිවරයා විසිනි. ඒ ඔහු විසින් කරන නිර්දේශය ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව විසින් අනුමත කිරීමෙන් පසුවය. මූලික අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සම්බන්ධයෙන් ඔම්බුඩ්ස්මාන්වරයාට හිමිවී තිබෙන විශේෂ බලතල දෙකක් පෙන්වා දියහැක.

(1). මූලික අයිතිවාසිකමක් උල්ලංඝනය වීමක් නොවන්නාවූ වෙනත් අසාධාරණ සහ අයුක්ති සහගත කටයුත්තක් රාජ්‍යට හෝ රාජ්‍යයට අනුබද්ධිත ව සිදුවන විටදී මැදිහත් වීමට ඇති බලය.

(2). යම් තීරණයක්, නිර්දේශයක්, ක්‍රියාවක් හෝ නොකර හැරීමක් රිට් ආඥාවකින් හෝ වෙනත් අන්‍යාකාරයකින් ප්‍රශ්න නොකළ යුතුයැයි යම් නීතියක සඳහන් වනවිට පවා එය නොතකා කටයුතු කිරීමට ඇති බලය.

මූලික අයිතිවාසිකම්මක් කඩවීමක් හෝ වෙනත් අයුක්තියක් සිදු කිරීම පිළිබඳ පැමිණිල්ල ඔම්බුඩ්ස්මන්වරයාට දෙයාකාරයකින් ඉදරිපත් කළ හැක.

(1). පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයෙකු හරහා මහජන පෙත්සම් කාරක සභාවට ඉදිරිපත් කරන පෙත්සමක් මහජන පෙත්සම් කාරක සභාව විසින් ඔම්බුඩ්ස්මාන්වරයාට ඉදිරිපත් කිරීම මගින්.

(2). පීඩාවට පත් වූ තැනැත්තා හෝ තැනැත්තන් විසින් සෘජුවම ඔම්බුඩ්ස්මාන්වරයාට ඉදිරිපත් කිරීම මගින්.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

මෙයාකාරයට ඉදිරිපත් කරන පැමිණිල්ලක් හෝ චෝදනාවක් මගින් රාජ්‍ය හෝ රාජ්‍යයට අනුබද්ධ ආයතනයක් හෝ ආයතනයක නිලධාරියෙකු විසින් මූලික අයිතිවාසිකමක් කඩකිරීමක් හෝ වෙනත් අයිතිවාසිකමක් කඩකිරීමක් හෝ වෙනත් අයුක්තියක් කර ඇතැයි අනාවරණය වන බව ඔම්බුඩ්ස්මාන්වරයාගේ මතය වන්නේ නම් ඔහු විසින් ඒ පිළිබඳව පරීක්ෂා කොට වාර්තා කළ යුතුය. පරීක්ෂනය පැවැත්වීමට ප්‍රථමයෙන් ඒ බව අදාල ආයතන ප්‍රධානියාට දැන්විය යුතුය. ආයතන ප්‍රධානියාට ලිඛිතව හෝ වාචිකව සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කළ හැක. අවශ්‍ය නම් වාචික ලිඛිත සාක්ෂි ලබා ගතහැක. ඔම්බුඩ්ස්මාන් තම පරීක්ෂණයේදී පහත දැක්වෙන කරුණු සළකා බැලිය යුතුය.

(1). යම් මූලික අයිතිවාසිකමක් කඩකර තිබේද? නැතිනම් කඩවීමට ආසන්න වී තිබේද?
(2). පරීක්ෂණයට විෂය වූ තීරණය, නිර්දේශය, ක්‍රියාව හෝ නොකර හැරීම;

(අ). නීතියට පටහැණිද?
(ආ). සිද්ධිය හෝ නීතිය පිළිබඳ ව වූ වැරදීමක් මත සම්පූර්ණයෙන් හෝ අර්ධ වශයෙන් පදනම් වූයේද?
(ඇ). I. අසාධාරණ, අයුක්ති සහගත, පීඩාකාරී හෝ නොමනා වෙනස්කම් කිරීමක් වූයේද?
II. නැතිනම් වෙනත් ආකාරයකින් සාවද්‍ය වූයේද?
(ඈ). අසාධාරණ, අයුක්ති සහගත, පීඩාකාරී හෝ නොමනා වෙනස්කම් කිරීමක් වන්නාවූ හෝ වියහැකි ව්‍යවහාරයකට අනුකූල වූයේද?
(ඉ). අභිමතයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී;
1. නොමනා කාර්යයක් සඳහා හෝ අදාල නොවන හේතු මත හෝ අදාල නොවන කරුණු සැළකිල්ලට ගෙන හෝ වැදගත් කරුණු සැළකිල්ලට නොගෙන සිදු කරණ ලද්දේද?
ii. හේතු දැක්විය යුතුව තිබියදී හේතු දැක්වීමක් නොමැතිව කරන ලද්දේද?
(ඊ). අසාධාරණ ලෙස ප්‍රමාද වීම, උදාසීනතාවය හෝ නොසැලකිල්ල නිසා සිදු වූයේද?

ඉහත දැක්වූ නිශ්චය කිරීම හෝ කිරීම් ඒ සඳහා හේතු සහිතව අදාළ ආයතනයේ ප්‍රධානියාට, එම ආයතනය භාර අමාත්‍යවරයාට සහ මහජන පෙත්සම් කාරක සභාවට වාර්තා කළ යුතුය. මූලික අයිතිවාසිකමක් කඩ වී ඇත්නම් හෝ වෙනත් අයුක්තියක් සිදුවී ඇත්නම් හෝ එසේ වීමට ඉඩ තිබේ නම් ඒ සඳහා ගතයුතු පියවර නිර්දේශ කිරීමේ බලය ඔහුට ඇත. නිර්දේශය ක්‍රියාත්මක කළාද නැත්ද යන්න පිළිබඳව වාර්තාවක් ජනාධිපතිට සහ පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය. ඔම්බුඩ්ස්මාන් පරීක්ෂණ පවත්වන්නේ අප්‍රසිද්ධියේය.

iii. රාජ්‍ය සේවයේ අල්ලස් හා දූෂණය මර්දනය කිරීම සඳහා වර්තමාන ආණ්ඩුව ගෙන ඇති පියවර

අරමුණ :- රාජ්‍ය සේවය වසා පැතිර පවතින අල්ලස් දූෂණ හා වංචා සහ එය ලාංකික සමාජයට බලපා ඇති ආකාරය පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම පරීක්ෂා කර බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 අල්ලස් දූෂණ සහ වංචා මර්ධනය කිරීම සඳහා දැනට ගෙන ඇති පියවර (ලකුණු 06)

2 ඒවායේ සාර්ථක අසාර්ථකභාවය පිලිබඳ තුලනාත්මක තක්සේරුවක් (ලකුණු 04)

තුන්වන ලෝකයේ රටවල් වල ආර්ථික සංවර්ධනය අඩාල වීම සම්බන්ධයෙන් බලපා ඇති ප්‍රධානම හේතුවක් ලෙස ලෝක බැංකුව පෙන්වා දෙන්නේ රාජ්‍ය අංශයේ පවතින බරපතල වංචාව, අල්ලස, දූෂණය හා නාස්තියයි. වර්තමාන ආණ්ඩුව බලයට පත්වීමට පෙර පැවති ජණාධිපතිවරණයේදී සහ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයේදී ජනතාවට දුන් මැතිවරණ පොරොන්දුවක් වූයේ බලයට පත් වූ පසු රාජ්‍ය අංශයේ අල්ලස හා දූෂණය නැති කිරීම සඳහා ඉතාම දැඩි පියවර ගන්නා බවය. ඒ අනුව පහත දැක්වෙන පියවර මේ දක්වා ගෙන ඇත.

(අ). අල්ලස් හෝ දූෂන චෝදනා විමර්ශනය කිරීමේ කොමිෂම ශක්තිමත් කිරීම
(ආ). බරපතල මූල්‍ය වංචා විමර්ශනය කිරීමේ විශේෂ ජනාධිපති කොමිසම පිහිටුවීම
(ඇ). මූල්‍ය අපරාධ විමර්ශන කොට්ඨාශය (පොලිස්) පිහිටුවීම
(ඈ). ජාතික ප්‍රසම්පාදන කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම
(ඉ). විගණන සේවා කොමිෂන් සභාව පිහිටුවීම
(ඊ). පාර්ලිමේන්තුවේ පොදු ව්‍යාපාර පිළිබඳ කමිටුවේ සභාපති තනතුර විපක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරයෙකුට ලබා දීම
(එ). පාර්ලිමේන්තුවේ රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාවේ සභාපති තනතුර විපක්ෂයේ මන්ත්‍රීවරයෙකුට ලබාදීම
(ඒ). තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත නීතිගත කිරීම
(ඔ). විගණන පනත පාර්ලිමේන්තුවේ සම්මතයට ගෙන ඒමට සූදානම් කිරීම

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

iv. අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය පවත්වා ගෙනයාම සඳහා 1978 ව්‍යවස්ථාව මගින් සපයා ඇති ආරක්ෂණ විධිවිධාන.

අරමුණ :- ප්‍රජාත්‍රාන්තවාදී ආණ්ඩුක්‍රමයක් තුළ අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වයේ වැදගත්කම හා එය ආරක්ෂා කොට පවත්වාගෙන යාම සඳහා 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් යොදා ඇති ව්‍යවස්ථාමය විධිවිධාන පිළිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 යොදා ඇති ව්‍යවස්ථා විධිවිධාන **(ලකුණු 08)**

2 ඒවා ප්‍රමාණවත්ද නැත්ද යන්න පිළිබඳ විග්‍රහයක් **(ලකුණු 02)**

අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය යනුවෙන් අදහස් කරන්නේ විධායකයේ සහ ව්‍යවස්ථාදායකයේ බලපෑම්වලින්, මැදිහත්වීම්වලින් සහ ඇඟිලි ගැසීම් වලින් තොරව ස්වාධීනව, නිදහස්ව සහ අපක්ෂපාතීව යුක්තිය විනිශ්චය කිරීමට අධිකරණයට ඇති හැකියාවය. මේ සම්බන්ධයෙන් වැදගත් වෙනව විනිශ්චයකරුවන් පත් කරන ආකාරය, සේවයේ සුරක්ෂිතභාවය සහ සේවයෙන් ඉවත් කරන ආකාරය යන කරුණු තුන. මෙම කරුණු තුන ආරක්ෂා කිරීම සඳහා 1978 ව්‍යවස්ථාවෙන් සපයා ඇති විධිවිධාන මොනවාද යන්න මී ලඟට සළකා බැලිය යුතුය. ලංකාවේ අධිකරණය ඉහල සහ පහල වශයෙන් කොටස් දෙකක් යටතේ සංවිධානය කර ඇත. ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය සහ අභියාචනාධිකරණය ඉහල අධිකරණයට අයත් වේ. මහාධිකරණය, දිස්ත්‍රික් උසාවි, මහේස්ත්‍රාත් උසාවි සහ වෙනත් උසාවි පහල අධිකරණයට අයත් වේ. අධිකරණ පද්ධතියේ ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා 1978 ව්‍යවස්ථාව මගින් සපයා ඇති ආරක්ෂණ විධිවිධාන පහත සඳහන් පරිදි වේ.

(අ). **ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය සහ අභියාචනාධිකරණය**

මෙම උසාවි දෙක ස්ථාපිත කර තිබෙන්නේ රටේ මූලික නීතිය මගිනි. එනම් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගිනි. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 119 (I) වගන්තියට අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය අග්‍රවිනිශ්චයකරු ප්‍රධාන තවත් විනිශ්චයකරුවන් 6 ට නොඅඩු සහ 10 ට නොවැඩි සංඛ්‍යාවකින් සමන්විත වේ. මේ අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන්ගේ අවම සංඛ්‍යාව 7 ක් වන අතර උපරිම සංඛ්‍යාව 11 ක් වේ. ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 137 වන වගන්තියට අනුව අභියාචනාධිකරණය සමන්විත වන්නේ සභාපති විනිශ්චයකරුගෙන් සහ 6 ට නොඅඩු 11 ට නොවැඩි විනිශ්චයකරුවන් සංඛ්‍යාවකින්ය. මේ අනුව අභියාචනාධිකරනයේ විනිශ්චයකරුවන්ගේ අවම සංඛ්‍යාව 7 ක් වන අතර උපරිම සංඛ්‍යාව 12 ක් වේ.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 107 වන වගන්තියට අනුව අග්‍රවිනිශ්චයකාරවරයා ද අභියාචනාධිකරණයේ සභාපතිවරයාද ශ්‍රේශ්ඨාධිකරණයේ සහ අභියාචනාධිකරණයේ අනෙක් සෑම විනිශ්චයකාරවරයෙක්ද ජනාධිපතිවරයා විසින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ අනුමැතියට යටත්ව ස්වකීය අත්සන යටතේ වූ අධිකාර පත්‍රයක් මගින් පත් කරනු ලැබේ. ව්‍යවස්ථාවේ 41ඇ(4) වගන්තියට අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකාරවරයන් සහ අභියාචනාධිකරණයේ සභාපතිවරයා සහ අනෙක් අභියාචනාධිකරණ විනිශ්චයකරුවන් පත් කිරීමේදී ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාව අග්‍රවිනිශ්චයකරුගේ අදහස් විමසිය යුතුය. විනිශ්චයකරුවන් තනතුරේ වැඩ බාරගත යුත්තේ ජනාධිපතිවරයා ඉදිරියේ කරන දිවුරුම් දීමකින් පසුවය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 107(2) වගන්තියට අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ සහ අභියාචනාධිකරණයේ සෑම විනිශ්චයකරුවෙක්ම යථා පැවැත්මෙන් සිටින තාක් ධුරය දරන්නේය. ධුරයෙන් ඉවත් කළ හැක්කේ විෂම පැවැත්ම හෝ දුබලතාව යන කරුණු දෙක මත පමණි. ඉවත් කිරීම කළ යුත්තේ අදාල චෝදනාව හෝ චෝදනා මත පාර්ලිමේන්තුව පවත්වන පරීක්ෂනයකින් පසුව පාර්ලිමේන්තුවේ නොපැමිණි මන්ත්‍රීවරුන්ද ඇතුළුව මුළු මන්ත්‍රී සංඛ්‍යාවෙන් භාගයකට වැඩි බහුතරයකින් සම්මත කරන යෝජනාවක් මත ජනාධිපතිවරයා විසිනි. පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කරන යෝජනාව කථානායකවරයා විසින් බාර ගත යුත්තේ යෝජනාව තුළ අදාළ චෝදනා පිළිබඳව සම්පූර්ණ විස්තරයක් අන්තර්ගත වන්නේ නම් සහ යෝජනාවට අඩුම වශයෙන් පාර්ලිමේන්තුවේ මුළු මන්ත්‍රීවරුන් සංඛ්‍යාවෙන් තුනෙන් එකක්වත් අත්සන් තබා තිබුනහොත් පමණි. මෙයාකාරයට තනතුරින් ඉවත් නොකළහොත් ව්‍යවස්ථාවේ 107(5) වගන්තියට අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන් වයස අවුරුදු 65 වූ විට සහ අභියාචනාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන් වයස අවුරුදු 63 වූ විට විශ්‍රාම යා යුත්තේය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 108(1) වගන්තියට අනුව ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ සහ අභියාචනාධිකරණයේ විනිශ්චයකරුවන්ගේ වැටුප් පාර්ලිමේන්තුවෙන් තීරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවිය යුතුය. වැටුප් හෝ විශ්‍රාම වැටුප සේවයට පත් කිරීමෙන් පසුව අඩු නොකළ යුතුය.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් හෝ වෙනත් ලිඛිත නීතියකින් හෝ ජනාධිපතිවරයාගේ ලිඛිත කැමැත්ත මත දෙන ලද අවසරයකින් තොරව වැටුප් ලබන හෝ නොලබන වෙනත් යම් ධුරයක් දැරීම හෝ නැතිනම් ලාභ හෝ වේතනයක් ලබන වෙනත් යම් තනතුරක් දැරීම ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හා අභියාචනාධිකරණ විනිශ්චයකරුවන්ට තහනම් වේ (110.2 වගන්තිය). එමෙන්ම ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණයේ හෝ අභියාචනාධිකරණයේ විනිශ්චයකාර තනතුරක් දැරූ අයෙකු ජනාධිපතිවරයාගේ ලිඛිත කැමැත්ත නොමැතිව කවර වූ හෝ අධිකරණයක, විනිශ්චය අධිකාරයක හෝ ආයතනයක නීතීඥවරයෙකු ලෙස පෙනී සිටීම, උත්තරවාද ඉදිරිපත් කිරීම, ක්‍රියා කිරීම හෝ වෘත්තියෙහි යෙදීම නොකළ යුතුය.

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

පහල උසාවි

මෙම උසාවි පද්ධතියට අයත් වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ මහාධිකරණය, දිස්ත්‍රික් උසාවි, මහේස්ත්‍රාත් උසාවි සහ වෙනත් විශේෂිත කරුණු සඳහා පිහිටුවා ඇති වෙනත් අධිකරණ ආයතනයන්ය. මේවා අතුරින් ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විශේෂයෙන් සඳහන් වන්නේ මහාධිකරණය ගැන පමණි (111.1 වගන්තිය). නීතිපතිවරයා විමසීමෙන් පසුව අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව විසින් කරන නිර්දේශ මත ජනාධිපතිවරයා විසින් මහාධිකරණ විනිශ්චයකරුවන් පත් කරනු ලැබේ (111.2.අ. වගන්තිය). මහාධිකරණ විනිශ්චයකරුවන්ගේ විනය පාලනය ජනාධිපතිවරයා යටතේ පවතින අතර විශ්‍රාම යාමට ප්‍රථමයෙන් ඔවුන් තනතුරු වලින් ඉවත් කළ හැක්කේ අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාවේ නිර්දේශය මත ජනාධිපතිවරයාට පමණි (111.2.ආ. වගන්තිය). මහාධිකරණ විනිශ්චයකරුවන්ගේ විශ්‍රාමික වයස් සීමාව සහ වැටුප් හා වෙනත් දීමනා පාර්ලිමේන්තුව විසින් තීරනය කළ යුතුය. මහාධිකරණ විනිශ්චයකාරවරුන්ගේ ස්ථාන මාරුවීම් ඇතුළුව අනෙක් පහල උසාවි වල අධිකරණ නිලධරයන් සහ උපලේඛනගත රජයේ නිලධරයන් පත් කිරීම, උසස් කිරීම, ස්ථාන මාරු කිරීම, සේවයෙන් පහ කිරීම සහ විනය පාලනය කිරීම පිළිබඳ බලතල ක්‍රියාවට නංවන්නේ අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව විසිනි (111.ඌ වගන්තිය). අධිකරණ සේවා කොමිෂන් සභාව සාමාජිකයින් තිදෙනෙකුගෙන් සමන්විත වන අතර අග්‍රවිනිශ්චයකරු නිල බලයෙන්ම එහි සභාපති වේ. අනෙක් සාමාජිකයින් දෙදෙනා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථා සභාවේ අනුමැතියට යටත්ව ජනාධිපතිවරයා විසින් පත් කරණු ලැබේ. සාමාජිකයින්ගේ නිල කාලය අවුරුදු තුනකි. සාමාජිකයින්ගේ දීමනා පාර්ලිමේන්තුව තීරණය කොට ඒකාබද්ධ අරමුදලින් ගෙවිය යුතුය. කොමිෂන් සභාව සද්භාවයෙන් කරන කටයුතු වලට එරෙහිව නඩු පැවරිය නොහැක. කොමිෂන් සභාවේ වැඩ කටයුතු වලට ඇඟිලි ගැසීම හෝ මැදිහත් වීම දඬුවම් ලැබිය හැකි වරදක් වන අතර එවැනි චෝදනාවකට වැරදිකරුවෙකු වන අයෙකුට රුපියල් ලක්ෂයක දඩයකට හෝ තුන් අවුරුදු සිර දඬුවමකට හෝ ඒ දෙකටම යටත් කළ හැක.

ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 111ඇ.1 වගන්තිය මගින් අධිකරණ නිළධාරීන් බලපෑම් වලට යටත් නොවිය යුතු බව දක්වා තිබෙන අතර යම් අයෙකු අධිකරණ කටයුතු වලට බලපෑම් කොට එවැනි චෝදනාවකට පූර්ව සභාවක් නොමැතිව මහාධිකරණය ඉදිරියේ පවත්වන නඩු විභාගයකින් පසුව වැරදිකරු වුවහොත් මහාධිකරණය සුදුසුයැයි සිතන දඩයකට හෝ සිර දඬුවමකට යටත් කළහැක. එවැනි තැනැත්තෙකුට ඉදිරි වසර හතක කාලයක් තුළ පවත්වන කිසිදු මැතිවරණයකදී ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම තහනම් වේ.

ඉහතින් දැක්වූයේ අධිකරණයේ ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා 1978 ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවෙන් සපයා ඇති ආරක්ෂණ විධිවිධානයන්ය.

8. පහත දැක්වෙන ඒවායින් ඕනෑම දෙකක් පිළිබඳ අදහස් දක්වන්න.

i. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මහලේකම්වරයාගේ කාර්යභාරය

අරමුණ :- එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මහලේකම්වරයාගේ කාර්යභාරය පිලිබඳව අපේක්ෂකයාගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු

1 **නිලයට ඇති වැදගත්කම** **(ලකුණු 02)**

2 **නිලයට අයත් කාර්යයන් වගකීම්** **(ලකුණු 06)**

3 **ඒවා ඉටුකරන ආකාරය පිළිබඳ අපේක්ෂකයන්ගේ පෞද්ගලික දැනුම මත කෙරෙන විග්‍රහයක්** **(ලකුණු 02)**

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ ප්‍රධාන විධායක නිළධාරියා වන්නේ මහලේකම්වරයාය. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය ලෝකය තුළ සංඛේතවත් කරන්නේත්, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ පරමාදර්ශ ලෝකයට ප්‍රකාශ කරන්නේත්, ලෝක ජනතාවගේ අවශ්‍යතාවන් ලෝකයට ප්‍රකාශ කරන්නේත් මහලේකම්වරයා විසිනි. ඔහු විසින් ඉටු කරන කාර්යයන් පහත සඳහන් පරිදි වේ.

(අ). ප්‍රධාන පරිපාලන නිළධාරියා හැටියට සංවිධානයේ පරිපාලන කටයුතු මෙහෙයවීම.
(ආ). ආරක්ෂක මණ්ඩලය, මහා මණ්ඩලය, ආර්ථික හා සමාජ කවුන්සිලය, සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ වෙනත් ආයතන විසින් පවරන වෙනත් කාර්යයන් කිරීම.
(ඇ). අන්තර්ජාතික සාමයට සහ සුරක්ෂිතතාවට තර්ජනයක් වනවායැයි ඔහු විසින් සිතන ඕනෑම කරුණක් පිළිබඳව ආක්ෂක මණ්ඩලයේ අවධානය යොමු කරවීම.
(ඈ). සාමාජික රාජ්‍යයන්ගේ අවශ්‍යතාවන් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වීම.
(ඉ). එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ විවිධ ආයතන වල සැසිවාර වලට සහභාගි වීම, ලෝක නායකයින් සහ වෙනත් ඉහලපෙලේ රාජ්‍ය නිළධාරීන් මුණගැසීම හා ඔවුන්ට උපදෙස් දීම, ලෝකය වටා සංචාරය කරමින් සාමාජික රාජ්‍යයන්ගේ ජනතාව සමග සම්බන්ධතා වර්ධනය කර ගැනීම හා අන්තර්ජාතික වශයෙන් වැදගත් වන කරුණු පිළිබඳව ලබා ගැනීම.
(ඊ). ලේකම්වරයා තම වෘත්තීය තුලින් අයත් කරගෙන ඇති 'යහසාධන පරිචය' (Good offices)

උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

ii. **අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය වර්ධනය කිරීමෙහි ලා අන්තර්ජාතික රතුකුරුස කමිටුවේ කාර්යභාරය**

අරමුණ :- අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය වර්ධනය කිරීම උදෙසා අන්තර්ජාතික රතුකුරුස කමිටුවේ ක්‍රියා කලාපය පිලිබඳව අපේක්ෂකයන්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම

අන්තර්ගත විය යුතු කරුණු :

1 **අන්තර්ජාතික රතුකුරුස කමිටුව පිලිබඳ හැදින්වීමක්** **(ලකුණු 02)**

2 **අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය වර්ධනය කිරීම සඳහා එය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය** **(ලකුණු 06)**

3 **නිගමනය එම ක්‍රියා කලාපයේ සාර්ථක අසාර්ථක භාවය පිළිබඳව ඇගයීමක්** **(ලකුණු 02)**

1949 දී අත්සන් කරන ලද ජනීවා සම්මුති හතරෙන් සහ 1977 දී අත්සන් කළ ව්‍යතිරේඛ සම්මුති දෙකෙන් අන්තර්ජාතික රතු කුරුස සංවිධානය අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතියේ භාරකරුවා බවට පත් කර තිබෙනව. මේ අනුව අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය වර්ධනය කිරීමෙහි ලා අන්තර්ජාතික රතු කුරුස කමිටුවේ කාර්ය භාරය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

- පිනීවා ගිවිසුම් හතර සහ ව්‍යතිරේඛ ගිවිසුම් දෙක අත්සන් කර නොමැති රාජ්‍යයන්ට ඒවාට අත්සන් කරලීම සඳහා පොළඹවාලීමට කටයුතු කිරීම.
- අධ්‍යාපනික වැඩ සටහන් වෙනත් එවැනි ක්‍රියාකාරකම් මගින් අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය ගැන ලෝක ජනතාව දැනුම්වත් කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතියේ සහ අන්තර්ජාතික මානව අයිතිවාසිකම් නීතියේ මූලධර්ම පදනම් කරගෙන යුද්ධ හා වෙනත් අවි ගැටුම් වලින් විපතට පත් අයගේ අයිතිවාසිකම් ගැන රාජ්‍යයන් සහ ජනතාව දැනුම්වත් කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- අන්තර්ජාතික මානව හිතවාදී නීතිය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට සහ ක්‍රියාත්මක කරවීමට උපදේශන සේවා සැපයීම.

iii. **මානව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම පිළිබඳව අන්තර්ජාතික ක්ෂමා ආයතනයේ කාර්යභාරය.**

** 8 (ii) කොටසට ලකුණු දීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය මෙම කොටසට ද අනුගමනය කරන්න

අන්තර්ජාතික ක්ෂමා ආයතනයේ තේමා පාඨය වන්නේ; 'ලෝකයේ සෑම තැනකම සියලුම දෙනා විසින් අයිතිවාසිකම් භුක්ති විඳිය යුතු බවය'. මේ අනුව මෙම අරමුණ සපුරා ගැනීම සඳහා අන්තර්ජාතික ක්ෂමා ආයතනය පහත සඳහන් ආකාරයට ක්‍රියාත්මක වේ.

- මානව හිමිකම් පිළිබඳව පර්යේෂන පැවැත්වීම සහ ඒ ගැන රාජ්‍යයන් සහ ලෝක ජනතාව දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- මානව හිමිකම් අවභාවිතයට එරෙහිව සටන් කිරීම.
- කෲර අමානුෂික වද හිංසා පමුණුවන්නන් නීතිය ඉදිරියට ගෙන ඒමට කටයුතු කිරීම.
- මර්දනකාරී නීති වෙනස් කරවාලීම සඳහා ක්‍රියා කිරීම.
- අර්බුද වලදී සිදුවන මානව හිමිකම් කඩවීම් සහ අන්තර්ජාතික නීතිය කඩවීම් පිළිබඳ වාර්තා එක්රැස් කිරීම සහ ඒවා නිසි බලධාරීන්ට යොමු කිරීම.
- අර්බුද වලට මැදිවී ජීවිතය බෙරාගත් අයට යුක්තිය ඉටුකර ගැනීම සඳහා සහය වීම.
- යුද්ධ ගැටුම් වලදී සිවිල් ජනතාව ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා සහය වීම.
- අන්තර්ජාතික අවි වෙළඳාම් ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කරලීමට සහය වීම.
- බහුජාතික සමාගම් වල මානව විරෝධී ක්‍රියාවන්ට එරෙහිව කටයුතු කිරීම.
- මරණ දඬුවමට එරෙහිව ක්‍රියා කිරීම.

(iv) වර්තමාන ජාතික ආණ්ඩුව යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ මූලික ලක්ෂණ.

අරමුණ :- වර්තමාන ජාතික ආණ්ඩුව අනුගමනය කරන විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ මූලික ලක්ෂණ පිළිබඳව අපේක්ෂයින්ගේ දැනුම හා අවබෝධය පරීක්ෂා කර බැලීම.

අන්තර්ගත විය යුතු මූලික කරුණු :

අ. විදේශ ප්‍රතිපත්තිය හඳුනා ගැනීම : වැදගත්කම, අවශ්‍යතාව සහ රටකට විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් නොමැතිව අන්තර්ජාතික සමාජය තුළ පැවතිය නොහැකි බව. **(ලකුණු 02)**

ආ. වර්තමාන ආණ්ඩුව අනුගමනයකරන විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ මූලික ලක්ෂණ. **(ලකුණු 06)**

ඇ. අපේක්ෂිත ඉලක්ක කරා ලඟා වී තිබේද? නැත්ද? යන්න. **(ලකුණු 02)**

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාල සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

රාජ්‍යයන් තම ජාතික ආශාවන් බාහිර වශයෙන් ප්‍රකාශ කරන්නේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය මගිනි. ආණ්ඩුවක කාර්යයන් අතුරින් ඉතාම වැදගත් එක් කාර්යයක් වන්නේ රටේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය සම්පාදනය කිරීමය. අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ රාජ්‍යයන්ගේ ජාතික බලය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා මෙන්ම රටේ නම්බුව, ප්‍රතිරූපය සහ කීර්තිය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ද විදේශ ප්‍රතිපත්තිය අතිශයින්ම වැදගත් වේ. එමෙන්ම අන්තර්ජාතික වශයෙන් ආණ්ඩුවේ විශ්වාසනීයත්වය වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා ද විදේශ ප්‍රතිපත්තිය ඉතාම දැඩිලෙස බලපානු ලැබේ. විධිමත් සහ නිශ්චිත ලෙස සකසන ලද විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් නොමැතිව රාජ්‍යයන්ට අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ අරමුණු සහගතව හැසිරිය නොහැක. බාහිර සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යාම සඳහා රාජ්‍යයකට විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් තිබීම අවශ්‍යම දෙයක් වන අතර විධිමත් ලෙස සකසන ලද විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් නොමැති රාජ්‍යයක් විචාරකයින් හඳුන්වා දී තිබෙන්නේ මාලිමාවක් නොමැති නෞකාවක් ලෙසටය. මෙයින් අදහස් කරන්නේ මාලිමාවක් නොමැති නෞකාවක් මහ සයුර මැද අතරමං වී ඉබාගාතේ පාවී ගොස් අවසානයේ විනාශ වන්නේ යම්සේද එයාකාරයටම විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් නොමැති රාජ්‍යයක් අන්තර්ජාතික දේශපාලනය තුළ අතරමං වී අවසානයේදී විනාශ වී යන බවය. රටකට විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ ඇති වැදගත්කම ඉහත දැක්වූ කරුණු වලින් පැහැදිලි වේ. එමනිසයි රටක දේශපාලනය අධ්‍යයනය කිරීමේදී විදේශ ප්‍රතිපත්තිය අධ්‍යයනය කිරීම අවශ්‍යයෙන්ම කළ යුතු දෙයක් වන්නේ. මෙම නියතිය ශ්‍රී ලංකාවට ද එක සේ අදාළ වේ. එමනිසයි ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලනය අධ්‍යයනය කිරීමේදී සමකාලීනව පවතින ආණ්ඩුවේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය අධ්‍යයනය කිරීම කළ යුතු දෙයක් වන්නේ.

වර්තමාන ආණ්ඩුව අනුගමනය කරන විදේශ ප්‍රතිපත්තිය දෙස බැලීමේ දී ප්‍රධාන ලක්ෂණ දෙකක් හඳුනාගත හැක.

1. අන්තර්ජාතික සමාජය තුළ රටේ ජාතික නම්බුව නැතිනම් රටේ කීර්තිය ගොඩ නගා ගැනීම සඳහා ක්‍රියා කිරීම.

2. රට මුහුණ දී තිබෙන බරපතල ආර්ථික අර්බුදයෙන් රට බේරා ගෙන ආර්ථික සංවර්ධනය වේගවත් කිරීට සඳහා විදේශීය ආයෝජකයා ප්‍රාප්තිය සහ සාක්ෂණය ලබා ගැනීම සඳහා ක්‍රියා කිරීම.

3. වාර්ගික යුද්ධයේ අවසාන අදියරේ සිදු වී ඇතැයි ප්‍රකාශ වන මානව අයිතිවාසිම් උල්ලංඝනය වීම් ගැන අන්තර්ජාතික සමාජයෙන් සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලයෙන් එල්ල වී තිබෙන බරපතල යුද්ධ අපරාධ චෝදනා නිරාකරණය කර ගැනීම සඳහා ක්‍රියා කිරීම.

මෙම අරමුණු සාධනය කර ගැනීම සඳහා එක් අතකින් ආණ්ඩුව අන්තර්ජාතික සමාජයේ සෑම රාජ්‍යයක් සමගම මෙන්ම වැදගත් සෑම අන්තර්ජාතික සංවිධානයක් සමගම මිත්‍රශීලී රාජ්‍ය උපාය සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කරන ආකාරය දැකිය හැක. මේ හරහා රටේ නම්බුව හා කීර්තිය අයත් කර ගැනීමට ආණ්ඩුව දැඩි උනන්දුවක් දක්වන ආකාරය දැකිය හැක. මේ පදනම මතයි ආණ්ඩුව බටහිර මෙන්ම බටහිර නොවන රාජ්‍යයන් සමගද එක හා සමාන මට්ටමෙන් රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කරන්නේ.

දෙවනුව, ආර්ථික අරමුණු උදෙසා ආණ්ඩුව ක්‍රියාවට නංවන්නේ ආර්ථික රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා මූලික කොට ගත් ප්‍රතිපත්තියකි. ඒ අනුව එම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා ආර්ථික නිශ්චායක උපරිම ආකාරයෙන් උපක්‍රමශීලීව භාවිතා කිරීමට ආණ්ඩුව කටයුතු කරන ආකාරය දැකිය හැක. මෙම උපායක්‍රමයේ එක් ලක්ෂණයක් වන්නේ ඒ තුළ යම් ප්‍රමාණයකට නව ලිබරල්වාදී ආර්ථික දෘෂ්ඨියේ මූලෝපායන් ගැබ්ව තිබීමය. දෙවැන්න වන්නේ, එම සම්බන්ධතා ද්වි-පාර්ශ්වික සම්බන්ධතා මත පවත්වා ගෙන යාමට ප්‍රමුඛස්ථානයක් දීමය. තුන්වැන්න වන්නේ එම ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාවට නැංවීමේදී ලෝක බලතුලනයේ ස්වභාවය සහ ලෝක ආර්ථික උපනතීන් පරෙස්සමෙන් සැළකිල්ලට ගැනීමය. එම නිසයි ආණ්ඩුව ඇමෙරිකාව ප්‍රධාන බටහිර රටවල්, රුසියාව, චීනය මෙන්ම ඉන්දියාව සමගද එක හා සමාන ආකාරයෙන් රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කරන්නේ.

යුද්ධ අපරාධ චෝදනා සම්බන්ධයෙන් ආණ්ඩුව අනුගමනය කරන ප්‍රතිපත්තියේ මූලික ලක්ෂණය වන්නේ රටේ දේශපාලන නිදහස, ජනතා පරමාධිපතිත්වය සහ ජාතික ඒකාග්‍රතාව යන මූලික කරුණු වලට හානියක් නොවන අයුරින් අන්තර්ජාතික සමාජය සමග සම්බන්ධතා පවත්වා ගෙන යාමය. යුද්ධ අපරාධ විනිශ්චය කිරීම සඳහා අධිකරණයක් පිහිටුවීමට පියවර ගැනීම, අතුරුදහන් වූ පුද්ගලයින් පිළිබඳව සොයා බැලීම සඳහා කාර්යාලයක් පිහිටුවීමට පියවර ගැනීම සහ තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත ක්‍රියාවට නැංවීම යනාදී ක්‍රියාවන් මගින් ආණ්ඩුව යම් ප්‍රමාණයකට අන්තර්ජාතික සමාජයේ විශ්වාසය දිනා ගැනීමට සමත් වී ඇත.

අවසාන වශයෙන් කිව හැක්කේ ඉහත දැක්වූ අරමුණු සම්පූර්ණයෙන්ම දිනා ගැනීම සඳහා ආණ්ඩුවට තව බොහෝ දුර යා යුතු බවය.

Alevel Lapi උසස් පෙළ විද්‍යා/ගණිත/කලා/වාණිජ හා තාක්ෂණ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.